

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM BECERİLERİ
HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ayşe KALYON GÜNTÜRK

**Danışman
Doç. Dr. Seher YARAR KAPTAN**

**RİZE
2022**

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalında, Doç. Dr. Seher YARAR KAPTAN danışmanlığında, Ayşe KALYON GÜNTÜRK tarafından hazırlanan *Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri* adlı bu tez çalışması, 01.07.2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Unvanı, Adı SOYADI	İmza
Başkan	: Prof. Dr. Selami YANGIN	
Üye	: Doç Dr. Seher YARAR KAPTAN	
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Aşkın BAYDAR	

ETİK BEYAN

Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programından mezun olmak üzere teslim ettiğim “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri” adlı tezim, bilim ve araştırma etiği prensiplerine riayet edilerek tarafımdan yazılmıştır.

Tez çalışmamda, başka kaynaklardan aktarılan bütün bilgi ve alıntılar, Enstitünüz Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak açıkça gösterilmiştir. Kaynağı gösterilenler dışında kalan bütün bilgiler uygun araştırma yöntemi kullanılarak tarafımdan edinilmiş ve esere bu şekilde yansıtılmıştır. Şahsıma ait olmayan hiçbir bilgi, kasıt veya kusurlar, şahsıma aitmiş gibi gösterilmemiştir. İnternet kaynakları dâhil, sahibine/kaynağına atıf yapılmaksızın hiçbir bilgi kullanılmamıştır. Aksinin ortaya çıkması halinde doğacak bütün hukuki, idari, akademik ve etik sorumluluk tarafıma ait olacaktır. Eserin tesliminden sonra herhangi bir zamanda, bilim etiğine aykırılık tespit edilmesi ve / veya eserimle ilgili intihal veya intihal şeklinde anlaşılacak bir durumun ortaya çıkması halinde; Üniversiteniz ve eğitim kadronuzun hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacağını hür irademle kabul, beyan ve taahhüt ederim.

13/06/2022

Ayşe KALYON GÜNTÜRK

ÖN SÖZ

Günümüzde değişen ve gelişen dünyanın getirisi olarak yaşam becerilerine ihtiyaç artmaktadır. Yaşam becerilerinin eğitimin en önemli unsurlarından biri olduğu düşünülmekte ve bu durumda öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Yaşam becerileri her ders kapsamına girmekte ama en çok hayat bilgisi dersinin kazanımları ile uygun olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerilerine dair görüşlerini, beceri eğitimi verirken hangi etkinlikleri kullandıklarını ve Yaşam Becerisi El Kitabı'na dair görüşlerini belirlemek amacı ile yürütülen bu çalışmanın alan yazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Çalışmamı başladığım gün itibarıyla desteğini esirgemeyen tez danışman hocam Doç. Dr. Seher YARAR KAPTAN'a, manevi olarak desteklerini esirgemeyen arkadaşlarım Leyla AYDURMUŞ, Ülkü ÖZDEMİR DENİZ, Ceyda BOYSAN DÜZGÜN, Kübra ARTAR, Cevahir KAYA ve Aysel USTA'ya, araştırmam kapsamında görüşmeyi kabul eden katılımcı öğretmenlere, bu günlere gelmemde büyük emekleri olan sevgili annem ve babama, manevi desteğini esirgemeyen kardeşlerim Havagül ve Sefa KALYON'a değerli eşim Hüseyin GÜNTÜRK ve biricik kızım Dilara GÜNTÜRK'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayşe KALYON GÜNTÜRK

2022/RİZE

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
ETİK BEYAN.....	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖZET	VI
ABSTRACT.....	VII
KISALTMALAR.....	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER TABLOSU	XI
GİRİŞ	1
1. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
1.1 Yaşam Becerileri.....	6
1.1.1 Yaşam Becerileri Tanımı.....	6
1.1.2. Yaşam Becerileri Öğretimi.....	7
1.2. Hayat Bilgisi.....	8
1.3. Hayat Bilgisi ve Yaşam Becerileri	8
1.4. İlkokul Öğretim Programlarında Yaşam Becerileri	11
1.5. İlgili Araştırmalar.....	14
1.5.1. Yaşam Becerileri ile İlgili Ulusal Çalışmalar.....	14
1.5.2. Yaşam Becerileri ile İlgili Uluslararası Çalışmalar.....	19
1.5.3. İlgili Araştırmaların Değerlendirilmesi	22
2. YÖNTEM VE BULGULAR	24
2.1.1. Araştırmanın Modeli	24
2.1.2. Çalışma Grubu	24
2.1.3. Veri Toplama Araçları	25
2.1.3.1. Görüşme formu.....	25
2.1.3.2. Yaşam becerileri el kitapçığı	26
2.1.4. Verilerin Toplanması	28
2.1.5. Verilerin Analizi.....	29

2.1.6. Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği	32
2.2. Bulgular	33
2.2.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular	33
2.2.2. İkinci alt probleme ait bulgular	34
2.2.2.1. Sınıf öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan araştırma kapsamında belirlenen yaşam becerilerine ait görüşlerine ait bulgular	35
2.2.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programında Yer Alan Yaşam Becerilerini Kullanmayı Tercih Ettikleri Derslere Ait Bulgular ...	43
2.2.2.3. Sınıf Öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programında Yer Alan Yaşam Becerilerine Ait Sınıf İçi Etkinlik Örneklerine Ait Bulgular .	44
2.2.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular	55
2.2.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular	58
3. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	61
3.1. Tartışma ve Sonuç	61
3.2. Öneriler	65
KAYNAKÇA	66
EKLER	72
ETİK KURUL KARARI	100

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Ana Bilim Dalı : Temel Eğitim
Tez Türü : Yüksek Lisans Tezi
Danışman : Doçent Doktor Seher YARAR KAPTAN
Hazırlayan : Ayşe KALYON GÜNTÜRK
Yıl : 2022
Sayfa Sayısı : 112

ÖZET

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM BECERİLERİ HAKKINDAKİ
GÖRÜŞLERİ**

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi yaşam becerileri hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma, Rize ilinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında görev yapan 15 gönüllü öğretmen ile yürütülmüştür. Nitel bir araştırma olan bu çalışmanın verilerini toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmış mülakat formu ve Yaşam Becerileri El Kitapçığı kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre öğretmenlerin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerilerinin birçoğunu bilmedikleri bu yaşam becerisini kazanımlar yolu ile örneklendirdikleri görülmüştür. Öğretmenler yaşam becerisi öğretimini önemli bulduklarını ifade etmişlerdir. Yaşam becerisi etkinliklerine ulaşabilecek ek kaynaklara ihtiyaç duyulması ulaşılan diğer sonuçlardan biridir. Öğretmenlerin yaşam becerisi öğretiminde öğrenciyi merkeze alan öğrenci yaşantısı içeren etkinlikler yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde yaşam becerilerinden öz denetim ve dengeli beslenme becerisini kazanamayan çocuklar ders takibinde zorlanmış; yaşam becerisini alan çocuklar ise ders takibi yapabilmiş, ödev ve sorumluluklarını yerine getirebilmiştir. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerilerini daha detaylı öğrenmeleri adına yaşam becerisi eğitimlerine katılmaları önerilmiştir. Öğretmenler için yaşam becerisi etkinliklerini içeren örnek kitapçıklar geliştirilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat bilgisi, yaşam becerileri, sınıf öğretmenliği

Recep Tayyip Erdogan University Institute of Graduate Studies

Department : Primary Education
ThesisType : Master Thesis
Master Thesis Supervisor : Associate Prof. Dr. Seher YARAR KAPTAN
Author : Ayşe KALYON GÜNTÜRK
Year : 2022
Pages :112

ABSTRACT

OPINIONS OF CLASS TEACHERS ON LIFE SKILLS

In this study, it was aimed to determine the opinions of classroom teachers about life skills. The research was carried out with 15 volunteer teachers working in Rize Province in the academic year of 2021-2022. A structured interview form and Life Skills Handbook developed by the researcher were used to collect the data of this qualitative study. According to the results of the research, it was seen that the teachers exemplify many of the life skills in the 2018 Life Studies Curriculum through the acquisitions of this life skill, which they do not know. Teachers stated that they found life skills teaching important. The need for additional resources to reach life skills activities is another result that was achieved. It was concluded that the teachers carried out activities involving student life that put the student in the center in teaching life skills. Children who could not gain self-control and balanced nutrition skills, which are life skills, during the distance education process, had difficulty in following the lesson; Children who took the life skills were able to follow the lesson and fulfill their homework and responsibilities. It is recommended that teachers participate in life skills training in order to learn life skills in more detail included in the Life Studies Curriculum. It has been suggested to develop sample booklets containing life skill activities for teachers.

Keywords: Life science, life skills, primary school teachers

KISALTMALAR

Akt.	: Aktaran
F	: Frekans
HBÖP	: Hayat Bilgisi Öğretim Programı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
s.	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
WHO	: World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve devamı; ve diğerleri
YBEK	: Yaşam Becerileri El Kitabı
%	: Yüzde

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. 1., 2. ve 3. Sınıf 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan kazanım ve beceri eşleştirmesi	9
Tablo 2. 2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerileri	11
Tablo 3. Çalışma grubunun demografik özellikleri	25
Tablo 4. Araştırma kapsamında belirlenen yaşam becerilerinin YBEK'deki etkinlik örnekleri ile ilişkilendirilmesi	27
Tablo 5. Görüşme formunda yer alan soruların alt problemler ile ilişkilendirilmesi	30
Tablo 6. Sınıf öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerilerine yönelik görüşleri	33
Tablo 7. Sınıf öğretmenlerinin dengeli beslenme becerisine karşı görüşleri	35
Tablo 8. Sınıf öğretmenlerinin doğayı koruma becerisine ilişkin görüşleri.....	36
Tablo 9. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik becerisine karşı görüşleri	36
Tablo 10. Sınıf öğretmenlerinin gözlem becerisine ilişkin görüşleri	37
Tablo 11. Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerisine ilişkin görüşleri.....	38
Tablo 12. Sınıf öğretmenlerinin iş birliği becerisine ilişkin görüşleri	39
Tablo 13. Sınıf öğretmenlerinin kaynakların kullanımı becerisine ilişkin görüşleri	39
Tablo 14. Sınıf öğretmenlerinin kişisel bakım becerisine ilişkin görüşleri	40
Tablo 15. Sınıf öğretmenlerinin milli kültür ve değerlerini tanıma becerisine ilişkin görüşleri	41
Tablo 16. Sınıf öğretmenlerinin özdenetim becerisine ilişkin görüşleri	42
Tablo 17. Sınıf öğretmenlerinin sağlığını koruma becerisine ilişkin görüşleri.....	42
Tablo 18. Sınıf öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerilerini kullanmayı tercih ettikleri dersler.....	43
Tablo 19. Dengeli beslenme becerisi ders içi yapılan etkinlikler	45
Tablo 20. Doğayı koruma becerisi ders içi yapılan etkinlikler	45
Tablo 21. Girişimcilik becerisi ders içi yapılan etkinlikler.....	46
Tablo 22. Gözlem becerisi ders içi yapılan etkinlikler	48
Tablo 23. İletişim becerisi ders içi yapılan etkinlikler	49

Tablo 24. İş birliği becerisi ders içi yapılan etkinlikler	50
Tablo 25. Kaynakları kullanma becerisi ders içi yapılan etkinlikler	51
Tablo 26. Kişisel bakım becerisi ders içi yapılan etkinlikler	51
Tablo 27. Milli kültür ve değerleri tanıma becerisi ders içi yapılan etkinlikler.....	52
Tablo 28. Özdenetim becerisi ders içi yapılan etkinlikler.....	53
Tablo 29. Sağlığını koruma becerisi ders içi yapılan etkinlikler	54
Tablo 30. Sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri EL Kitapçığı ile ilgili görüşleri.	55
Tablo 31. Sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri EL Kitapçığı'ndaki etkinliklerin uygulanabilir olması ile ilgili görüşleri.....	56
Tablo 32. Sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri EL Kitapçığı'nda yer alan etkinliklerden uygulayabildikleri etkinlikler	57
Tablo 33. Covit19 sürecinde yaşam becerileri öğretimi	58
Tablo 34. Öğrencilerin yaşam becerisi edinmiş olma ve olmama durumlarının uzaktan eğitim sürecine etkisi.....	59

ŞEKİLLER TABLOSU

Şekil 1. Araştırmanın yürütülmesinde izlenen süreç	29
--	----

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, sınırlılıklarına, sayıltılarına ve tanımlarına yer verilmiştir.

Problem Durumu

Bireyin hayatında başarılı olabilmesi ve yaşam görevlerini yerine getirebilmesi için belli bir eğitimden geçmesi gerekmektedir. Eğitim ailede başlarken okulda devam etmekte, plansız başlayan bu süreç planlı bir eğitim sistemi ile ilerlemektedir (Bastık, 2018). İnsanlığın değişimi ve gelişimi geçmişte olduğu gibi günümüzde de devam etmektedir, bu durum eğitimin önemini daha da artırmaktadır (Yeniay Üsküplü, 2019). Eğitimin bu kadar önemli olmasına paralel olarak okulların bireyleri hayata hazırlama süreçlerindeki rolünün de arttığı düşünülmektedir. Bireye okulda verilen eğitim bireyin çocukluk döneminden yetişkinlik dönemine kadar devam eden uzun bir süreci kapsamaktadır. Birey sırasıyla ilkök, ortaokul, lise ve üniversite kademelerinde eğitim almaktadır. Bireyin gelişim dönemlerine göre aldığı bu eğitim, ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilere göre değişmektedir. Her gelişim döneminde bireye kazandırılmak istenen değerler ve beceriler tekrar edilerek ve artırılarak bireyi hayata hazırlamaktadır. Bu hayata hazırlık sürecinde en önemli eğitimlerden biri beceri eğitimidir (Bastık, 2018). Kişinin küçük yaşlardan itibaren kazanacağı beceriler, bireylerin gelişen ve değişen dünyaya uyumlarını sağlamalarına yardımcı olacaktır. İlköğretim kademesinde öğrencilere beceri eğitiminin verilebileceği derslerin başında hayat bilgisi dersi gelmektedir. Bu durum 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda; "Temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmektir" (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018) maddesi ile ifade edilmiştir. Yaşam becerileri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, özel eğitim alanında farklı engel grupları ile çalışılan yaşam becerileri araştırmalarına rastlanmıştır (Buğan, 1999; Doğan, 2010; Doğan, 2013; Parlakyıldız, 2008; Sözdinler Karahan, 2007). Okul öncesi bölümünde de yaşam becerileri konulu çalışmalara rastlanmıştır (Göktürk İnce, 2014; Kaya, 2016; Topçu Bilir, 2019; Yıldız, 2018). Orta okul ve lise düzeyinde yaşam becerileri araştırmaları yapılmıştır (Gültekin, 2020; Taşçı, 2020;

Taştan Akdağ, 2017; Yayla Eskici, 2017). Öğretmen adayları ve öğretim elemanlarının yaşam becerilerine dair görüşlerini inceleyen çalışmalara rastlanmıştır (Gökçek, 2019; Selçuk, 2020; Turgut, 2019). Sınıf öğretmeni ve fen bilimleri öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkında görüşleri alınan çalışmalar mevcuttur (Bastık, 2019; Boysak, 2020; Karal, 2019). Yaşam becerilerini içeren meta sentez çalışmaları mevcuttur (Bekiroğlu, 2021; Özsevgeç ve Eskici, 2018) bunun yanında Hayat Bilgisi öğretim programlarını inceleyen ve yaşam becerisi boyutunda karşılaştıran çalışmalar da mevcuttur (Karakuş, 2021; Koç, 2020). 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerilerine dair sınıf öğretmenlerinin genel görüşleri alınmış ancak 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan 23 yaşam becerisi ile ilgili ayrı ayrı görüşü alınan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca yaşam becerilerinin farklı değişkenler açısından incelendiği çalışmalara rastlanmıştır ancak araştırmaya katılan öğretmenlere yaşam becerilerine dair ders içi etkinlik örnekleri sunulan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmanın Amacı

Sınıf öğretmenlerinin genelde hayat bilgisi dersi kapsamında beceri öğretimi, özelde ise 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerileri hakkındaki görüşlerini tespit etmektir. Bununla beraber sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri El Kitapçığı [YBEK] hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Araştırmanın Alt Problemleri

- 1) Yaşam becerilerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- 2) Araştırma kapsamında belirlenen yaşam becerilerine dair öğretmen görüşleri nasıldır, öğretmenler bu becerileri öğretim sürecinde hangi derslerde ve hangi etkinliklerle kullanmaktadırlar?
- 3) Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri El Kitapçığı ile ilgili görüşleri nelerdir? El kitapçığında bulunan etkinliklerin uygulanabilirliğine dair görüşleri nelerdir?
- 4) Sınıf Öğretmenleri Covit19 salgını sürecinde yaşam becerisi öğretimini nasıl yapmıştır?

Araştırmanın Önemi

İçerisinde bulunulan yüzyılda olumlu veya olumsuz toplumsal dönüşümlere tanıklık edilmektedir. Bu dönüşümlere uyum sağlayabilecek ve karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilecek bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Kişinin yaşadığı topluma uyum sağlaması, karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilmesi için temel yaşam becerilerini edinmesi gerekmektedir (Yıldırım, 2020). Rekabet seviyesi yüksek olan ve hızla değişen dünyada eğitimin hedefi bu duruma ayak uydurabilen nitelikli kişiler yetiştirmektir (Eskici ve Özsevgeç, 2018). Yaşamın zorlukları ile baş edebilmek için küçük yaşlardan itibaren yaşam becerilerinin kazanılması gerekmektedir (Özdemir, 2015). Değer ve beceriler erken yaşlarda kazanılması gereken iki önemli kavramdır, çünkü insanlar hayat içinde yaşadıkları durumlara tepki verirken sahip oldukları beceri ve değerleri kullanırlar (Özdemir, 2021). Yaşam becerisi kazanılmasında en önemli araçlardan biri okullardır. Bireylere her eğitim kademesinde temel yaşam becerileri kazandırmak okulların temel amaçlarından biridir. Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]'e (2018) göre bilgiyi üreten, kullanabilen, sorun çözmeye istekli, tartışma mantığını bilen, gelişmiş iletişim yetkinliği olan, girişken, empati yapabilen, içinde yaşadığı topluma katkı sağlayabilen bireyler yetiştirmek önem kazanmıştır. Bu becerilerin kazanılması ile öğrenciler, karşılaştığı problemleri çözebilen, kendisi ve toplum ile barışık, çağın getirdiği şartlara uyum sağlayabilen birer birey olma özelliğini kazanacaklardır. Bu sebeple yaşam becerilerinin kazandırılması; bağımsız, donanımlı, mutlu, başarılı kişilerin yetişmesine ve bu yolla üretken, başarılı ve huzurlu bir toplumun oluşmasına katkı sağlayacaktır (Bastık, 2018). Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda yaşam becerileri öğretiminde okulun ve öğretmenlerin sorumlulukları yadsınamaz derecede fazladır. Yaşam becerilerinin yer aldığı öğretim programlarını bilmek, bu becerileri tanımak ve doğru kullanmak, yaşam becerilerini kazanımlarla ilişkilendirerek derslere entegre etmek gerekmektedir. Bu doğrultuda öğretim programlarında yer alan yaşam becerilerini öğrencilere doğru bir şekilde kazandırmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda (HBÖP) yer alan yaşam becerilerini tanımaları ve kullanmaları, ders planlarına yaşam becerileri entegre etmeleri önemli olduğu düşünülmektedir. Alan yazında sınıf öğretmenliği bölümünde yapılan çalışmalar incelendiğinde; Bastık'ın (2018) "Hayat Bilgisi Dersinde Yaşam Becerilerinin

Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmasında likert tipi ölçek kullanarak öğretmenlerden yaşam becerileri öğretiminin hayat bilgisi dersine uygunluğuna dair görüş almayı amaçladığı görülmüş olup sınıf öğretmenlerinden tek tek yaşam becerileri ile ilgili görüş almamıştır. Güleç’in (2020) “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri ile Eğitsel Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin kendilerine ait yaşam becerileri ve eğitsel değerleri arasındaki ilişkinin araştırılmış olduğu tespit edilmiş ancak 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programında yer alan ve öğrencilere kazandırılması hedeflenen yaşam becerilerini konu almamıştır. Calp ve Edis’in (2020) “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri ile İlgili Bilgi ve Deneyimleri” adlı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin yaşam becerisi kavramına dair görüşlerini alınmış ve sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerini öğrencilere kazandırmak için yaptıkları sınıf içi uygulamalar tespit edilmeye çalışılmıştır. Yıldırım’ın (2020) “İlkokul Düzeyinde Öğrencilere Kazandırılması Gerekli Temel Yaşam Becerilerinin Hayat Bilgisi Dersi Bağlamında Analizi” adlı çalışmasında; sınıf öğretmenleri ve velilerin yaşam becerileri hakkındaki görüşleri, 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan becerilerin hayat bilgisi kazanımlarında yer alma durumları ve Delphi paneline katılan öğretmenlerin ve velilerin panelde belirlenen yaşam becerilerine dair görüşlerini almayı amaçlamış ve yaşam becerilerine dair sınıf öğretmenleri ve velilerden tek tek görüş alınmış fakat alınan görüşler mülakat yolu ile değil anket yolu ile alınmıştır. İncelenen çalışmalar içinde öğretmenlere yaşam becerileri etkinlik örnekleri sunulan çalışmaya ulaşılmamıştır. Araştırmada yaşam becerisi öğretimini içeren gerçek sınıf içi uygulama fotoğrafları kullanılarak Yaşam Becerileri El Kitabı geliştirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerine dair görüşleri alınırken aynı zamanda araştırmacı tarafından geliştirilen Yaşam Becerileri El Kitabı aracılığı ile araştırmacının sınıf içinde fotoğrafladığı örnek etkinlikler üzerinden sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Alan yazında böyle bir çalışmaya rastlanmaması araştırmanın önemini artırmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Rize İlinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında görev yapan gönüllü en az beş yıllık deneyime sahip 15 tane sınıf öğretmeni ile sınırlıdır.

Araştırmada 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan yaşam becerileri ile ilgili görüşlerin alınacağı ve hayat bilgisi dersinin ilkokul 1., 2. ve 3. sınıf müfredatında yer almasından dolayı araştırmanın çalışma grubu 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır. 4. sınıf öğretmenleri ile çalışılmamıştır.

Araştırmada dengeli beslenme, doğayı koruma, girişimcilik, gözlem, iletişim, iş birliği, kaynakların kullanımı, kişisel bakım, milli kültür ve değerleri tanıma, öz yönetim ve sağlığını koruma yaşam becerileri ile sınırlı kalmıştır.

Araştırmanın Sayıtları

Araştırmaya katılan katılımcıların görüşme sorularına içten bir şekilde cevap verdikleri varsayılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı yaşam becerilerini bildikleri kabul edilmiştir.

Tanımlar

Beceri: Elinden her türlü iş gelme durumu, ustalık, maharet (Türk Dil Kurumu [TDK], 2022). Kişinin yapabildiği, yeteneği olan her şey olarak tanımlanabilir.

Yaşam Becerisi: Günlük hayatımızın gerektirdiği ihtiyaç ve problemlere karşı bireyin çözüm odaklı olarak davranmasıdır (Dünya Sağlık Örgütü [WHO], 2004). Kişinin sosyal yaşama uyumunu sağlayan, hayatı için gerekli olan temel beceriler olarak ifade edilebilir.

1. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. Yaşam Becerileri

Yaşam, kişinin özgürlüğünü sürdürme çabası içinde kendisi olarak kalabilmesi ve beraber yaşamanın gerektirdiği yaşam becerilerinin kazanılması süreci olarak ifade edilebilir. Birey bu yaşam yolculuğunda kişiliğini oluştururken temel bir ikilem ile karşılaşır. Bu ikilem doğrultusunda kişi hem kendisi olarak kalmak hem de birlikte yaşama mücadelesi vermektedir (Akfırat ve Sefer, 2009). Kişinin doğduğu andan itibaren bu yaşam mücadelesinin gerekliliği olarak bazı temel yaşam becerilerini geliştirmesi gerekmektedir. Bireyin her yaş kademesinde ihtiyaç duyduğu bu yaşam becerileri farklılık göstermektedir. Yaşam becerilerinin kapsadığı alan düşünüldüğünde, çocuklar ve ergenler için en uygun strateji, okullarda bu sistemin daha kullanılır hale getirilmesi olacaktır (WHO, 1997). Bireyin sosyal yaşantısında kullanacağı birçok beceriyi okul hayatı başlamadan önce ailesinden alacağı düşünüldüğünde okulda aldığı eğitim ile bu becerilerini pekiştirmeleri beklenmektedir. Bundan yola çıkarak anne, baba tutumunun çocukların yaşam becerileri geliştirmesinde önemli rol oynadığı belirtilebilir. Okulda ise akranları ile iletişimi ve öğretmenlerin tutumu da yaşam becerisi kazanmada etkili olacaktır (Eskici ve Özsevgeç, 2018). Şahin'e (2020) göre; çocukların arkadaşlık kurmaları ve akranları tarafından kabul görülmeleri birbirinden farklılık gösterir. Bazı çocuklar diğerlerine göre yüksek sosyal katılım becerisine sahip olabilirler. Bu beceriye sahip öğrencilerin öz güvenleri yüksektir, lider özelliği gösterirler. Bu becerilere sahip olmayan çocuklar ise akranlarının yanında daha pasif ve akran zorbalığına maruz kalırlar. Akranları tarafından kabul edilmeyen çocuklar ise okula uyum sağlamakta zorlanırlar. Öğrenciler sağlıklı bir şekilde yaşam becerilerini aldığında ise kendi hayatına yön veren, öfke kontrolü olan, zaaflarını belirleyebilen, stresle baş edebilen, “hayır” diyebilen ve iletişim kurabilen bireyler olacaklardır (Bastık, 2018).

1.1.1. Yaşam Becerileri Tanımı

Yaşam becerilerinin evrensel olarak kabul edilen bir tanımı bulunmamakla beraber bu konuda birçok anlayış vardır. Her kuruluş kendine göre bir tanımlama yapmıştır. Uluslararası Eğitim Bürosu (IBE), yaşam becerisi tanımını Delors' un dört öğrenmesinden alır. Bunlar: bilmeyi, yapmayı, olmayı, birlikte yaşamayı öğrenme.

Yaşam becerilerini, sosyal beceri ve kişisel yönetim olarak tanımlar (akt. Singh, 2003). Yaşam becerileri çeşitli beceri, bilgi ve tutum arasındaki dengeyi kurmak için geliştirilmiş bir davranış geliştirme ve değiştirme yöntemidir (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü [UNESCO], 2004). Yaşam becerileri bireyin için günlük hayatın zorlukları ile başa çıkmaya, yaşamlarını sürdürmeye yarayan olumlu davranış becerileridir (WHO, 1997). Yaşam becerileri; günlük yaşantımızın ihtiyaç ve problemleriyle etkili bir şekilde baş etmek için gereken uygun davranışlar geliştirmektir (WHO, 2004). Özmete (2009) ise yaşam becerilerini yaşamda karşılaşılan sorunlara çözüm üretmeye yarayan öğrenilen davranış takımlarıdır. Kişinin kendini yönetebilmesi ve bunun yanında sosyal beceriler kazanması ile dengeli bir hayat sürmesi olarak ifade edilebilir şeklinde tanımlamıştır.

1.1.2. Yaşam Becerileri Öğretimi

Çocuklar ailelerinin desteği ile yaşam becerilerini öğrenmektedir ve bunları uygulayarak okula başlamaktadırlar. Öğrencilerin yaşadıkları topluma uyumlarını sağlamayı amaç edinen Hayat Bilgisi dersi, öğrencilerin dikkatlerini ve ilgilerini çekebilmesi halinde hedefine ulaşmış demektir (Özdemir, 2021). Bu dersin kapsamı yaşamdır; yaşama dair bilgi beceri, değer, tutum ve davranışların kazanılmasını içerir. Bu nedenden ötürü yaşamı ve yaşamın içinde olan her şeyi anlamak hayat bilgisi dersinde yaşam becerilerinin önemini ortaya çıkartmaktadır (Bekiroğlu, 2021). Yaşam becerisinin sağlıklı öğretilmesi için tüm paydaşların (aile, öğretmen, çevre, idareciler, öğrenci) uyumlu hareket etmesi gerekmektedir (Calp ve Edis, 2020). Okulların beceri öğretiminde rolleri düşünüldüğünde öğretmenlerin de yaşam becerisi öğretimindeki önemi yadsınamaz derecededir (Özdemir, 2015). Öğretmenlerin yaşam becerisi öğretimindeki etkililiği düşünüldüğünde uyguladığı yöntemler de büyük öneme sahiptir. Yaşam becerisi öğretiminde öğrencilerin neyi değil, nasıl düşünmeleri gerektiğine odaklanılması ve katılımcı yöntemler kullanılması beceri öğretimi için daha uygun olmaktadır. Yaşam becerileri gelişimi boyunca öğrencilerin davranışları gözlemlediği varsayılırsa; model olma, sosyal etkileşim ve gözlemin etkililiği yadsınamaz derecededir (Özer, 2005).

1.2. Hayat Bilgisi

Çocuğun çevresine ve yaşadığı topluma uyumlu bir birey olarak yetişmesinde hayat bilgisi dersi araç olarak kullanılmaktadır (Temur, 2004). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersleri öğrencilerin sosyal yaşama hazırlanması, istenilen değerlerin öğrencilere kazandırılması konusunda diğer derslerden daha fazla etkili olan derslerdir (Yarar Kaptan, 2019, s.2). Hayata dair gerçek yaşam tecrübeleri içeren hayatın bir provasını niteliğindeki derslere örnek olarak hayat bilgisi dersi yer almaktadır. Hayat bilgisi dersinin amacına ulaşması için gerçek hayat tecrübeleri içermelidir. Yaşam becerisi öğretimine en uygun dersin öğretim programları ve ders kazanımları incelendiğinde hayat bilgisi dersi olduğu düşünülmektedir (Özdemir, 2021). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın amacı; temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmektir (MEB, 2018). Cumhuriyetten günümüze, 1926, 1936, 1948, 1998, 2005, 2009, 2015, 2017 ve 2018 yıllarında hazırlanan ilköğretim programlarında hayat bilgisi dersine yer verilmiştir. Hayat bilgisi dersinin içeriği, amaçları, kazandırmaya çalıştığı yaşam becerileri ve değerlere HBÖP'de yer verilmiştir.

1.3. Hayat Bilgisi ve Yaşam Becerileri

Hayat bilgisi dersi, ilköğretim 1., 2., 3. sınıflarında okutulmakta, ileride karşılaşılabilecek Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri derslerinin temelini oluşturmaktadır. Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler dersinde daha soyut konular işlenirken, öğrencilerin somut işlemler döneminde olması sebebiyle, Hayat Bilgisi dersinde konular öğrencilere somutlaştırılarak verilmektedir (Bastık, 2018). Öğrencilerin hayatlarında kullanacağı çok önemli becerileri içeren Hayat Bilgisi konuları aynı zamanda soyut olmakta ve çocuklar bu konuları anlamakta zorlanmaktadırlar. (Ütkür, 2018).

“Hayat Bilgisi dersinde kazandırılmak istenilen beceriler, 2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında temel yaşam becerileri adı altında ele alınmıştır (MEB, 2018).” 2005 yılında yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda HBÖP'de ve hayat bilgisi ders kitaplarında değişiklikler yapılmıştır (Karaca, 2008). 2005 yılında yapılan bu değişiklik ile yapılandırmacı yaklaşımın baz alınması eğitim sistemimizde büyük

değişimlere yol açmış olup bilgi ediniminden ziyade öğrencinin bilgiyi nasıl kullanacağı üzerine durulmuştur. Yapılandırmacı yaklaşım ile eğitim sistemi gelişmiş ülkeler örnek alınmış olup o yönde çalışmalar yapılmıştır. Bu becerilere 2005 yılından itibaren HBÖP’de yer verilmiştir. Bu temel yaşam becerileri, öğrencileri hayata hazırlayarak yaşamlarında daha mutlu ve başarılı olmaları için gereklidir. Burada öğretmenlere de önemli görevler düşmektedir, somut işlemler döneminde olan bu çocuklara soyut olan unsurları somutlaştırarak aktaracak yöntemler kullanmaları (Ütkür, 2018), öğrencilerin uygulama yapabilecekleri öğretim ortamları tasarlamaları gerekmektedir.

Çocuğun aktif olmasına fırsat veren yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı geleneksel yaklaşımın tersi bir anlayış ile ilerlemektedir. Çocuğu aktif kılan bu anlayışlar Hayat Bilgisi dersinde kazandırılmak istenen becerilerin önemini artırmış, bu yaklaşımlar ile öğrencilerin yaşam becerisi edinmeleri daha da kolaylaştıracağı düşünülmüştür (Türköz, 2018). Yapılandırmacı yaklaşımın hayat bilgisi dersinin doğasına uygunluğu yaşam becerisi öğretiminin hayat bilgisi dersinde kazandırılmasını desteklemektedir. İlköğretim kademesinin ilk üç sınıfında yer alan hayat bilgisi dersinin amaçları arasında yapılandırmacı yaklaşımı öne çıkaran ve öğrencilerin girişimde bulunacakları ders ortamları hazırlanması yer almaktadır. Öğretmenlerin bilgi aktaran değil rehber rolünde oldukları, temel yaşam becerilerinin yanında olumlu kişisel özellikler de geliştirilmesi amaçlanmaktadır (Karaca, 2008).

2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan kazanımların programda yer alan yaşam becerileri ile ilişkilendirilme durumları Tablo 1’de verilmiştir. Kazanım isimlerinin de verildiği detaylı tablo ise Ek 1 olarak verilmiştir.

Tablo 1. 1., 2. ve 3. Sınıf 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan kazanım ve beceri eşleştirmesi

Temel Yaşam Becerileri	Sınıf Düzeyi	Kazanım Sayısı	Toplam
Araştırma	1. Sınıf	1	9
	2. Sınıf	4	
	3. Sınıf	4	
Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma	1. Sınıf	1	3
	2. Sınıf	1	
	3. Sınıf	1	
Değişim ve Sürekliliği Algılama	1. Sınıf	1	1
Dengeli Beslenme	1. Sınıf	1	3

Tablo 1 (Devam). 1., 2, ve 3. Sınıf 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alan kazanım ve beceri eşleştirilmesi

Doğayı Koruma	1. Sınıf	3	14
	2. Sınıf	7	
	3. Sınıf	4	
Gözlem	1. Sınıf	4	5
	2. Sınıf	1	
İletişim	1. Sınıf	3	6
	2. Sınıf	2	
	3. Sınıf	1	
İş birliği	3. Sınıf	1	1
Girişimcilik			
Karar Verme	1. Sınıf	1	3
	2. Sınıf	2	
Kaynakların Kullanımı	1. Sınıf	1	5
	2. Sınıf	1	
	3. Sınıf	3	
Kendini Koruma	1. Sınıf	5	10
	2. Sınıf	4	
	3. Sınıf	1	
Kendini Tanıma	1. Sınıf	1	3
	2. Sınıf	1	
	3. Sınıf	1	
Kişisel Bakım	1. Sınıf	2	2
Kurallara Uyma	1. Sınıf	6	11
	2. Sınıf	4	
	3. Sınıf	1	
Mekânı Algılama	1. Sınıf	6	12
	2. Sınıf	3	
	3. Sınıf	3	
Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma	1. Sınıf	6	13
	2. Sınıf	5	
	3. Sınıf	2	
Özyönetim	1. Sınıf	1	4
	2. Sınıf	3	
Sağlığını Koruma	1. Sınıf	4	10
	2. Sınıf	4	
	3. Sınıf	2	
Sorun Çözme	3. Sınıf	1	1
Sosyal Katılım	1. Sınıf	1	5
	2. Sınıf	2	
	3. Sınıf	2	
Zaman Yönetimi	1. Sınıf	1	3
	2. Sınıf	1	
	3. Sınıf	1	
Toplam			126

2018 Hayat Bilgisi Öğretim programında yer alan 1., 2. ve 3. Sınıflar hayat bilgisi dersi kazanımlarının frekans dağılımları Tablo 1'de verilmiştir. Sınıf seviyeleri incelendiğinde ilişkilendirilen kazanım sayıları farklılık göstermektedir. Yaşam becerisi ve kazanım eşleştirmelerinin eşit olmadığı görülmektedir. 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın kazanım ve temel yaşam becerileri incelendiğinde HBÖP'de yer alan 148 kazanımdan 126 kazanım program çerçevesinde belirtilen 23 yaşam becerisi ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

1.4. İlkokul Öğretim Programlarında Yaşam Becerileri

Öğretim programlarından hayata yönelik kazanımların en yoğun olduğu ders hayat bilgisi dersidir. 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı incelendiğinde yaşam becerisi öğretiminin HBÖP’de yer aldığı görülmektedir.

2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında beceriler yaşam becerileri başlığı adı altında yer almaktadır. Program incelendiğinde yaşam becerilerinin programdaki yerinin belirtildiği ve verilen becerilerin üniteler içinde kazanımlara göre dağıtıldığı görülmektedir. Programda yaşam becerileri 23 beceriden oluşmaktadır (MEB, 2018).

Tablo 2’de 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan yaşam becerileri verilmiştir.

Tablo 2. 2018 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nda yer alan yaşam becerileri

1. Araştırma	12. Kaynakların Kullanımı
2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma	13. Kendini Koruma
3. Değişim ve Sürekliliği Algılama	14. Kendini Tanıma
4. Dengeli Beslenme	15. Kişisel Bakım
5. Doğayı Koruma	16. Kurallara Uyma
6. Girişimcilik	17. Mekânı Algılama
7. Gözlem	18. Millî ve Kültürel Değerleri Tanıma
8. İletişim	19. Öz Yönetim
9. İş Birliği	20. Sağlığını Koruma
10. Karar Verme	21. Sorun Çözme
11. Kariyer Bilinci Geliştirme	22. Sosyal Katılım
	23. Zaman Yönetimi

Temel Yaşam Becerilerinin Tanımları:

1. Araştırma: Problemin ne olduğunu belirleme, çözümü için izlenecek yola karar verme, sonuçları tahmin etme, test etme ve çıkan sonuçlar üzerinden fikir üretme süreçlerini içermektedir (Güven ve Kaymakçı, 2016). Araştırma becerisi ilkokul düzeyinde düşünüldüğünde öğrencilerin merak ettiği konuları araştırması ve sonuçları üzerine fikir üretmesi süreci olarak ifade edilebilir.

2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma: Günümüzde bilgiye ulaşmanın en önemli yollarından birisi de teknolojik araçlardır. Teknolojinin hemen her alanında etkililiğinin arttığı günümüzde, teknolojiyi üretebilen, kullanabilen ve geliştirilebilen

lkeler gelişmiş ve söz sahibi ülkelerdir (Güven ve Kaymakçı, 2015). Kişinin teknolojinin faydalı yönlerini bilmesi ve teknolojiyi eēitim-ēretim faaliyetleri içine entegre etmesi olarak ifade edilebilir.

3. *Deēiřim ve Srekliliēi Algılama:* Deēiřim; bir zaman dilimi içindeki deēiřikliklerin bütünü, deēiřme. Süreklilik; sürekli olma, kesintisiz olarak sürüp gitme durumu, devamlılık (TDK, 2022). Hayat bilgisi dersi kapsamında dřnldēinde geçmişten günümüze tarihi olayların ve olguların deēiřimi veya srekliliēinin olması durumlarının kavranmasıdır.

4. *Dengeli Beslenme:* Dengeli; Tutum ve davranışlarında tutarlı olan, istikrarlı. Beslenme; Vücut için gerekli gıda maddelerinin alımı (TDK, 2022). Kişinin saēlıklı besinlerden sabah, ēle ve akşam ēnlerinde, ēne uygun olarak yeterli miktarda tüketmesidir.

5. *Doēayı Koruma:* Doēa; var olan her şeyin, canlı ve cansız nesnelerin. Korumak; esirgemek, muhafaza etmek (TDK, 2022). Doēada bulunan canlı, cansız varlıkların tümünü korumak ve zarar vermemektir.

6. *Girişimcilik:* Girişim; retim faaliyetlerini düzenlemek için bir işe girişme, teşebbüs. Girişimci; Müteşebbis (TDK, 2022). Girişimci zellikleri bulunan kişilerin üretim faaliyetlerine cesur bir şekilde katılması olarak ifade edilebilir.

7. *Gözlem:* Olayları ve insanları inceleme işlemi (TDK, 2022). İlkokul düzeyinde dřnldēinde ērencilerin yařadıēı çevreyi, yařadıēı çevrede olan olayları gözlemlemesi; sonuçlarını tahmin etmesi ve bu tahminleri yazılı veya sözlü olarak ifade etmesidir.

8. *İletişim:* İleti gönderen ve iletiyi alan arasında sözlü veya sözsüz karşılıklı ilişkinin bulunduēu dinamik süreçtir (Deniz, 2003). Kişinin istek veya ihtiyaçlarını yazılı veya sözlü olarak karşıdaki kişilere ulaştırabilmesi olarak ifade edilebilir.

9. *İş Birliēi:* Amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklıēı (TDK, 2022). Kişilerin beraber, ortak bir amaç uēruna el birliēi ile çalışması olarak ifade edilebilir.

10. *Karar Verme:* Karar; bir iş veya sorun karşısında düşünülerek verilen kesin yargı (TDK, 2022). Bireylerin yaşamları ile ilgili önemli kararları verebilmesi ve sonuçlarını kabul etmesi olarak ifade edilebilir.

11. Kariyer Bilinci Geliştirme: Kariyer; meslek, uzmanlık alanı uğraşı. Bilinç; insanın kendi ruhsal etkinliği ile ilgili dolaysız bilgisi (TDK, 2022). Bu beceri bireyin ileriki yaşantısında edinebileceği mesleklere karşı geliştireceği bilinci ifade etmektedir.

12. Kaynakların Kullanımı: Zaman, para ve materyalleri amacına uygun kullanma, çevre bilinci oluşturma, çevredeki kaynakları etkili ve verimli kullanma, bilinçli tüketici olma, planlama ve üretim becerileri öğrencilere kazandırılması beklenen becerilerdir (Karaca, 2008). Kişinin sahip olduğu kaynakları etkili ve tasarruflu bir şekilde kullanması olarak ifade edilebilir.

13. Kendini Koruma: Korumak; Esirgemek, muhafaza etmek (TDK, 2022). Kişinin kendini, beden ve ruh sağlığı olarak zararlardan koruması becerisi olarak ifade edilebilir.

14. Kendini Tanıma: Tanımak; bir olay veya kimse ile ilgili doğru veya tam bilgisi bulunmak (TDK, 2022). Kişinin kendini, duygularını, düşüncelerini, istek ve ihtiyaçlarını anlamlandırabilmesi ve kendi kişilik özelliklerine göre hayatını idame ettirebilmesi olarak ifade edilebilir.

15. Kişisel Bakım: Bakım; bir şeyin iyi gelişmesi, iyi bir durumda kalması için verilen emek (TDK, 2022). Kişinin kendisine ait vücudu, eşyaları ve yakın çevresi ile ilgili tüm kişisel ihtiyaçlarını giderebilmesi olarak ifade edilebilir.

16. Kurallara Uyuma: Kural; kaide, uyulması gereken ilke. Uyuma; itaat etme (TDK, 2022). Toplumsal hayatımızı kolaylaştıracak uyulması gereken ilkelere riayet ederek kişinin toplumsallaşması olarak ifade edilebilir.

17. Mekânı Algılama: Mekân; bulunulan yer. Algılama; farkına varmak, idrak etmek (TDK, 2022). Kişinin bulunduğu, yaşadığı yerin özelliklerinin farkına varması olarak ifade edilebilir.

18. Millî ve Kültürel Değerleri Tanıma: Milli; ulusal. Kültür; bir toplumda geçerli olan ve gelenek halinde devam eden her türlü duygu, düşünce, dil, sanat, yaşayış unsurlarının tümü. Tanımak; bir olay veya kimse ile ilgili doğru veya tam bilgisi bulunmak (TDK, 2022). Bireyin ulusal ve kültürel değerlerini tanıması, yaşatması ve sahip çıkması olarak ifade edilebilir.

19. Öz Yönetim: Öz; bir kimsenin benliği, kendi manevi varlığı, nefis. Yönetim; yönetme işi, çekip çevirme, idare (TDK, 2022). Kişinin kendini yönetmesi, hayatı ile

ilgili önemli kararları alabilmesi ve kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesi olarak ifade edilebilir.

20. *Sağlığını Koruma*: Sağlık; vücudun hasta ve sağlıksız olmama. Korumak; Esirgemek, muhafaza etmek (TDK, 2022). Kişinin kendi sağlığını koruması, sağlığına gelebilecek zararları ön görüp önlem alabilmesi olarak ifade edilebilir.

21. *Sorun Çözme*: Sorun; mesele, problem. Çözme; bulmaca, sorun vb. için bilinmeyen, gizli noktasını bulup onu açıklamak (TDK, 2022). Bireyin hayatında karşılaştığı problemlere uygun çözümler getirmesi olarak ifade edilebilir.

22. *Sosyal Katılım*: Kişilerin eğitim hayatları boyunca sosyal, bilimsel, kültürel alanlar ile sanat ve spor alanlarında okul içi ve dışı etkinliklerde bulunmaları (Şahin, 2020). Bireyin sosyal yaşantısında kendi varlığını ortaya koyması olarak ifade edilebilir.

23. *Zaman Yönetimi*: Zaman; bir eylemin içinde geçtiği, geçeceği ya da geçmekte olduğu başı sonu bilinmeyen soyut kavram, süre, vakit. Yönetim; yönetme işi, çekip çevirmek (TDK, 2022). Kişinin hayatını programlayabilmesi, zamanını verimli olarak geçirebilme becerisidir.

1.5. İlgili Araştırmalar

Yaşam becerilerine dair yapılmış akademik çalışmalar ulusal ve uluslararası olmak üzere iki farklı başlıkta incelenmiştir.

1.5.1. Yaşam Becerileri ile İlgili Ulusal Çalışmalar

Yaşam becerisine dair literatür incelenmiş ve kronolojik sıra ile verilmiştir.

Parlakıyıldız'ın (2008), “Üniversite Öğrencilerinin Portfolyaya Dayalı Değerlendirmenin Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Bilişsel Yaşam Becerilerine Etkisi” adlı araştırmasının amacı portfolyaya dayalı değerlendirme okul öncesi öğretmen adaylarına tanıtılması ve öğretimde planlama-değerlendirme dersinde uygulanması, öğrencilerin akademik ve bilişsel yaşam becerilerine etkisini incelemektir. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırma verileri nicel ve nitel veri toplama araçları ile elde edilmiştir. Değerlendirme sonucunda deney grubu öğrencilerinin kendilerini mükemmel düzeyde başarılı bulduğu saptanmıştır.

Kılıç'ın (2015), “Hayat Bilgisi Dersinde Öğrencilerin Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesinde Etkin Öğrenme Uygulamaları” adlı araştırması karma model ile desenlenmiştir. Araştırmada ilkokul 3. Sınıf öğrencileri ile çalışılmıştır. Araştırmanın verileri öz-yönetim becerileri ölçeği, görüşme, açık uçlu sorudan oluşan anket formu, gözlem, ders planları, öğrenme materyalleri ve öğrenci ürünleri, yapılandırılmış öğrenci günlükleri, ses kayıtları ve araştırmacı günlüğü ile toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğrenciler özyönetim becerilerinden etik davranma, kendini tanıma ve kişisel gelişimini izleme, duygu yönetimi, sorumluluk, liderlik, eğlenme, öğrenmeyi öğrenme, amaç belirleme, kariyer planlama, sorumluluk, zamanı ve mekânı doğru algılama, katılım, paylaşım, iş birliği ve takım çalışması ve farklılıklara saygı duyma becerilerini kullanmışlardır.

Doğan ve Erbil'in (2018), “İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı İçin Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Ortaya Çıkan İhtiyaçlar” adlı araştırmasında Hayat Bilgisi Öğretim Programı ihtiyaçlarını öğretmen görüşleriyle belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma 2017-2018 eğitim-öğretim yılı Denizli ilinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yöntemi nitel yöntemlerden durum çalışmasıdır. Çalışma grubu olarak lisans veya doktora eğitimi almış 8 sınıf öğretmeni amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak 4 tema belirlenmiştir. Bunlar: değerler, farklılıklar, yaşam becerileri, etkili vatandaşlıktır.

Eskici ve Özsevgeç'in (2018), “Yaşam Becerileri ile İlgili Çalışmaların Tematik İçerik Analizi: Bir Meta Sentez Çalışması” adlı araştırmasının amacı literatür taraması yaparak yaşam becerileri ile ilgili çalışmalarını analiz etmek ve ileride yapılacak çalışmalara yardımcı olmaktır. Literatür betimsel içerik yöntemi ile incelenmiştir. İncelemeler sonucunda, çalışmaların iki farklı grupta toplandığı görülmüştür: Birinci grup çalışmalar belli bir gelişim dönemi ya da öğretim seviyesindeki bireylerin yaşam becerilerini incelemiş diğer gruptakiler ise belirlenen bir öğretim yöntemi ya da geliştirilen bir program kapsamında ortaya çıkan yaşam becerilerini incelemiştir.

Bastık'ın, (2018), “Hayat Bilgisi Dersinde Yaşam Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı araştırmasının amacı hayat bilgisi dersinin kişinin hayatındaki önemini ve rolünü belirlemek olup karma model

ile çalışılmıştır. Araştırmanın nicel bölümünde veri toplamak amacıyla “Yaşam Becerileri Ölçeği” anketi kullanılmış olup araştırmanın nitel bölümünde ise veri toplamak için “Öğretmen Görüşme Formu” kullanılmıştır. Gaziantep ilinde gerçekleştirilen araştırmada 30 sınıf öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmenler hayat bilgisi dersinin yaşama hazırlama ve yaşam becerisi kazandırması konusunda daha çok olumlu görüş ifade etmişlerdir. Bir başka sonucu olarak ise öğrencilere yaşam becerileri kazandırmada hayat bilgisi dersinin etkili olduğu fakat bazı eksikliklerin de olduğu tespit edilmiştir.

Turgut’un (2019), “Öğretmen Adaylarının Yaşam Becerilerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi” adlı araştırması, öğretmen adaylarının yaşam becerilerini öğrenim gördükleri bölüm ve sınıf düzeyi açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada Betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde birinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 518 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplamak için 83 maddeden oluşan yaşam becerileri ölçeği kullanılmıştır. Sonuç olarak öğretmen adaylarının yaşam becerileri ortalaması sınıf değişkeni için fark göstermemiş olup, bölüm değişkenine göre anlamlı farklılıklar olmuştur.

Selçuk’un (2019), “Öğretim Elemanlarının Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri” adlı araştırmasının amacı öğretim elemanlarının yaşam becerisi açısından eğitim-öğretim faaliyetlerinin incelemesi ve öğretmen adaylarının yaşam becerileri alıp almadıklarının değerlendirmesidir. Nitel araştırma yöntemi ile çalışılmış olup çalışma grubu olarak bir devlet üniversitesinin 28 öğretim elemanı ile görüşülmüştür. Araştırma sonucuna göre bazı öğretim elemanları yaşam becerilerinin zamanla öğretileceğini düşünürken bir kısmı doğuştan geldiğini savunmuştur. Bir başka sonuca göre ise öğrencilerin okula başlamadan önce tüm yaşam becerilerini alarak üniversiteye gelmiş olmaları gerektiğini düşünürken bir kısmı bir bölüm yaşam becerisi ile gelmelerinin yeterli olacağı görüşünü savunmuştur.

Boysak’ın (2020), “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerilerine İlişkin Görüşlerinin Çoklu Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı araştırmasının amacı sınıf öğretmenlerinin araştırma kapsamında belirlenen değişkenlerinin yaşam becerileri üzerinde etkisi olup olmadığını incelemektir. Araştırma nicel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini Güney Doğu Anadolu Bölgesi’nden 456 sınıf

öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin yaşam becerilerinin yaşadıkları şehir ile alakalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaşam becerilerinin kullanımında erkek öğretmenlerin oranı kadın öğretmenlerin oranına göre daha yüksektir. Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde batıdan doğuya gidildikçe yaşam becerileri kullanımı oranı arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Calp ve Edis'in (2020), "Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileriyle İlgili Bilgi ve Deneyimleri" adlı araştırmada öğretmenlerin yaşam becerisi kullanma durumlarını ve deneyimlerini ortaya çıkarmak ve yaşam becerileri kazandırma düzeylerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma, nitel bir çalışmadır. Çalışma, Erzurum ilinde görev yapan 15 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Öğretmenlerin en çok dile getirdiği beceri "problem çözme" olmuştur. Öğretmenlerin verdiği görüşlere göre öz beceri ile yaşam becerisi kavramını eşleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, öğrencilerin en çok iletişim becerisi kazanması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Güleç'in (2020), "Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri ile Eğitsel Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı araştırmasında eğitsel değerler ve yaşam becerileri arasındaki ilişkileri tespit etmek hedeflenmiştir. Nicel araştırma yöntemi ile çalışılmış olup araştırmanın örneklemini olarak 292 sınıf öğretmeni seçilmiştir. Veri toplama araçları olarak "Yaşam Becerileri Ölçeği ve Eğitsel Değerler Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri ve eğitsel değerleri arasında pozitif olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri ve eğitsel değerleri göz önünde bulundurulduğunda cinsiyet, yaş, kıdem değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Eğitsel değerlerin ise yaşam becerilerini olumlu yönde etkilemiş olduğu tespit edilmiştir.

Güleş ve Kılınç'ın (2020), "Sınıf Öğretmenlerinin Tasarım Beceri Atölyelerine İlişkin Görüşleri" adlı araştırmasının amacı 2023 Eğitim Vizyonu kapsamında uygulanan tasarım beceri atölyelerini yürüten sınıf öğretmenlerinden görüş almaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıdır. 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Nevşehir'de görev yapan sınıf öğretmenleri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Öğretmenlerden görüş alabilmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre

öğretmenlerin yaşam becerisi tasarım atölyelerine karşı olumlu görüşe sahip olduğu görülmüştür. Tasarım beceri atölyelerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Koç'un (2020), "Yaşam Becerilerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında Yer Alma Durumu" adlı araştırmanın amacı yaşam becerilerinin 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı ile 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda yer alma durumlarının belirlenmesidir. Araştırma tarama modeli ile yürütülmüş olup 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programı ve 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı doküman incelemesi yolu ile analiz edilmiştir. Çalışmada çıkan sonuçlara göre incelenen iki öğretim programında da eksikler belirlenmiştir. 2018 eğitim programındaki eksikler daha belirgin bulunmuş, 2009 Öğretim Programı'nın ise daha donanımlı olduğu görülmüştür.

Yıldırım'ın (2020), "İlkokul Düzeyinde Öğrencilere Kazandırılması Gerekli Temel Yaşam Becerilerinin Hayat Bilgisi Dersi Bağlamında Analizi" adlı araştırmasının amaç ilkokulda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin analizi ve bu becerilerin kazandırılma durumlarını öğretmen ve velilerle görüşerek tespit etmektir. Bu amaca ulaşmak için Delph paneli ve tarama yöntemi kullanılmıştır. Oluşturulan Delph panelleri ile sınıf öğretmenlerinden veri toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini sınıf öğretmenleri ve velileri oluşturmaktadır. Panelde uzlaşma sağlanan beceriler ile Hayat Bilgisi Öğretim Programında incelenen yaşam becerilerinin büyük bir kısmının uyumlu olduğu görülmüştür. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda verilmesi hedeflenen kazanımlardan tümünün istenilen düzeyde verilmediği tespit edilmiştir.

Bekiroğlu'nun (2021), "Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Derslerinde Düşünme ve Yaşam Becerilerinin Eğilimleri: Nitel Meta Sentez Çalışması" adlı araştırmasında hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersindeki yaşam becerilerini içeren akademik çalışmaların incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden Meta-sentez kullanılmıştır. 232 tez ve 90 makale incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre; 10 tema düşünme becerileri, 4 tema yaşam becerileri belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen rapora göre en çok "eleştirel düşünme", en az ise "yenilikçi düşünme becerileri" konularında çalışılmıştır. Genel olarak çalışmaların sosyal bilgiler dersinde olduğu, Hayat Bilgisi dersinde yapılan

Çalışmaların az olduğu belirlenmiştir. Sosyal bilgiler dersinde kişisel beceriler ve iş hayatı kazanımlarının yer verilmesi önerilmiştir.

Karakuş'un (2021), "İlkokul Hayat Bilgisi Programı (2018) Kazanımlarının Yaşam Becerileri Yönünden İncelenmesi" adlı araştırmasında 2018 Hayat Bilgisi ğretim Programı'nın yaşam becerileri yönünden değerlendirilmesini amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak yapılmış ve içerik analizine tabii tutulmuştur. Araştırma için yapılan literatür taramasına göre dört kategori belirlenmiştir. Hayat Bilgisi ğretim Programı'nda yer alan kazanımlar incelenmiş, kazanımların %64'ünün yaşam becerilerini içerdiği grlmştir. Yaşam becerilerinin ünitelere göre dengeli dağılım göstermediği tespit edilmiştir.

Yıldırım'ın (2021), "Hayat Bilgisi Dersi Temel Yaşam Becerileri ve Kazanımlarının ğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" adlı araştırması, 2018 Hayat Bilgisi ğretim Programı'ndaki yaşam becerilerinin kazandırma durumunu öğretmenlerden aldığı verilere göre değerlendirilmesini amaçlanmıştır. Hayat Bilgisi ğretim Programı'nda yer alan kazanımların yaşam becerileri ile ilişkisinin belirlenmesi amacı ile doküman taraması yapılmış olup kazanımların öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirilmesi için de tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın alışma grubunu 294 sınıf ğretmeni oluşturmaktadır. Öğretim programında yer alan kazanımlardan 148 tanesi beceriler ile uyumlu fakat 22 tanesi ile uyumsuzdur. Kazanımların yaşam becerilerine aynı oranda dağılmadığı da çıkan sonuçlar arasındadır.

1.5.2. Yaşam Becerileri ile İlgili Uluslararası alışmalar

Bu bölümde yaşam becerilerine ait uluslararası çalışmalar incelenmiştir.

Singh'in (2003), "Yaşam Becerilerini Anlamak" adlı çalışmanın amacı, yaşam becerileri bağlamına bir açıklık getirmek ve bunları küresel düzeyde ölçmeye veya izlemeye yönelik her türlü girişimin getirdiği zorlukları keşfetmektir. Yaşam becerileri aynı zamanda aile ortamına ve cinsiyet farklılığına da bağlıdır. Yaşam becerilerinin ölümü, ulusal ve uluslararası kültürel farklılıkların yanı sıra sosyal arka plan, cinsiyet ve işgücü piyasasındaki eşitsizlikleri de hesaba katabilmelidir. Tüm yaşam becerilerinin hem toplumlar içinde hem de toplumlar arasında yalnızca

bağlamsal bir önemi vardır. Yaşam becerilerinin arasındaki bağı unutmamak önemlidir, çünkü yaşam becerileri öğreniminin başarısının ana nedeni budur.

Chirwa ve Naidoo'nun (2014), “Malawi İlköğretim Okullarında HIV/AIDS'in Önlenmesi İçin Yaşam Becerilerinin Öğretilmesinde Yapısal ve Sosyal Kısıtlamalar” adlı çalışmasının amacı, ilköğretim okullarında yaşam becerileri eğitimi etkileyen yapısal ve sosyal kısıtlamaları araştırmaktır. Araştırma, Malavi'deki 4 ilköğretim okulunda yapılmış olup çalışma grubu öğretmen ve müdürlerden oluşan 6 kişi olarak belirlenmiştir. Araştırmada, veri toplamak için görüşme ve gözlemlerden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yaşam becerileri eğitimi sınırlandıran yapısal ve sosyal kısıtlamalar şunlardır: matematik ve dil konularına daha fazla önem verilmesi, kısa eğitim süresi, öğretmenlerin zor çalışma konuları, öğretmen rehberliğinde erişilmeyen dil, cinsiyet eğitiminde toplumun destek eksikliği, öğrencilerin açlığı ve yoksulluğu, öğretmenlerin 9 ve 10 yaşındaki öğrencilere cinsel eğitim vermeyi uygun bulmamaları.

Roselyne'nin (2014), “İlköğretim Müfredatında Yaşam Becerileri Öğretimi” adlı araştırmasının amacı, yaşam becerileri öğretiminde kullanılan kaynakların yeterli olup olmaması, öğretmenlerin vurgu yaptığı konular, öğretmen ve öğrencilerin konuya ilişkin tutumlarını ortaya çıkarmak olup tanımlayıcı araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veriler görüşme programları araçları ile toplanmıştır ve kolay erişim için 47 kamu ilköğretim okulundan 10 okul örnekleme alınmıştır. Örnekleme alınan 10 okuldan 10 başöğretmen, 30 öğretmen ve 90 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, araştırmadaki tüm okullarda yaşam becerileri öğretiminin yapıldığı görülmektedir. Araştırmanın yapıldığı okullarda ders kitapları yetersiz bulunmuş ve tebeşirli tahtada öğretim yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı öğretmenler yaşam becerilerini sevdiklerini fakat yoğun olarak derslere dahil etmediklerini ifade etmişlerdir.

Okech ve Role'un (2015), “Çocuklarda Karakter Gelişiminde Yaşam Becerisi Eğitiminin Uygulaması: Hill Okulu Örneği” adlı çalışmasının amacı, Kenya'daki ilkokul çocukları arasında yaşam becerileri eğitiminin gelişimini araştırmaktır. Araştırmanın katılımcıları alt kademe (1-3. Sınıf) ve üst kademe (6-8. Sınıf) olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Katılımcı öğretmenler ise, 1-3. ve 6-8. sınıflarda yaşam becerileri eğitimi veren öğretmenlerden seçilmiş olup araştırmada nitel ve nicel

yöntemler birlikte kullanılmıştır, nicel veriler anketle, nitel veriler ise görüşme yoluyla toplanmıştır. Çalışma, yaşam becerileri eğitimi ve karakter gelişimi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Tan'ın (2018), “Finlandiya ve Singapur'daki İlkokul Sınıflarındaki Öğretmenlerin Algıları” adlı araştırmanın amacı, Singapur ve Finlandiya’da yer alan ilkokullarda yaşam becerisi eğitiminin müfredat ile ilişkisini araştırmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 6 öğretmen oluşturmaktadır. Üçü Finlandiyalı, üçü Singapurlu olan bu öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre yaşam becerileri eğitiminde tüm paydaşların önemine vurgu yapılmış, okullara ve aileye büyük sorumluluk düşeceği ifade edilmiştir. Ayrıca yaşam becerisi öğretiminde çocukların içinde bulunduğu toplumun da önemi vurgulanmıştır.

Nasheeda vd.'nin (2019), “Yaşam Becerileri Eğitiminin Sistemik Bir İncelemesi” adlı araştırmanın amacı, yaşam becerileri eğitiminin etkililiğini araştırmak ve araştırma boşluklarını belirlemektir. Araştırma bulgularına göre gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin beceri eğitiminde farklılıkları olduğu belirlenmiştir. Gelişmiş ülkelerin yaşam becerisi eğitiminde daha sistematik olduğu görülmüş bunun yanında gelişmekte olan ülkelerin çoğunda ise sistematik bir uygulama ve değerlendirmenin olmadığı saptanmıştır.

Chupradit vd.'nin (2020), “Tayland’ın Omkoi Bölgesi Kırsalında Bulunan İlkokullardaki Çocuklar ve Gençlerin Yaşam Becerilerinin Gelişimleri İle İlgili Yeni Paradigmalar” adlı çalışmada yaşam becerileri için oluşturulan yeni paradigmanın önemini ve sebeplerini anlamayı amaçlamıştır. Araştırma Tayland’daki okullara odaklanmış olup Birleşmiş Milletlerin sürdürülebilir gelişim hedefleri ile bütün öğrencilere eşit eğitim imkânı sağlamak hedeflenmiştir. Bir başka sonuç olarak; yeni paradigmalar öğrencilerin Dünya Sağlık Örgütünün önerdiği yönergelere uygun olarak yaşam becerisi geliştirmelerine yardım etmektedir.

Ghabakhlou, Ghalavandi ve Hosseinpour’un (2021), “Öğrenci Yaşam Becerilerinin Müfredat Modelinin Sağlanması: İran Modeli” adlı çalışmada ilkokul öğrencilerine uygun yaşam becerileri modeli hakkındaki soruların cevaplanması amaçlanmaktadır. Bu hipotezleri test etmek için detaylı bir anket düzenlenmiştir. Araştırma nicel bir çalışmadır. Yaşam becerileri geliştirilmesi aynı zamanda öğrencilerin sosyal, akademik ve mental olarak gelişimini sağladığı, bu

becerilerin ölçülmesinin zor olduğu sonucuna ulaşılmış. Toplumda yaşam becerileri kullanılırken okul eğitim sisteminde çok fazla kullanılmadığı tespit edilmiştir. Okul idarecileri ve öğretmenlerin yaşam becerileri konusunda yeterli eğitim almadığı sonuçlardan biridir.

Arasomwan ve Mashiya'nın (2021), "Hazırlık Aşaması Aday Öğretmenlerin Yaşam Becerilerini Öğretme Deneyimleri" adlı araştırması Güney Afrika'da gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı, ülkenin sağlık koşullarının kötü olması, suç oranının artması ve genç yaşta hamilelik, okulu terk etme gibi sosyo-ekonomik problemlerin artması nedeni ile yaşam becerilerinin önemi artmış ve aday öğretmenlerin yaşam becerilerine yönelik deneyimlerini araştırmak olup örneklemi 20 aday öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada nitel yöntem ile çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, aday öğretmenlerin danışman hocalarından aldıkları tecrübe ve destek tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin yaşam becerisi farkındalıklarının eksikliği ortaya çıkmıştır. Aday öğretmenlerin öğretmenliğe hazırlık aşaması öğretim programlarının uygulanmasındaki zorluklar ortaya konulmuştur.

García-Alba vd.'nin (2022), "Devlet Korumasındaki Gençlerin Yaşam Becerilerinin Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında PLANEA Bağımsız Yaşam Becerileri Değerlendirme araçlarının personel versiyonunu uyarlamayı ve doğrulamayı amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini İspanya'da bir yatılı bakım evindeki 422 genç oluşturmaktadır. Araştırma nicel yöntem ile yürütülmüş olup bakım evindeki gençlerin değerlendirmesini bakım evi çalışanları yapmıştır. Sonuç olarak bağımsız yaşam becerileri çocuk koruma hizmetlerinin, gençlerin bireysel ihtiyaçlarını karşılaması ve gençlerin kişisel ihtiyaçlarına ilişkin karar verme sürecini bilgilendirmesi için bir anahtar olduğu ve yetişkinliğe başarılı bir şekilde geçmeyi sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

1.5.3. İlgili Araştırmaların Değerlendirilmesi

Yaşam becerilerine ait ulusal tezler incelendiğinde yapılan araştırmaların daha çok özel eğitim bölümünde çalışılmış olduğu görülmüştür. Birbirinden farklı engel gruplarının yaşam becerileri durumları üzerine çalışılmıştır. Özel eğitim bölümünün ardından okul öncesi öğretmenliği bölümünde yaşam becerilerinin çalışıldığı görülmektedir. Bunun yanında öğretmen adayları, öğretmenler ve öğretim elemanlarının yaşam becerilerine dair görüşleri veya yaşam becerileri kazanma

durumlarının incelediği çalışmalar da mevcuttur. Yaşam becerilerine dair literatür tarandığında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmalara 2016 yılı sonrasında yoğunlaşıldığı bunun yanında yaşam becerileri ile ilgili genel bir görüş belirlemek üzerine çalışmaların yürütüldüğü görülmüştür.

Yaşam becerilerine dair uluslararası tezler incelendiğinde öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yaşam becerilerine dair görüşleri alınmış, çocuklar ve ergenlerin yaşam becerilerini kazanma durumlarının tespit edildiği görülmüştür. İncelenen araştırmalar ışığında kişilerin ihtiyaç duydukları yaşam becerilerinin yaşadıkları ülkelerin özelliklerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Literatür taramasının sonucunda, 2018 HBÖP’de yer alan yaşam becerilerinin her birine dair görüş alınan, yaşam becerilerine dair etkinlik örneği sunulan ve yaşam becerilerine dair farkındalık oluşturulan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılacak olan çalışmanın literatüre bu konuda katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM VE BULGULAR

2.1. Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi ve araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

2.1.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Nitel araştırma; olgu ve olayların kendi doğal ortamlarında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konması olarak tanımlanabilir. Olayların veya olguların kendi doğal ortamlarında incelenmesi, araştırmayı yürüten kişinin araştırma kapsamında görüşeceği kişilerle doğrudan görüşmesi, olayların ayrıntılı bir şekilde araştırılması, tanımlanması ve açıklanması nitel araştırmanın özelliklerindendir (Yıldırım, Şimşek, 2018, s. 41). Subaşı ve Okumuş'a (2017) göre: "Durum çalışması; tek bir durum ya da olayın derinlemesine boylamsal olarak incelendiği, verilerin sistematik bir şekilde toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir". Bu araştırma, yaşam becerilerinin küçük bir grup ile derinlemesine çalışılması ve katılımcılar ile yüz yüze detaylı olarak görüşülmesi yönü ile durum çalışması özelliği göstermektedir.

2.1.2. Çalışma Grubu

Araştırma, Rize ilinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında görev yapan 15 gönüllü sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Çalışma grubu seçiminde amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile katılımcılar belirlenmiştir. Küçük bir örneklem grubu seçilirken probleme taraf olacak bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmak önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 114). Bu bağlamda araştırmaya katılan öğretmenlerin; cinsiyeti, görev yaptığı bölge, meslekteki görev yılı ve sınıf seviyesi bakımından farklılık göstermesi uygun görülmüştür. Araştırma kapsamında belirlenen öğretmenlerin sınıf seviyeleri, görev yerleri ve kıdemleri açısından eşit dağılım gösterilmesine özen gösterilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin sınıf içi uygulama örneklerine başvurulacağı için en az 5

yıl görev yapmış öğretmenlerle çalışılmasına karar verilmiştir. Tablo 3'te çalışma grubunun demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 3. Çalışma grubunun demografik özellikleri

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	9	60
	Erkek	6	40
Sınıf seviyesi	1. sınıf	5	33
	2. sınıf	5	33
	3. sınıf	5	33
Görev yeri	Köy	5	33
	İlçe	5	33
	İl merkezi	5	33
Kıdem	5-10	3	20
	11-15	5	33
	16-20	7	47
Proje kuruculuğu durumu	Evet	1	10
	Hayır	14	90
Projelerde çalışma durumu	Evet	3	20
	Hayır	12	80

Katılımcı öğretmenlerin 9'u kadın, 6'sı erkektir. Görev yerleri: il merkezi, ilçe ve köy olarak belirlenmiştir; katılımcı öğretmenlerin 5'i köyde, 5'i ilçede, 5'i ise il merkezinde görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri sınıf seviyesi olarak da eşit oranda belirlenmiştir. 5 tane 1. sınıf, 5 tane 2. Sınıf, 5 tane 3. sınıf öğretmeni ile çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerine yaşam becerilerine dair proje yürütücülüğü yapıp yapmadıkları veya bir projeye katılım gösterip göstermedikleri sorulmuş; 1 öğretmenin proje yürütücüsü olduğu, 3 öğretmenin ise projelere katılım gösterdiği bilgisine ulaşılmıştır.

2.1.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak görüşme formu ve araştırmacı tarafından geliştirilen Yaşam Becerileri El Kitapçığı kullanılmıştır.

2.1.3.1. Görüşme formu

Araştırmada yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Merriam'a (2018) göre yapılandırılmış görüşme yazılı araştırmanın sözlü formu gibidir. Araştırmada görüş alınacak beceriler belirli olduğu için ve aynı zamanda YBEK ile ilgili görüş alınacağı için yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formu 3 ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik bilgileri, ikinci bölümde sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri ile ilgili

genel görüşleri, araştırma kapsamında belirlenen 11 yaşam becerisine dair görüşleri, bu becerileri kullandıkları dersler ile beceriyi öğretmek için yaptıkları sınıf içi etkinlik örnekleri istenmiştir. Üçüncü bölümde ise sınıf öğretmenlerine araştırmacı tarafından geliştirilen “Yaşam Becerileri El Kitabı” ile ilgili sorular ve uzaktan eğitimde beceri öğretimi ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Görüşme formu Ek-2’de sunulmuştur.

2.1.3.2. Yaşam Becerileri El Kitabı

Yaşam Becerileri El Kitabı araştırmacı tarafından hazırlanmış 2018 HBÖP’de yer alan yaşam becerilerinden 11 yaşam becerisi (Dengeli beslenme, doğayı koruma, girişimcilik, gözlem, iletişim, iş birliği, kaynakların kullanımı, kişisel bakım, milli ve kültürel değerleri tanıma, öz denetim, sağlığını koruma) ile ilgili ders içi etkinlik örneklerini içermektedir. Bu etkinlik örnekleri; öğrencilerin yiyecek hazırlamaları, sınıfta beraber yemek yemeleri, turşu-sirke-konserve-yoğurt yapmaları, kişisel bakımını uygulamalı yapmaları (saç tarama, el yüz yıkama, diş fırçalama, yatağını düzeltme), sınıfa dair sorumluluk almaları, sınıf temizliği yapmaları, oyuncakları toplamaları, ürün hazırlamaları, hazırladığı ürünlerin satışını yapmaları, para biriktirmeleri, kermes düzenlemeleri, kendi sınıf arkadaşlarına veya diğer sınıflara sunum yapmaları, belirli gün ve haftalarda görev almaları, çöp toplamaları, fidan dikmeleri, TEMA ile etkinlikler yapmaları, artık materyal ile ürün hazırlamaları (çanta yapma, hediye hazırlama, oyuncak yapma), bitki gözlemi yapmaları, sirke-turşu-konserve oluşumunu gözlemlemeleri, Geleneksel sanatları tanımaları (çini, ebru, halı dokuma), müze oluşturmaları, yöresel ürün tanıtımları, folklor çalışmalarına katılmaları. Kitapta yer alan etkinlikler araştırmacının 2016-2019 eğitim-öğretim yıllarında öğrencileri ile yaptığı okul içi etkinlik örneklerini içermektedir. Yapılan sınıf içi etkinliklerin dengeli beslenme, doğayı koruma, girişimcilik, gözlem, iletişim, iş birliği, kişisel bakım, kaynakları koruma, milli ve kültürel değerleri tanıma, özdenetim ve sağlığını koruma becerileri ile ilişkili olması ve sınıf öğretmenlerine bu alanda etkinlik örnekleri sunulabileceği için araştırmada bu 11 beceri ile çalışılmıştır. Yaşam Becerileri El Kitabı’nda gerçek fotoğraflar kullanılmıştır. Fotoğraflarda yer alan öğrencilerin velilerinden yazılı izin alınmıştır. İzin belgesi örneği Ek-3’te sunulmuştur. Kitapta etkinliklere ait görseller,

ilişkilendirildiği Hayat Bilgisi dersi kazanımları ve yaşam becerilerine dair kısa açıklamalar mevcuttur. YBEK Ek-4'te sunulmuştur.

Tablo 4'te YBEK'de yer alan yaşam becerileri ve bu becerilere ait paylaşılan etkinlik örnekleri sunulmuştur.

Tablo 4. Araştırma kapsamında belirlenen yaşam becerilerinin YBEK'deki etkinlik örnekleri ile ilişkilendirilmesi

Yaşam Becerisi	Etkinlik Örneği
Dengeli Beslenme	Yiyecek hazırlama (öğün hazırlama, turşu, sirke, konserve, yoğurt yapımı)
Sağlığını koruma	Beraber yemek yeme Öğün hazırlama
Doğayı Koruma	Düzenli olarak okul çevresindeki çöplerin toplanması,
Kaynakların Kullanımı	Görsel sanatlar dersinde geri dönüşüm materyalleri ile çalışmalar yapılması, Hayvan barınağı yapılarak okul çevresine yerleştirilmesi, Okul çevresindeki hayvanların beslenmesi.
Girişimcilik	Öğrencilerin derslerde ürettiği ürünleri satması,
İş birliği	Kermes düzenleyerek satışlarda görev alınması,
İletişim	Oluşturulan sınıf kumbarasına her hafta düzenli para atılması, Tiyatro ve drama çalışmalarında yer alma
Gözlem	Bitki çimlendirerek gözlenmesi, Sınıfta sirke, turşu, Konserve yapılarak sonuçlarının gözlenmesi/takip edilmesi.
Kişisel bakım	Uygulamalı kişisel bakım etkinlikleri (saç tarama, el yüz yıkama, diş fırçalama,
Öz denetim	yatak toplama) Sınıfın temizliği ile ilgili sorumluluk alma
Milli ve kültürel değerleri tanıma	Özellikle 23 Nisan'da folklorik gösterilerde (yöresel kıyafetleri ile folklor dans sunumları) görev alınması, yerli malı haftasında yerli ürünler ile etnografya müzesinin oluşturularak tüm okulun ziyaretine sunulması kına gecesi gibi milli kültüre özel günlerin sınıfta tatbik edilmesi, çini ve ebru sanatı çalışmalarına yer verilmesi

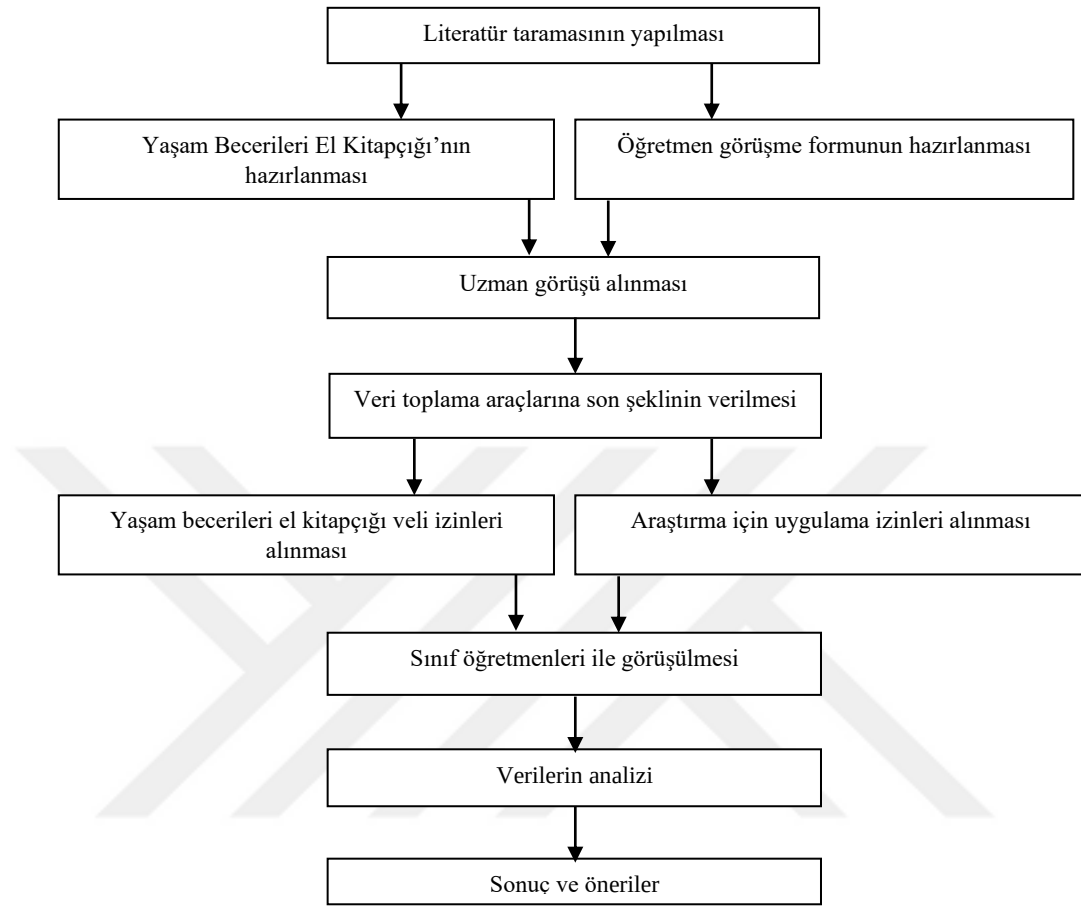
YBEK'nin katılımcılara HBÖP'de yer alan yaşam becerilerine dair farkındalık oluşturması hedeflenmiştir. YBEK'ya dair yönetilen sorularla: YBEK'de yer alan etkinlik örneklerinin katılımcı sınıf öğretmenlerinin görev yaptığı okul ve sınıf ortamına göre uygulanabilirlik açısından değerlendirilmesi istenmiştir. Kitapçık "Canva" web 2.0 aracı ile araştırmacı tarafından hazırlanmış olup 2 sınıf öğretmenin görüşü alınarak tekrar düzenlenmiştir. Alınan görüşler doğrultusunda "sosyal katılım becerisi" girişimcilik ve iletişim becerisi ile benzer etkinlik örnekleri içerdiği için kaldırılmış ve toplamda 11 yaşam becerisi ile çalışılmıştır.

2.1.4. Verilerin Toplanması

Araştırma problemi belirlendikten sonra araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerle görüşme yapılarak verilerin toplanmasına karar verilmiştir. Araştırmacı problem durumundan sonra alt problemleri belirlemiş, araştırmacının cevap aradığı soruları tasarlamış ve danışmanın önerileri ile sorular bir daha düzenlemiştir. Veri toplama sürecine geçilmeden mülakat soruları ve YBEK ile ilgili uzman görüşü alınmış ve bunun yanında iki sınıf öğretmeni ile de görüşülerek mülakat sorularına ve YBEK'e son hali verilmiştir. Görüş alınan sınıf öğretmenleri sosyal katılım becerisini iletişim ve girişimcilik becerilerine benzer bulmuşlar ve sosyal katılım becerisi için YBEK'de verilen sınıf içi etkinlik örneklerinin iletişim ve girişimcilik becerileri etkinlik örneklerine benzer özellik gösterdiği düşünmüşlerdir. Bundan dolayı toplamda belirlenen 12 yaşam becerisinden “sosyal katılım” becerisi çıkartılarak 11 yaşam becerisi ile çalışılmasına karar verilmiştir. Uzman görüşü ışığında, araştırmacı tarafından geliştirilen Yaşam Becerileri El Kitabı'na ait mülakat soruları, öğretmenlerin yaşam becerilerine ait görüşleri mülakat formu ile birleştirilmiş olup mülakat formuna üçüncü bölüm olarak eklenmiştir ve mülakat formuna son hali verilmiştir.

Araştırmanın verileri, 2021-2022 eğitim öğretim yılı 2. döneminde toplanmıştır. Veri toplama araçları uygulanmadan önce İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır. İzinler Ek-5'te sunulmuştur. Gönüllü öğretmenler ile uygun ortamlar kararlaştırılmış ve öğretmenlerden randevu alınmıştır. Kararlaştırılan yer ve zamanda görüşmeler yapılmıştır. Görüşmenin ses kaydı ile kayıt altına alınacağı öğretmenlere mülakat öncesinde bildirilmiş, sözlü ve yazılı izin alınmıştır. Bunun yanında araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen verilerin araştırma kapsamında kullanılmasına dair öğretmen katılım belgesi de alınmıştır. Öğretmen katılım belgeleri Ek-6'da verilmiştir. Sınıf öğretmenlerinden öncelikle görüşme formunun 1. bölümünde yer alan demografik bilgiler kısmını doldurmaları istenmiştir. Ardından öğretmenlere görüşme formunun 2. bölümünde yer alan 1. ve 2. alt problemlere ait sorular yöneltilmiştir. 2. bölümden sonra sınıf öğretmenlerine YBEK tanıtılmış öğretmenlerin incelemesi istenmiş ve 3. bölümde yer alan 3. ve 4. alt problemlere ait sorular sorulmuş ve cevaplar alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden, 14 Sınıf öğretmeni ile yüz yüze buluşmuş

sadece bir öğretmen ile online toplantı düzenlenmiştir. Verilerin toplanma süreci Şekil 2’de detaylı olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Araştırmanın yürütülmesinde izlenen süreç

2.1.5. Verilerin Analizi

Nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi yoluyla veriler analiz edilmiş olup ulaşılan veriler temalara göre gruplandırılıp yorumlanmıştır. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin ifadelerine araştırma bulgularında sıkça yer verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242). Katılımcı öğretmenlerin kodlanması: Öğretmenlerin kimlikleri açıkça belirtilmemiş, kodlanarak verilmiştir. Öğretmenler; “Ö” harfi ile kodlanmış olup kadın/erkek olma durumlarını belirtmek için kadın ise “K”, erkek ise “E” harfi kodlamaya eklenmiştir. Öğretmenlere verilen kodların yanına öğretmenin mülakat sırasını belirten 1’den 15’e kadar numaralar verilmiştir. Örneğin; ÖK1 (Öğretmen-Kadın-1), ÖE2 (Öğretmen-Erkek-2). Verilerin kodlanması: Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler ses kaydına alınmış ve bu ses kayıtları yazılı metne

dönüştürülmüştür. Yazılı metinler sonrasında ses kayıtları dinlenerek kontrol edilmiştir.

Tablo 5’te görüşme formunda yer alan soruların alt problemler ile ilişkisi verilmiştir.

Tablo 5. Görüşme formunda yer alan soruların alt problemler ile ilişkilendirilmesi

Alt Problem	Görüşme Formundaki Soru No	Sorular
1. Alt Problem	Soru 1	Hayat Bilgisi yaşam becerilerinin ne olduğunu biliyor musunuz? Bu becerileri nelerdir örnek verir misiniz?
2. Alt Problem	Soru 2’den soru 34’e kadar	Dengeli Beslenme becerisi size ne ifade ediyor? Dengeli Beslenme becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Dengeli Beslenme becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Doğayı koruma becerisi size ne ifade ediyor? Doğayı koruma me becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Doğayı koruma becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Girişimcilik becerisi size ne ifade ediyor? Girişimcilik becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Girişimcilik becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Gözlem becerisi size ne ifade ediyor? Gözlem becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Gözlem becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? İletişim becerisi size ne ifade ediyor? İletişim becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? İletişim becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? İş birliği becerisi size ne ifade ediyor? İş birliği becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? İş birliği becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Kişisel Bakım becerisi size ne ifade ediyor? Kişisel Bakım becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Kişisel Bakım becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Kaynakların kullanımı becerisi size ne ifade ediyor? Kaynakların kullanımı becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Kaynakların kullanımı becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Milli kültür ve değerleri tanıma becerisi size ne ifade ediyor? Milli kültür ve değerleri tanıma becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Milli kültür ve değerleri tanıma becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Öz yönetim becerisi size ne ifade ediyor? Öz yönetim becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Öz yönetim becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Sağlığını koruma becerisi size ne ifade ediyor? Sağlığını koruma becerisini hangi ders kapsamında veriyorsunuz? Sağlığını koruma becerisini öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?
3. Alt Problem	3. bölüm soru 1, soru 2, soru 3, soru 4	Yaşam Becerileri El Kitabçığını nasıl buldunuz? Bu etkinlik örneklerinin uygulanabilir olduğunu düşünebiliyor musunuz? Hayırsa neden? Broşürde yer alan çalışmaların hangilerini yaptırabiliyorsunuz? Broşürde yer alan çalışmaları okul ortamınıza göre uygulanabilirlik açısından değerlendirir misiniz?
4. Alt Problem	3. bölüm soru 5, soru 6	Yaşam Becerileri öğretimini Covit-19 salgını sürecinde nasıl yürüttünüz? Öğrencilerin yaşam becerisi almış olması/olmaması uzaktan eğitim sürecinizi nasıl etkiledi.

Veriler alt problemler çerçevesinde dört bölüme ayrılmıştır. Bu bölümler:

1. Alt probleme ait veriler; Yaşam becerilerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir? Görüşme formundaki 1. Soru yöneltilmiş ve alınan cevaplar daha kolay analiz edilmeleri için tabloda birleştirilmiştir.
2. Alt probleme ait veriler; Araştırma kapsamında belirlenen Yaşam becerilerine dair öğretmen görüşleri nelerdir, öğretmenler bu becerileri öğretim sürecinde hangi derslerde ve hangi etkinliklerle kullanmaktadırlar? Görüşme formunun 2. bölümünde yer alan 2 ile 34 arasındaki sorular yöneltilmiş ve alınan cevapların daha kolay analiz edilmesi için ayrı ayrı tablolarda birleştirilmiştir.
3. Alt Probleme Ait veriler; Öğretmenlerin Yaşam Becerileri El Kitabı ile ilgili görüşleri nelerdir? El kitabında bulunan etkinliklerin uygulanabilirliğine dair görüşleri nelerdir? Görüşme formunun 3. Bölümünde yer alan 1., 2. ve 3. Sorular yöneltilmiş ve alınan cevaplar daha kolay analiz edilmesi için ayrı ayrı tablolarda birleştirilmiştir.
4. Alt Probleme ait veriler; Öğretmenler Covid19 salgını sürecinde beceri öğretimi nasıl yapmıştır? Görüşme formunun 3. Bölümünde yer alan 4. ve 5. sorular yöneltilmiş ve alınan cevaplar daha kolay analiz edilmesi için ayrı ayrı tablolarda birleştirilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen bilgiler analiz edilerek; kodlar, kategoriler ve temalar olmak üzere biçimlendirilmektedir. Bu çalışmada elde edilen verilerin analizinden sonra kodlar, kategoriler ve temalar belirlenmesinden dolayı tümevarımcı bir yaklaşım ile çalışılmıştır. İçerik analizi; verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların yorumlanması olmak üzere dört temel kısımdan oluşmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242). Bu şekilde veriler en ince ayrıntısına kadar incelenmiş ve araştırmanın amacına yönelik belirli kodlar belirlenmiştir. Birbirine benzeyen ve bir bütün oluşturabilecek anlamlı veriler kodlandırılmıştır. Bu kodlamalar araştırmanın amacına göre yapılmıştır. Kodlama sürecinde veriler gözden geçirilmiş olup bazı kodlar üzerinde tekrar değişiklik yapılmıştır. Belli aralıklarla bu kodlar danışman ve araştırmacı tarafından kontrol edilip düzenlenmiştir.

Temaların bulunması: Bu aşamada ise benzer kodlar kategorize edilmiştir. Önce taslak temalar belirlenmiş ve temalar kodlara göre düzenlenmiştir. Daha sonra taslak tekrar kontrol edilip temalar son halini almıştır.

Verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması: Yapılan kodlama ve temalar sonrasında veriler tanımlanmış, tablo haline getirilmiş ve yorumlanmıştır. Bu aşamada öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrudan paylaşılmıştır.

Bulguların yorumlanması: Verilerin analizinden sonra elde edilen bulgular arasındaki ilişkiler açıklanmıştır. Bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulmuş ve birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bulgular literatürle desteklenmiştir.

2.1.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenilirliği

Nitel araştırmalarda geçerliği ve güvenilirliği artırmak için birçok farklı yöntem kullanılmaktadır. Bunların en önemlisi farklı veri toplama ve analiz yöntemleri ile farklı veri kaynaklarıdır (Kılıç, 2019). Yapılan araştırmanın niteliğini artırmak ve sonuçlarını teyit etmek için ek yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır, Bunlar; katılımcı teyidi (dönüt alma), uzman incelemesi, ayrıntılı betimleme, uzun süreli çalışmalar, çeşitleme, negatif ve alternatif sonuçlarla karşılaştırma, kendini değerlendirme, araştırmanın sınırlarını ortaya koyma, ayrıntılı alıntılar yapma, tekrarlı sorular, sorularla araştırmacının kendi rolünü sorgulaması yer almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 269). Çalışma kapsamında geçerlik ve güvenirliliğin artırılmasını sağlamak amacı ile birden fazla veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmada iç geçerliği artırmak için ise uzman görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmacı tarafından oluşturulan kategori ve temaların, araştırma konusu hakkında bilgiye sahip olan ve nitel yöntemler ile yeterli bilgiye sahip olduğu düşünülen, uzman kişiler tarafından incelenmesi istenmiştir. Gelen dönütler doğrultusunda kategori ve temalar tekrar düzenlenmiş ve son hali verilmiştir. Araştırma kapsamında birden çok öğretmen ile görüşüldüğü için veriler arasında karşılaştırma yapma imkânı bulunmuştur. Veriler yazıya geçirildikten sonra her öğretmen için tekrar kontrol edilmiş ve veriler soru başlıklarına göre tablo haline getirilmiştir. İlgili soru ile elde edilen tüm öğretmenlere ait cevaplar sıralanmış ve verileri karşılaştırmak kolaylaşmıştır. Kullanılan ses kayıt cihazı sayesinde tüm detaylar ayrıntılı bir şekilde kayıt altına alınmış ve gerektiğinde tekrar dinlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin verdiği

cevaplardan temalaştırılamayan veya temalaştırılmış fakat daha açıklayıcı olması düşünülen durumlar için ve dış geçerliği artırmak amacıyla doğrudan alıntılara sıkça yer verilmiştir.

Araştırmanın nitel çalışması olması araştırmacı rolünü daha belirgin hale getirmektedir. Araştırmacının sınıf öğretmeni olması, 10 yıllık öğretmenlik tecrübesine sahip olması ve yaşam becerilerine yönelik proje ve çalışmalarda yer alması araştırma içindeki rolünü belirginleştirmiştir. Araştırmacı yaşam becerilerine dair çalışmalar yapmış olup yaptığı yaşam becerileri çalışmalarını “Yaşayan Sınıfım” adlı sunum ile Rize İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün hazırladığı “Sahne Senin Öğretmenim” adlı programda sunmuş ve olumlu dönütler almıştır. Burada sunmuş olduğu çalışmaları Yaşam Becerileri El Kitabı ile katılımcı sınıf öğretmenlerine sunmuştur.

2.2. Bulgular

Bu bölümde bulgular araştırmanın amaç ve alt problemleri halinde analiz edilerek yorumlanmıştır.

2.2.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Yaşam becerilerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla sınıf öğretmenlerin HBÖP’de yer alan yaşam becerileri görüşlerini belirleyebilmek için görüşme formunda yer alan 1. soru yöneltilmiş ve elde edilen veriler tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Sınıf öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan yaşam becerilerine yönelik görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Günlük Hayata Hazırlama	ÖE2, ÖK11, ÖK13, ÖE14, ÖK15	5
Toplumsallaşma	ÖK1, ÖE2, ÖK11, ÖE14, ÖK15	5
Kişisel Bakım	ÖK3, ÖK8, ÖE9, ÖE10	4
Beslenme	ÖE2, ÖE9, ÖE10, ÖK15	4
İletişim Kurma	ÖK1, ÖK5, ÖE10	3
Aileye Yardım	ÖK1, ÖK13	2
Diğer	ÖK4, ÖK6,	2

Sınıf öğretmenlerden alınan yanıtlar sonucunda 6 kategori belirlenmiştir. Bunlar: iletişim kurma, aileye yardım, öz bakım, beslenme, toplumsallaşma, günlük

hayata hazırlamadır. En çok günlük hayata hazırlama ve toplumsallaşma kategorisi üzerinde durulmuş olup belirlenen kategoriler dışında farklı cevap veren öğretmenler de olmuştur. Bunlar tabloda diğer bölümünde sunulmuştur. Diğer bölümünde yer alan kavramlar: Misafirperverlik, vatanseverlik, karar verme, kendini tanıma, kariyer farkındalığıdır. Öğretmenlerin örnek verdikleri tüm yaşam becerileri ise şu şekildedir: iletişim kurma, aileye yardım, öz bakım, beslenme, toplumsallaşma, misafirperverlik, vatanseverlik, karar verme, kendini tanıma, kariyer farkındalığı. İki öğretmenin ise (ÖE7, ÖE12) bu soruyu cevaplamadığı tespit edilmiştir. Görüş belirtmeyeceğini ifade eden iki öğretmenin de cinsiyeti erkektir. Sınıf öğretmenlerinin bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur;

“Hayat bilgisinde yaşam becerileri. Ne olabilir? Kazanımlardan aklıma getirmeye çalışıyorum. Aileyi mesela yardım etme ev işlerinde vs., sorumluluk alıp aileye yardım etme, aile içindeki sorumluluklarını bilme, toplum içindeki sorumluluklarını bilme, örneğin bir kütüphaneye gittiğinde nasıl davranacağını bilme, toplumda nasıl davranacağını bilme, iletişim kurma, selamlaşma, toplumda nasıl davranması gerektiğini bilmesi olarak sıralayabilirim.” (ÖK1)

“Bilmiyorum desem.” (ÖE7)

“Direkt şudur budur diyemiyorum. Belki yaptığım şeyler ama tanımlayamıyorum. Öz bakım becerileri dersek bunlar hayat bilgisinin içinde var. Yani en temeli öz bakım var, sağlık ritüelleri geliyor aklıma. Yine giyinme, barınma öz bakıma mı dahil olur?” (ÖK8)

“Yaşam becerileri hakkında ön değerlendirme yapamıyorum.” (ÖE12)

Hayat bilgisi dersinde kullandığım yaşam becerileri genellikle günlük hayatında kullandığı becerilerdir. Yatağını toplaması, küçük işlerde ailesine yardımcı olması. Erkekse tamir işlerinde babasına yardım etmesi, kızsa annesine yardım etmesi gibi. (ÖK13)

2.2.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Araştırma kapsamında belirlenen Yaşam becerilerine dair öğretmen görüşleri nelerdir, öğretmenler bu becerileri öğretim sürecinde hangi derslerde kullanıp hangi etkinlikleri yapmaktadırlar?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla sınıf öğretmenlerinden 2018 HBÖP’de yer alan Yaşam

becerilerinden 11 tanesi ile ilgili; Beceriye ait görüşü, beceriyi hangi derste kullandığı ve beceriyi derste kazandırmaya çalışırken uyguladığı sınıf içi etkinlik örnekleri önerilerini ifade etmeleri istenmiş, görüşme formunda yer alan 2. sorudan, 34. Soruya kadar olan sorular yöneltmiştir ve elde edilen veriler ayrı tablolar halinde sunulmuştur.

2.2.2.1. Sınıf Öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda Yer Alan Araştırma Kapsamında Belirlenen Yaşam Becerilerine Ait Görüşlerine Ait Bulgular

Öğretmenlere “Dengeli Beslenme Becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltmiştir. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Sınıf öğretmenlerinin dengeli beslenme becerisine karşı görüşleri

Kategori	Öğretmen	f
Her besiden yeterince tüketmek	Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö15	7
Sağlıklı yiyecekleri tanımak	Ö2, Ö3, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15	6
Öğünleri bilmek	Ö4, Ö9, Ö14	3
Sağlık için dengeli beslenmek	Ö1, Ö6, Ö8	3

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 4 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Her besinden yeterince tüketmek, sağlıklı yiyecekleri tanımak, öğünleri bilmek, sağlık için dengeli beslenmektir. En çok, her besinden yeterince tüketmek kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Besinleri özelliklerini bilmek karbonhidrat, protein falan her şeyden yemesi gerektiği, aşırıya kaçmaması. 3 öğünü bilmesi, atlamaması olarak söylenebilir. (ÖK4)

Dengeli beslenme becerisi birçok besin türünden yeteri kadar almak, her besin türünden vücudumuzun ihtiyacı olduğu kadar almak. (ÖK5)

Dengeli beslenme: Vücudun ihtiyacı olan yeterli ve düzenli beslenme olarak diyebilirim yani her şeyden yeteri kadar almak, sevdiklerinden değil de. (ÖE10)

Öğretmenlere “Doğayı koruma becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Sınıf öğretmenlerinin doğayı koruma becerisine ilişkin görüşleri

Kategori	Öğretmen	f
Çevre Bilinci	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK11, ÖE12, ÖK13, ÖE14, ÖK15	12
Çevreyi Korumak	ÖK1, ÖK3, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK13, ÖE14, ÖK15	9
Geri Dönüşüm	ÖE9	1

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 3 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Çevreyi korumak, çevre bilinci, geri dönüşümdür. En çok çevre bilinci kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Doğayı koruma yine sağlığımız için çok önemli sadece biz değil de tüm canlılar alemi için korumamız gerektiğini düşünüyorum doğayı. Sonuçta hayvan ve bitkilerin bizler gibi akıllı yok. Biz onlar için düşüneceğiz. Kirlilemeden ve tüketmeden doğadan nasıl faydalanacağımızı bilmeliyiz. Doğayı öyle kullanmalıyız. Kirliliğe sebebiyet vermemeliyiz. Çünkü sağlığımız için de çok önemli. Yaşam döngüsünün devam edebilmesi için korunması gerekiyor. (ÖK1)

Çevre bilincinde olması, canlılar, cansızlar. Hem hayvan hem bitki doğada ne varsa onla ilgili bilinç geliştirme. (ÖK3)

Bu bir bilinçtir. Bu bilincin oluşması için belli bir eğitim lazım. Çocuklara küçük yaşta verilmelidir. Bu canlı veya cansız her şeydir, bu konuda bilinçlendirmek gerekir. Faal bir şey yaptırmaktan önce bilinçlendirme yapmak gerekir. (ÖE7)

Sınıf öğretmenlerine “Girişimcilik Becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik becerisine karşı görüşleri

Kategori	Öğretmen	f
Atılım Yapma	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK6, ÖE7, ÖE9, ÖE10, ÖE12	8
Kendini İfade etmek	ÖK3, ÖK4, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖK11	6
Cesaret	ÖK4, ÖK5, ÖE7, ÖK15	4

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 3 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Atılım yapma, cesaret, kendini ifade etmektir. En çok atılım yapma kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Girişimcilik çocukların veya büyüklerim atılım gösterirken çekimser kalmaması olarak algılıyorum. Bir fikir üretip fiiliyata geçirilmesi, fiiliyat olarak algılıyorum. (ÖE2)

Becerisi çocuğun kendi kapasitesi doğrultusunda kendini bir noktadan nereye getirebilir, nasıl ilerletebilir kendine neler katabilir benim için girişimcilik budur. Veya hiç cesareti olmayan bir konuda cesaretlenmesidir. (ÖK5)

Kendini ifade edebilme yeni işe atılma olarak ifade edebilirim. (ÖE12)

Öğretmenlere “Gözlem Becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Sınıf öğretmenlerinin gözlem becerisine ilişkin görüşleri

Kategori	Öğretmen	f
Çevresinin Farkında Olmak	ÖK1, ÖK4, ÖK5, ÖE7, ÖE12, ÖK13, ÖK15	7
Çıkarım Yapmak	ÖE2, ÖK4, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE14,	6

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 2 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Çevresinin farkında olmak, çıkarım yapmak.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Olaylar olabilir varlıklar olabilir bunla ilgili çıkarsama yapabilmesidir. Görme değil, hepimiz görüyoruz ama gördüğünü algılayıp çıkarsamalar yapabilmesidir. (ÖE2)

Çevresine daha duyarlı olması ve çevresinin farkına varması gerektiğini düşündürüyor bana. Yürüdüğü yolda olanları fark etmesi bile. Çevresinde gördüğü her şey onun gözlem yaptığını gösterir. (ÖK13)

Çocuğun bir sorunu söylenmeden kendi başına keşfetmesi anlamına geliyor. Çocuğa bazı görsel ve örnek olayları verdiğimiz zaman kendi çıkarımını yapması becerisidir. (ÖE14)

Sınıf öğretmenlerine “İletişim Becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltiilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Kendini İfade etmek	ÖK3, ÖK4, ÖE7, ÖE9, ÖK11, ÖE12, ÖE14, ÖK15	8
Doğru Diyalog kurmak	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖE10, ÖK11	6
Empati Kurmak	ÖK13	1

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 3 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Kendini ifade etmek, doğru diyalog kurmak, empati kurmak. En çok kendini ifade etmek kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Birbirimize doğru diyalog kurmayı ifade ediyor. Her diyalog aslında iletişim değil. Vermek istediğimizi karşıya geçiremeyiz doğru iletişim kuramazsak. Öğretmen için hayati bir kavram diye düşünüyorum. Kendimi o anlamda eleştiriyorum. Acaba doğru verdik mi iletiyi? Bazen bakıyoruz anlattık anlattık, cevap vermiyor. O zaman sorgulamamız gerekir. (ÖEsw2)

Olmazsa olmaz bir kazanımdır. Hayatımızın her anında var. Sağlıklı bir iletişim kurabilirsek birçok olayı rahat çözümleyebiliriz. Her şey iletişimden geçer. (ÖE7)

En önemli becerilerden biridir. Öğrencinin kendini sözel olarak ifade edebilmesi, kelimelerle ifade edebilmesi, duygu düşüncelerini kelimeler yolu ile ifade edebilmesidir. (ÖK8)

Kendini sözlü ve sözsüz, davranışsal olarak ifade etmesi. Genelde biraz şeyle alakalı okuduğunu nasıl anlıyor çocuk kelime hazinesi arttıkça yeni şeylerle kendini ifade etmesi diyelim. Temelde Türkçe var. (ÖE9)

Empati her zaman aklıma getirir. Çocuklara bu konuda olaylar karşısında karşıdakinin yerine kendinizi koyun derim. İyi veya kötü hangi duyguda olduğunuzu bilin derim. Nezaket kuralları hayatımızın her anında olmalı diye öğütlerim. (ÖK13)

Sınıf öğretmenlerine “İş birliği becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Sınıf öğretmenlerinin iş birliği becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Birlikte Çalışmak	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖK13, ÖK15	9
Yardımlaşmak	ÖK1, ÖK5, ÖK6, ÖK11, ÖE14,	5
Paylaşmak	ÖE10, ÖK13, ÖK15	3
İletişim Kurmak	ÖK3	1

Öğretmenlerden alınan yanıtlara göre 4 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Birlikte çalışmak, paylaşmak, yardımlaşmak, iletişim kurmak. En çok birlikte çalışmak kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Beraber grupta çalışabilme aklıma geliyor. Tek değil paylaşarak. (ÖK4)

İş birliği dayanışma yardımlaşma geliyor aklıma. Çocuklarla etkinliklerimizi iş birliği ile yapıyoruz. Çocuklar görev dağılımı yapıyor. Biri makası getiriyor, biri kâğıdı tutuyor birlikte etkinlik yaptığımız zaman. Panoyu süslüyoruz beraber. Biri düştüğü zaman diğeri yardım ediyor. Çocuklar birbirine destek olması. (ÖK6)

Bir amacı gerçekleştirmek için görevleri paylaşmaktır. (ÖE10)

Birlikte bir işi yürütebilmek. Bireysellikten uzaklaştırır çocuğu. Paylaşarak sonuçlandırmak bir işi çocuğa vereceğimiz en iyi kazanımdır. (ÖK13)

Öğretmenlere “Kaynakların kullanılması becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Sınıf öğretmenlerinin kaynakların kullanımı becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Elimizdeki Kaynakların Verimli Kullanılması	ÖK1, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖE7, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖE14, ÖK15	10
Tasarruf Yapmak	ÖE2, ÖK4, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖE14	7

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 2 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Elimizdeki kaynakların verimli kullanılması, tasarruf yapmak.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Günlük hayatımızda her zaman faydalandığımız elektrik, su, doğal gaz gibi kaynakların gereksiz yere, verimli kullanılması aklıma geliyor. (ÖK3)

Kaynaklar hazinemizdir. Münferit olarak algılamamak toplum hazinesi olarak düşünürsek çok dikkatli olmamız gerekir. Tükenebilir kaynaklardır. Bizden sonrakilerin kullanması gereken kaynaklardır. Doğru ve bilinçli kullanmamız gerekir. (ÖE7)

Işığı açık bırakmamak, elimizdeki kaynakları verimli kullanmak. (ÖE9)

Fotokopi kağıdının arkasını resim kâğıdı olarak kullanılması, kullandığımız eşyaları sonuna kadar kullanmak. (ÖE12)

Öğretmenlere “Kişisel bakım becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14. Sınıf öğretmenlerinin kişisel bakım becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Vücut Bakımı	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖE14, ÖK15	13
Kıyafet Temizliği	ÖK4, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE10, ÖE14	6
Eşyalarını Temiz kullanmak	ÖK4, ÖK6, ÖE10,	3
Temel Yaşam Becerisi	ÖK13	1

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 4 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Vücut bakımı, kıyafet temizliği, eşyalarını temiz kullanmak, temel yaşam becerisidir. En çok vücut bakımı kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Kişisel bakım yani öz bakım temizlik en başta. Tırnak kesme, saç tarama, beden temizliği, el yıkama, diş fırçalama geliyor aklıma. Beden temizliği el boyutuyla. (ÖK3)

Çok önemli bir beceridir. Hem sosyal durumumuzu etkiler hem sağlığımızı etkiler dikkat edilmesi gereken bir husustur. Bunu çok el yüz yıkama ile sınırlandırmayıp birçok alanda değerlendirilir. Bu bir diş temizliğidir, bir kıyafet temizliğidir, saçın toplanmış olması, bu giyim kuşama dikkat etmektir. Kişisel bakım bizi insanlara yaklaştırdığı gibi uzaklaştırabilir. (ÖE7)

Öz bakım becerileri ve giyinme, barınma gibi ihtiyaçlarını bilmesi, bu becerilere öğrencilerin sahip olması. (ÖK8)

Çocuğun temek yaşam becerisidir. Bu da yaş büyüdükçe daha oturur bu davranış. Yapabildikçe mutlu olur. Yapamadıklarında kendini yetersiz hissederler ve yapabildikçe iç huzurları artar kendisine güvenleri artar. (ÖK13)

Sınıf öğretmenlerine “Milli kültür ve değerlerini tanıma becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15. Sınıf öğretmenlerinin milli kültür ve değerlerini tanıma becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmen	f
Geçmişten Getirdiğimiz Tarihi Değerleri Tanımak	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE7, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13, ÖK15	9
Milli ve Dini Bayramları Tanımak	ÖK3, ÖK4, ÖK8, ÖE14,	4
Bayrağını Tanımak	ÖK6, ÖE9,	2
Yaşadığı Ülkeyi Tanımak	ÖK6, ÖK11,	2

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 4 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Bayrağını tanımak, Milli ve Dini Bayramları tanımak, geçmişten getirdiğimiz tarihi değerleri tanımak, yaşadığı ülkeyi tanımak. En çok “Geçmişten Getirdiğimiz Tarihi Değerleri Tanıma” kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Kendi milletimizin olan, vatanımıza ait tarihi yerlerin bilinmesi, gelenek göreneklerin bilinmesi. (ÖK1)

Milli konular aklıma geliyor. Vatanseverlik milli bayramlar, özel günlerimizi tanıma. Özellikle beraberlik gerektiren durumlar var. 15 Temmuz gibi, 30 Ağustos gibi. (ÖK4)

Yöresel olarak da var ve genel olarak da var. Bayrak sevgisi, vatan sevgisi, bunlara sahip çıkma. Gelenek ve göreneklerine sahip çıkma, bu tarz şeyler geliyor aklıma. (ÖE9)

Sınıf öğretmenlerine “Öz denetim becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. Sınıf öğretmenlerinin özdenetim becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Kendini Yönetebilmek	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13, ÖE14, ÖK15	15
Kendini Tanımak	ÖK1, ÖK4, ÖK5, ÖE9,	4
Hayatı ile İlgili Karar Alma	ÖK4, ÖK11	2

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 3 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Hayatı ile ilgili karar alma, kendini yönetebilmek, kendini tanımak. En çok kendini yönetebilme kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Kendimizi kontrol etmek olarak algılıyorum bu kavramı duyduğum zaman. Davranışlarımızı, hal ve hareketlerimizi günlük planımızı yönetebilmek ile ilgili bir şey. (ÖE2)

Bireyin öncelikle kendini tanıyıp kendini yönetebilmesidir. (ÖK5)

Otokontrol olarak algılıyorum. Çocukların kendi davranışlarını kontrol etmeleri gerekiyor. Başkası onu kontrol ya da o başkasını kontrol etmesine gerek kalmıyor. (ÖK13)

Sınıf öğretmenlerine “Sağlığını koruma becerisi size ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiş. Alınan cevaplar doğrultusunda veriler analiz edilerek kategorize edilmiş ve Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Sınıf öğretmenlerinin sağlığını koruma becerisine ilişkin görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Kendini Korumak	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖE14, ÖK15	12
Sağlıklı Beslenmek	ÖK1, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE12, ÖK13, ÖE14, ÖK15	9
Kişisel Bakım	ÖK3, ÖK5, ÖK11, ÖE12, ÖK13, ÖK15	6
Spor Yapmak	ÖK3, ÖK5	2

Sınıf öğretmenlerinden alınan yanıtlara göre 4 kategori belirlenmiştir. Bunlar: Kişisel bakım, kendini korumak, sağlıklı beslenmek, spor yapmak. En çok kendini koruma kategorisi üzerinde durulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Çok şey ifade ediyor. Yediğin içtiğin şeyler sağlığını etkiler. Görüştüğün insanlar bile etkileyebiliyor. Kazalardan korunmak sağlığımızı etkileyen bir durum. Bedenen ve manevi olarak kendimize zarar verecek şeylerden uzak durmak. (ÖK1)

İnsan hayatı ile direkt ilgisi vardır. Her anda tüm ilişkilerini sağlıklı yürütebilmeleri için sağlığını korumayı öğrenmelidir. Aksi taktirde doktorlardan eve gitmeye fırsat bulamaz. Bunun da tabii ki beslenme, spor, temizlik ile çok ilgisi var. Bu üçüne çok dikkat etmek gerekir. (ÖK3)

Bu da dengeli beslenme becerisi ile ilgili. Zaten düzenli, dengeli beslenen biri zaten sağlıklı olur. Beceriler birbiri ile ilişkilidir. (ÖK6)

En önemli becerilerden birisi de budur. Sağlık her şeydir, sağlık olmazsa hayatımızın düzenimiz bozulur. Bir gün değil her gün dikkat etmemiz gerekir. İlk başta sıhhat geldiğini öğrencilere anlatmamız gerekir. (ÖE7)

Sağlıklı yaşamın kendinin değerinin farkına varabilmesi. Hangi durumların sağlığını olumsuz etkileyeceğini, hangi durumlarda sağlığının bozulabileceğini bilmeli. 1. Sınıfta ilk başladığımızda, soğuk havalarda çocuğu tutamıyoruz bunun farkına varmalarını istiyorum. Kontrol ediyorum, açıklıyorum. Hasta olanlar oluyor, anlatıyoruz (ÖE9).

2.2.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programında Yer Alan Yaşam Becerilerini Kullanmayı Tercih Ettikleri Derslere Ait Bulgular

Katılımcı sınıf öğretmenlerine, araştırma kapsamında belirlenen becerileri kullanmayı tercih ettikleri dersler sorulmuş alınan cevaplar tablo 18’de sunulmuştur. Tablo 18’de öğretmenlerin derslerde becerileri kullanma düzeyleri frekans olarak verilmiş olup Ek 7’de öğretmenlerin kodları detaylı olarak gösterilmiştir.

Tablo 18. Sınıf öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda yer alan yaşam becerilerini kullanmayı tercih ettikleri dersler

DERSLER	Dengeli beslenme	Doğayı koruma	Girişimcilik	Gözlem	İletişim	İş Birliği	Kaynakların Kullanımı	Kişisel Bakım	Milli Kültür ve değerleri tanıma	Öz denetim	Sağlığını koruma	Toplam
Türkçe	4	8	8	8	12	14	6	6	10	10	5	91
Matematik	2	4	8	9	11	12	6	6	6	10	4	78
Hayat bilgisi	14	15	15	12	14	14	14	15	15	15	15	158
Fen bilimleri	2	3	6	9	11	12	6	6	6	8	5	74
Beden eğitimi	5	6	5	8	11	12	6	7	6	9	7	82
Müzik	3	4	4	7	11	12	5	6	7	8	4	71
Görsel sanatlar	4	4	5	8	11	12	7	7	8	8	5	79
Serbest etkinlik	4	4	5	7	12	13	5	6	6	8	4	74
Toplam	38	48	56	68	93	75	55	59	64	76	49	

Tablo 18 incelendiğinde katılımcı sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerinin derslerde kullanma durumlarına ait bulgular şu şekildedir: İletişim becerisi 98, öz denetim becerisi 76, iş birliği becerisi 75, gözlem becerisi 68, milli ve kültürel değerleri tanıma becerisi 64, kişisel bakım becerisi 59, girişimcilik becerisi 56, kaynakların kullanımı 55, sağlıklı beslenme becerisi 49, doğayı koruma becerisi 48, dengeli beslenme becerisi 38 defa tercih edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin tüm dersler kapsamında en çok iletişim becerisini kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin yaşam becerileri kullanmayı tercih ettikleri derslere ait bulgular; Hayat Bilgisi dersi 158, Türkçe 91, beden eğitimi dersi 82, görsel sanatlar dersi 79, matematik dersi 78, serbest etkinlik 74, fen bilgisi dersi 74, müzik 71 defa tercih edilmiştir. Becerilerin daha çok hayat bilgisi dersi kapsamında tercih edildiği görülmüştür. Öğretmenlerin becerileri serbest etkinlik ve fen bilgisi derslerinde aynı oranda tercih ettikleri tespit edilmiştir. Yaşam becerilerinin en az tercih edildiği ders ise müzik dersidir.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Hayat Bilgisi dersinde sağlıklı hayat ünitemiz var. Ama tabii ki bunu Beden Eğitimi ve Spor dersi ile ilişkilendirebiliriz, serbest etkinlikler ilişkilendirebiliriz, sonra el becerisi de gerektirdiği için görsel sanatlarla bile ilişkilendiririz, meyve tabağı vesaire kahvaltı tabağı hazırlama gibi. Hatta biz geçen sene matematik ile ilişkilendirdik. Geometrik şekillerle meyve tabağı hazırlayarak matematikle ilişkilendik. (ÖK3)

Hayat Bilgisi Dersi kapsamında veriyorum. Türkçe dersi kapsamında metinlerde de görürüz. (ÖK6)

Hayat Bilgisi ama Türkçe ve fen de de karşımıza çıkar. (ÖE9)

Bu beceriyi Hayat Bilgisi başta olmak üzere Beden Eğitimi ve Oyun dersinde de veririz. (ÖE14)

2.2.2.3. Sınıf Öğretmenlerinin 2018 Hayat Bilgisi Öğretim Programında Yer Alan Yaşam Becerilerine Ait Sınıf İçi Etkinlik Örneklerine Ait Bulgular

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen çalışma kapsamında belirlenen yaşam becerilerine ait sınıf içi etkinlik örnekleri, her bir beceri için ayrı tablolar halinde sunulmuştur.

Tabla 19’da sınıf öğretmenlerinin dengeli beslenme becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 19. Dengeli beslenme becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Öğün hazırlama	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK8, ÖE9,	6
Beslenme listesi hazırlama	ÖK1, ÖE2, ÖE12, ÖK13	4
Drama	ÖE10, ÖK15	2
Web 2.0 araçları	ÖK5, ÖE8	2
Soru cevap	ÖK4, ÖE10	2
Örnek Olay	ÖE7, ÖE14	2

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 6 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: öğün hazırlama, örnek olay, soru cevap, beslenme listesi hazırlama, drama, Web 2.0 araçları. Sınıf öğretmenlerinin dengeli beslenme becerisi için en çok vurguladığı etkinlik öğün hazırlama ve beslenme listesi hazırlama olmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Uygulamaya dönük etkinlikler yapıyoruz. (ÖK3)

Uygulamalı çalışmalar da oluyor. (ÖE9)

Öncelikle çocuk söylediğimden çok yaptığımıza bakar. Mesela sınıfta benim su şişem var. Çocuklar görüyor su içtiğimi. Gün içinde su içip örnek olmaya çalışıyorum. (ÖK6)

İlk olarak veli görüşmeleri, örnek olay üzerinden çocuklara farkındalık sağlıyorum. (ÖE14)

Tablo 20’de sınıf öğretmenlerinin doğayı koruma becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 20. Doğayı koruma becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Bitki Dikimi	ÖE2, ÖK5, ÖK8, ÖE9, ÖK13, ÖK15	6
Örnek Olay	ÖK1, ÖK4, ÖE7, ÖK11, ÖE12	5
Video İzletme	ÖK1, ÖE10, ÖK11, ÖE14, ÖK15	5
Çöp Toplama	ÖE2, ÖK3, ÖK6, ÖK11	4
TEMA Vakfı ile çalışma	ÖK4, ÖK8, ÖK15	3
Afiş Hazırlama	ÖK1, ÖK4, ÖK15	3
Gözlem Yapma	ÖE2, ÖK5	2
Soru cevap	ÖK11	1
Diğer	Ö12	1

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 9 kategori altında sunulmuştur. Kategoriler: bitki dikimi, örnek olay, video izletme, çöp toplama, TEMA Vakfı ile çalışma, afiş hazırlama, gözlem yapma, soru cevap, diğer.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Fidan dikme, çevre temizliği ile ilgili gözlemler yaptık, doğanın dengesinin bozulduğunda nelerle karşılaşabileceğini görsellerle çocuklara anlatım. Örnek vermek gerekirse su kirliliği ile ilgili çocuklara görseller gösterilir, burada çok vardır dereler vadiden aşağı akan dereler gözlemlenir. Şunu da demek isterim bu konu ile ilgili aslında hepimiz ne yapacağımızı biliyoruz ama uygulamıyoruz diye düşünüyorum. Çocukların da bildiğini düşünüyorum. (ÖE2)

Fidan dikimi, bitkilerin önemine varması için bitki ekimi ve takibi. Domates ekmiştik mesela. Yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı veririm. (ÖE9)

Bilinçlendirme yapıyorum, ağaç dikimi, yaptık, tohumlardan limon fideledik, diktik. TEMA' dan yararlandık, ağaç diktik beraber. Çalışma kâğıdı, afişten de faydalaniyoruz. Animasyondan faydalaniyoruz. (ÖK15)

Tabla 21'de sınıf öğretmenlerinin girişimcilik becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 21. Girişimcilik becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Öğrencinin Sunum Yapması	ÖK1, ÖK5, ÖK6, ÖE8, ÖK13, ÖE14	6
Örnek Olay	ÖK4, ÖK11, ÖE14	3
Afiş Hazırlama	ÖE2, ÖE14	2
Grupla çalışma	ÖK5, ÖK15,	2
Drama	ÖE2, ÖK11,	2
Satış Yapma	ÖE2, ÖE10	2
Web 2.0 araçları	ÖK3	1
Soru cevap	ÖK11	1

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 8 kategori altında sunulmuştur. Kategoriler: öğrencinin sunum yapması, örnek olay, afiş hazırlama, grupla çalışma, drama, drama, satış yapma, Web 2.0 araçları, soru cevap. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik becerisi için en çok vurguladığı etkinlik öğrencinin sunum yapması olmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Farklı tarz metin örnekleri şiir okuma, teatral metni seslendirme, diyalog vesaire Türkçe dersindeki bu çalışmalar çok önemli. Yine tüm derslerde kullanılabilecek drama yöntemi her derste ama yapılabilir. Bu da çok önemli bir görsel sanatlarda kendilerini keşfetmeleri için dersle ilgili yöntemler kullanılabilir. Afiş hazırlamaları, resimde de kendini anlatabilir sözlü iletişimin yerine resimle kendisini anlatabilir. Benim şu an bir kısım öğrencilerim scratch junior uygulamasıyla animasyon yapıyor, hani öyle kısa animasyon hazırlamayı öğrettim. Aslında konuşuyor ve bir çizgi film gibi videolu konuşturuyor, kendini ifade ediyor. Yani bu da özgüven. Paylaşıyor, arkadaşları görüyor sınıf ortamında. Chatter pix aracı ile seslendirme yapma da bu beceriye hizmet eder. (ÖK3)

Çocukların kendini daha iyi ifade edebilmeleri için grup çalışması yaptırıyorum, beden eğitimi derslerinde liderlik yapmalarına olanak sağlıyorum, herhangi bir fikir üretip ürettikleri projeyi arkadaşlarına sunmalarını sağlıyorum. Bazen bu bir yun da olabiliyor. (ÖK5)

Türkçe dersinde öğrencilerin kitap sunumlarını gerçekleştiriyoruz. Kitapların künyesini hazırlayıp ardından kitabı etkileşimli bir şekilde okuma gerçekleştiriliyor okuma köşesinde. Bu da öğrencilerin hem kendisini ifade etme hem de girişimcilik becerisini geliştirdiğini düşünüyorum. Bunun dışında yerli malı haftası ile ilgili yaptığımız bir etkinliğimiz olmuştu orada da öğrencilerin çıkıp tek tek yöresel ürünleri anlatmaya çalışması bence kendini ifade etmelerini, ben biraz kendini ifade etme ile girişimciliği beraber kullanmışım sanırım. Birinci sınıftayken evlerinden eşyalarını getirip tanıtmışlardı, her sınıf seviyesinde yaptık aslında. (ÖK8)

Kendisini ifade edeceği ortamlar oluştururum, drama yaptırırım, koro ve grup ile şarkılar icra etme yaptırırım, hayal gücündeki şeyleri çizdiririm sonra bize sunmaları anlatmaları, sonra yine projeye dönük olduğunda atık malzemeleri toplayıp ayıklama yaptırma, istekli öğrencileri grup oluşturma lideri yaptırarak girişimciliklerini ön plana çıkarırız. (ÖE10)

Tablo 22’de sınıf öğretmenlerinin gözlem becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 22. Gözlem becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Gözlem Yapma	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13, ÖK15	12
Soru cevap	ÖE2, ÖK11, ÖE12,	3
Örnek Olay	ÖE2, ÖK8	2
Video İzleme	ÖE10	1
TEMA Vakfı Çalışmaları	ÖK1	1
Trafik Parkuruna Ziyaret	ÖK3	1
Bitki Dikimi	ÖK6	1
Gösterip Yaptırma	ÖK5, ÖK11	1
Diğer	ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE14	4

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 9 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: gözlem yapma, soru cevap, örnek olay, video izleme, TEMA Vakfı çalışmaları, trafik parkurunu ziyaret, bitki dikimi, gösterip yaptırma, diğer. Sınıf öğretmenlerinin gözlem becerisi için en çok vurguladığı etkinlik gözlem yapma olmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Genel bir çalışma yok ama şu TEMA vakfının etkinliklerini kullanırken yaptılar. Bulut gözlemi, bulut çizme. Toprağı, yaprağı, havayı inceleyip gözlem yaptırırım. (ÖK1)

Mesela az önce trafik dedik ya, trafik eğitim parkuru var. Çocuklar için geçen sene oraya gitmiştik, gerçekten yaya geçidi var, iste levhalar var. Ama tabii ki günlük hayatında okula gidip gelirken de gözlemler, kitaptaki sorular da öyle aslında. Diyor ki: Hani kimlerle karşılaşıyorsunuz yolda, şu tabelaları gördünüz mü, yani görmediyse bile bundan sonra daha dikkatli gözlemleyerek gelmesini; adres konularında da öyle işte sokağın adı yazıyor mu, yani evet gözlem becerisi Hayat Bilgisi'nde çok fazla. (ÖK3)

Etrafına bakarken mesela sonbaharda sararan yaprakları incelenmesi. Çevreyi seyretme etkinliğinde çocukları konuştururum. Bu güzellikleri fark etmesini sağlamak ve araştırtmak. Çocuklara bitki dikimi yaptık. Ekilip büyüdüğünü gözlemledik. Bitkinin büyümesini gözlemledik. (ÖK6)

Mesela canlıları incelemek için bahçede izlem yaptırarak, karıncanın alanını daralttığına ne oldu, bir kediyi sevdik. Bir belgesel de izleyip gözlemlerdi ama yaparak yaşayarak gözlem daha faydalıdır. (ÖE10)

Tablo 23'te sınıf öğretmenlerinin iletişim becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 23. İletişim becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Drama	ÖK3, ÖK4, ÖE7, ÖK11, ÖK13, ÖE14, ÖK15	7
Öğrencinin sunum yapması	ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖE12, ÖK13, ÖK15	6
Örnek Olay	ÖK1, ÖK8, ÖE10	3
Soru cevap	ÖK3, ÖE7, ÖK13	3
Oyun Oynama	ÖK1, ÖE10, ÖK15	3
Model Olma	ÖK6,	1
Alışveriş yapma	ÖE2	1
Web 2.0 Araçlarını Kullanma	ÖK3	1
Diğer	ÖK1, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖK15	4

Sınıf öğretmenlerden elde edilen bulgular 9 kategori altında sunulmuştur. Kategoriler: drama, öğrencinin sunum yapması, örnek olay, soru cevap, oyun oynama, model olma, alışveriş yapma, web 2.0 araçlarını kullanma, diğer. Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerisi için en çok vurguladığı etkinlikler drama ve öğrencilerin sunum yapması olmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Canlandırma, drama rol oynama, soru cevap, anlatım yaptırma gibi etkinlikler yaptırıyorum. Web 2.0 araçlarını aktif olarak kullanıyorum, örnek bir canlandırma oluyor önlerinde çünkü örnek almaları bakımından canlandırırken fikir oluyor kendilerine, eleştirel bir gözle dışarıdan bakabiliyorlar. Sorgulama tabanlı öğrenme de diyebiliriz. (ÖK3)

Çocuklara iletişimi kazandırmakta, ilk okul seviyesinde düşündüğümde, oyunlarla kazandırmaya çalışırım, oyun çocuğun doğal ortamda hareketlerini sergileme alanıdır. Çocuklar orada hem birbirleri ile hem de öğretmenleri ile iletişim kurmayı öğrenirler. Sadece soru cevap şeklinde iletişim olmaz. Özgürce kendini ifade ettiği ortam oyun olduğu için ilkökul seviyesinde oyunlarla iletişim becerisi kazandırma yaparım. Yoksa kalk ayağa şunu anlat, masal anlat dediğinde çocuk tek kelime konuşup durur. (ÖE10)

Drama etkinliğini çok kullanırım. Bir konu verip çocukları izlerim ve burada yapılan doğru ve yanlış davranışları tahlil yaparız. Siz olsaydınız ne yapardınız sorusu ile çocukların fikirlerini öğrenmeye çalışırım. (ÖK13)

Tablo 24'te sınıf öğretmenlerinin iş birliği becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 24. İş birliği becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Grup Çalışması	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK13, ÖE14, ÖK15	11
Akran Öğretimi	ÖK1, ÖK11, ÖE14, ÖK15	4
Oyun Oynama	ÖK3, ÖE9, ÖE12, ÖE14	4
İstasyon Tekniği	ÖK3, ÖK4, ÖK8	3
Grupla Sunum Yapma	ÖE10, ÖK13	2
Drama	ÖK4	1
Soru cevap	ÖK11	1
Diğer	ÖK3	1

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 8 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: grup çalışması, akran öğretimi, oyun oynama, istasyon tekniği, grupla sunum yapma, drama, soru cevap, diğer. Sınıf öğretmenlerinin iş birliği becerisi için en çok vurguladığı etkinlik grup çalışması olmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

İstasyon drama gibi teknikleri kullanırım. Oyunla öğretim yaparım. Görsel sanatlarda işbirlikçi çalışma yaptırırım. Deney yaparken grupla yaptırırım. İşbirlikçi çalışmalar yapıyoruz. (ÖK4)

Küme çalışması yaptırıp etkileşimde bulunmalarını sağlarım. Beden dersinde oyun tasarlayıp iş birliği ile ilgili olacak şekilde oynatırım. Öyle bir tasarlarız ki oyunu iş birliği olmadan oynanmaz. (ÖE9)

Grup çalışmaları yaptırırım, ikili, dörtlü gruplar olabilir. Çalışma kâğıtlarını grupça yaparlar, birbirlerinin öğretmeni oluyorlar, akran eğitimi kullanırım. (ÖK15)

Tablo 25'te sınıf öğretmenlerinin kaynakları kullanma becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 25. Kaynakları kullanma becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Örnek Olay	ÖE2, ÖK3, ÖE7, ÖK11, ÖE12	5
Model Olma	ÖK3, ÖK6, ÖE9, ÖK11, ÖE12	5
Video İzletme	ÖK1, ÖK8, ÖK11, ÖK13	4
Geri Dönüşüm Etkinlikleri	ÖK1, ÖK4, ÖK6, ÖE12	4
Anlatım Yapma	ÖK1, ÖE2, ÖE10	3
Gösterip Yaptırma	ÖK3, ÖK11	2
Afiş Hazırlama	ÖK8, ÖE14	2
Drama	ÖK3, ÖE14	2
Soru cevap	ÖE7	1
Diğer	ÖK5, ÖK15	2

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 10 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: örnek olay, model olma, video izletme, geri dönüşüm etkinlikleri, anlatım yapma, gösterip yaptırma, afiş hazırlama, drama, soru cevap ve diğer.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Doğru kullanmazsan ne olur sonuçlarını falan tartışıyoruz. Çünkü başlarına geliyor gidiyorlar ki tuvalette peçete yok. Rol oynama, drama, örnek olma, gösterip yaptırma diyebiliriz buna. (ÖK3)

Daha çok Hayat Bilgisi kapsamında etkinlik yaparız. Enerji tasarrufu haftası ile ilişkilendiririz. Aile bütçesi hazırlama bilinçlendirme, çalışması yapma. Kumbara yapma. Geri dönüştürülecek materyalleri kullanma derste. (ÖK4)

Afiş oluşturma, drama yaptırırız. (ÖE14)

Tablo 26’da sınıf öğretmenlerinin kişisel bakım becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 26. Kişisel bakım becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Model Olma	ÖE2, ÖE9, ÖE12, ÖE14, ÖK15	5
Video İzleme	ÖK3, ÖK8, ÖE10, ÖK11	4
Drama	ÖK3, ÖK13, ÖE14, ÖK15	4
Gösterip Yaptırma	ÖE2, ÖK3, ÖE9, ÖE10	4
Örnek Olay	ÖK6, ÖE7, ÖE14	3
Anlatım	ÖK1, ÖK4, ÖE12	3
Sınıfta Uygulamalı Kişisel Bakım Etkinlikleri	ÖK5, ÖK8, ÖE10	3
Saç ve Tırnak Kontrolü	ÖK5, ÖE10, ÖK11	3
Soru cevap	ÖE7, ÖK11	2
Afiş Hazırlama	ÖK1,	1
Diğer	ÖK8, ÖK15	2

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 11 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: model olma, video izletme, drama, gösterip yaptırma, örnek olay, anlatım, sınıfta uygulamalı kişisel bakım etkinlikleri, saç ve tırnak kontrolü, soru cevap, afiş hazırlama, diğer.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Yaparak yaşayarak öğrenme, kendi temizliklerini yaptırma, bol hatırlatma yaparım. Çünkü gün içinde çok fazla kirletiyorlar kendilerini. Örnek olmalıyız. (ÖE2)

Drama, rol oynama, gösterip yaptırma. Ya zaten daha çok bu bir el yıkama okulda gösterdiğimiz çalışmalar ama bir diş fırçası okula gelemiz ya da tırnak kesme banyo yapma gibi bunlar evde yapılır. Bundan dolayı animasyon izletme, çizelge takibi yaparım. En fazla okulda dikkat edeceğimiz şey kıyafetleri temiz tutma olabilir. (ÖK3)

Kişisel Bakım konusu Hayat Bilgisi dersinde verildikten sonra günlük temizlik kontrolleri yaparım. Sonra çocuğu okulun lavabosuna götürerek uygulamalı olarak kişisel bakım çalışmaları yaptırırım. Banyo yaptıramayız ama görsel işitsel sunularla anlatırız. El yıkamayı bizzat yaparak yaşayarak gösteririz. Tırnak kesmeyi yaptıramayız, görsel işitsel sunularla anlatırız. Diş fırçalama, saç tarama da yaptırabiliriz. Bunun dışında banyo yapmayı da sözlü ve görsel işitsel medyayı kullanarak yaptırırız. (ÖE10)

Tablo 27’de sınıf öğretmenlerinin Milli Kültür ve Değerleri tanıma becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 27. Milli kültür ve değerleri tanıma becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Müze Ziyaretleri	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK8, ÖE10, ÖE14, ÖK15	7
Milli Bayram Kutlamaları	ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE14	6
Röportaj	ÖE7, ÖE10, ÖK13	3
Video İzleme	ÖK1, ÖK3, ÖK11	3
Drama	ÖK5	1
Web 2.0 Araçlarını Kullanma	ÖK3,	1
Diğer	ÖE7, ÖE12	2

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 7 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: müze ziyaretleri, milli bayram ve gün kutlamaları, röportaj, video izletme, drama, Web 2.0 araçlarını kullanma, diğer. Sınıf öğretmenlerinin milli kültür

ve değerleri tanıma becerisi için en çok vurguladığı etkinlik müze ziyaretleri ve milli bayram kutlamaları olmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşığıda sunulmuştur;

Müzelere gidemeyeceğimiz için sanal müzelerle tarihi mekanları gösterdim.

Kendi kültürümüze ait yine giyecek, yiyecekleri anlatan slayt izlettim. (ÖK1)

Bu aile büyükleri ile sözlü tarih çalışması yapılabilir, bir internet araştırması yapılabilir. Bu şekilde daha iyi anlayabilir daha eğlenceli olabilir. Bunun sonunda bir görsel, sözlü sunum da yapılabilir. (ÖE7)

Ben etkinliklere katılımı çok önemsiyorum. Belirli gün ve haftalarda küçük de olsa gösteriye katılma, o güne ait taçlar, kartlar yaptırma. Onlar kalıyor akıllarında. (ÖK15)

Tablo 28’de sınıf öğretmenlerinin özdenetim becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 28. Özdenetim becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Soru cevap	ÖK1, ÖK3, ÖE14	3
Drama	ÖE7, ÖK13, ÖE14	3
Anlatım	ÖK11, ÖK13	2
Kural Belirleme	ÖK3, ÖK6,	2
Örnek Olay	ÖE7, ÖK11	2
Ödev Takibi- Davranış Takibi	ÖK3, ÖK8,	2
Oyun Oynatma	ÖK1	1
Diğer	ÖK13, ÖE14	2

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 8 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: soru cevap, drama, anlatım, kural belirleme, örnek olay, ödev takibi-davranış takibi, oyun oynama, diğer.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşığıda sunulmuştur;

Biz okula ilk başlarken kuralları anlattık ama kuralları beraber belirleyip söz hakkı alarak konuşma, lavaboya izin alma belirleyip söz verdik. Sözümüzü tutacağız dedik. Çocuklar bunu biliyor buna göre hareket ediyorlar. Tabii istisnalar oluyor bazen. (ÖK6)

Empati çalışması yapıyorum. Drama yapıyoruz. Sürekli sözlü uyarı yapıyorum. (ÖK13)

Bu beceriyi öğrenciye, bir şeyi neden yapması gerektiğinin farkına varmasını sağlarım, drama, canlandırma ile, örnek olay, soru cevap, beyin fırtınası ile işlerim. (ÖE14)

Tablo 29’da sınıf öğretmenlerinin sağlığını koruma becerisi ile ilgili kullandıkları/uyguladıkları sınıf içi etkinlikleri verilmiştir.

Tablo 29. Sağlığını koruma becerisi ders içi yapılan etkinlikler

Kategoriler	Öğretmenler	f
Model Olma	ÖE2, ÖK6, ÖE10, ÖE12, ÖK15	5
Spor Yapma	ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK8,	4
Video İzleme	ÖE10, ÖK11, ÖE14, ÖK15	4
Uygulamalı Etkinlikler	ÖK3, ÖE10, ÖE12, ÖK13	4
Beslenme Takibi Yapma	ÖE2, ÖK5, ÖE9	3
Örnek Olay	ÖK4, ÖE7	2
Afiş Hazırlama	ÖK1, ÖK4,	2
Beslenme Listesi Hazırlama	ÖK4, ÖE12	2
Drama	ÖK11, ÖK13	2
Soru cevap	ÖE14	1
Anlatım	ÖK1	1
Diğer	ÖE2, ÖK8, ÖE14, ÖK15	4

Sınıf öğretmenlerinden elde edilen bulgular 12 kategori altında sunulmuştur. Bu kategoriler: model olma, spor yapma, video izleme, uygulamalı etkinlikler, beslenme takibi yapma, örnek olay, afiş hazırlama, beslenme listesi hazırlama, drama, soru cevap, anlatım, diğer.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Mesela doğru beslenmeye çalışıyoruz, her sabah 4-5 dakika düzenli spor yaptırmaya çalışıyorum, ben de yapıyorum onla beraber, örnek yaşam sergilemeye çalışıyorum. Beslenmesini takip ediyorum. Beslenme yaptırmaya teşvik etmeye çalışıyorum, uyarıyorum. Gelişim çağındaki çocuklar bunlar. (ÖE2)

Sağlık ile ilgili besinler ve temizlik ile ilgili çalışmalar yaparız. Afiş hazırlama, öğün tablosu hazırlamama, temizlik gereçleri temizlik konusunda neler yapılmalı, spor yaptırılır. Örnek olaylar ile ilgili konuşturulur. (ÖK4)

Ben yine çocuklara su içerek, meyve yiyerek hareket ederek örnek olmaya çalışıyorum. Çocuklar çok hareket etmek zorunda kalıyor. Kendi davranışlarım ile örnek olmaya çalışıyorum. (ÖK6)

Hayat Bilgisi dersinde videolar izletirim, drama kullanırım, ben derslerimde drama daha çok kullanırım. (ÖK11)

2.2.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretmenlerin Yaşam Becerileri El Kitapçığı ile ilgili görüşleri nelerdir? El kitapçığında bulunan etkinliklerin uygulanabilirliğine dair görüşleri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla sınıf öğretmenlerinin, araştırmacı tarafından hazırlanan YBEK ile ilgili görüşlerini almak, kitapçıkta yer alan etkinliklerin kendi okul ortamlarına göre değerlendirilmek, etkinliklerden uygulayabildiği etkinlikleri belirleyebilmek için görüşme formunun 3. Bölümünde yer alan 1. soru yöneltilmiş ve elde edilen veriler tablo 30’da sunulmuştur.

Yaşam Becerileri El Kitapçığına dair sınıf öğretmenlerinden elde edilen veriler tablo 30’da sunulmuştur.

Tablo 30. Sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri EL Kitapçığı ile ilgili görüşleri

Kategoriler	Öğretmenler	f
Uygulanabilir Etkinliklerdir	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖE9, ÖE10, ÖK15	6
Somut örnekler içerir	ÖK4, ÖK8, ÖE10,	3
Yaparak Yaşayarak Etkinlik Örnekleri İçerir	ÖE7, ÖE9, ÖE12,	3
Açıklayıcıdır	ÖK1, ÖK11,	2
Diğer	ÖK5, ÖE7, ÖK8, ÖK13	4

Sınıf öğretmenlerinden alınan verilere göre 5 kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler: uygulanabilir etkinliklerdir, somut örnekler içerir, yaparak yaşayarak etkinlik örnekleri içerir, açıklayıcıdır ve diğer. Diğer kategorisinde belirtilen ifadeler; faydalı, örnek teşkil ediyor, net, kalıcı, eğlencelidir.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Kitapçığı çok beğendim okullara çoğaltılıp bırakabileceğini düşünüyorum. Uygulanabilir olduğunu gördüm. (ÖE2)

Somut örnekler verilmiş. Yapılabilecekler net olarak gösterilmiş. Uygulanabilir fikirler ortaya atmış. (ÖK4)

Öncelikli olarak yaparak ve yaşayarak örnekler olduğu için harika olmuş diyorum. Kalıcılık üst düzeyde diyebilirim. Bir bilincin oluştuğunu düşünabiliyorum. (ÖE7)

Çok somut dillendirilmiş yaşam becerilerinin ortaya konulmuş beceriler gördüm, somut bir şekilde gösterilmişti yaşam becerileri, eğlenceliydi. Yaşanan beceriler hem öğretmen hem öğrenci açısından eğlenceli olmuş. (ÖK8)

YBEK’de yer alan etkinlik örneklerinin uygulanabilir olmasına dair sınıf öğretmenlerinden alınan görüşler doğrultusunda edinilen bilgiler tabloda sunulmuştur. Sınıf öğretmenlerine mülakat sorularının 3. Bölümünde yer alan 2. soru ve 4. soru yöneltilmiştir. Bu sorular; “Bu etkinlik örneklerinin uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz? Hayırsa neden?”, “Broşürde yer alan çalışmaları okul ortamınıza göre uygulanabilirlik açısından değerlendirir misiniz?” sorularıdır. Bu sorular doğrultusunda tabloya katılımcı öğretmenlerin çalıştıkları okulların; köy, ilçe veya il merkezinde olması durumları dahil edilmiştir. Tablo 31’de sunulmuştur.

Tablo 31. Sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri EL Kitapçığı’ndaki etkinliklerin uygulanabilir olması ile ilgili görüşleri

Okulun Bulunduğu Bölge	Öğretmenler	Etkinliklerin Uygunluğu	Etkinliklerin Okul Ortamına Göre Uygunluğu
Merkez	ÖK3	Uygundur	Uygun Değildir
	ÖK4	Uygundur	Kısmen
	ÖK13	Uygundur	Kısmen
	ÖE14	Uygundur	Kısmen
	ÖK15	Uygundur	Kısmen
İlçe	ÖK1	Uygundur	Uygundur
	ÖE2	Uygundur	Uygundur
	ÖE7	Uygundur	Uygundur
	ÖE9	Uygundur	Uygundur
	ÖE10	Uygundur	Uygundur
Köy	ÖK5	Uygundur	Uygundur
	ÖK6	Uygundur	Uygundur
	ÖK8	Uygundur	Uygundur
	ÖK11	Uygundur	Uygundur
	ÖE12	Uygundur	Uygundur

Sınıf öğretmenlerinden alınan bilgiler doğrultusunda tüm katılımcılar etkinliklerin uygulanabilir olduğunu düşünmüştür. Öğretmenleri etkinlikleri kendi okul ortamına göre değerlendirdiğinde merkez okulda çalışan katılımcıların kısmen uygulayabileceği tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Okulum için uygundur. Kalabalık sınıflara uygun değildir. Sınıfımız bazı çalışmalar için küçük. (ÖE2)

Uygulanabilirdir. Ev ortamı düzenleme her sınıfa olmaz. Farklı düzenleme yapılır onun yerine uyarlanabilir. (ÖK4)

Bu çalışmaları okul ortamında uygulayabilirim gayet de güzel çalışmalar, okulum bunun için müsaittir. Köy okulunda az öğrenci olduğu için etkinlikler daha rahat yapılabiliyor. Merkez de çok öğrenci olduğu için daha zor oluyor ama kaynak bulmak daha kolay tabii. (ÖK6)

Kesinlikle, kesinlikle. Uygulanabilir etkinlikler olduğunu düşünüyorum. Zor bir envanter kullanılmamış. Hepsi kullanılabilir envanterler o yüzden her okulda her ilçede rahatlıkla yapılacak çalışmalardır. (ÖE7)

Uygulanabilir etkinliklerdir. Bizim de rahatlıkla uygulayabildiğimiz etkinlikler vardır. Ama bunu uygularken de bilinçli aileler motive eder öğretmeni. (ÖE10)

Katılımcı sınıf öğretmenlerinin, YBEK’de yer alan etkinliklerden uygulayabildikleri etkinlikleri ifade etmeleri istenmiştir. Görüşme formunun 3. Bölümünde yer alan 3. Soru “Broşürde yer alan çalışmaların hangilerini yaptırabiliyorsunuz?” sorulmuş elde edilen veriler tablo da gösterilmiştir. Tablo 32’de sunulmuştur.

Tablo 32. Sınıf öğretmenlerinin Yaşam Becerileri EL Kitapçığı’nda yer alan etkinliklerden uygulayabildikleri etkinlikler

Etkinlikler	Öğretmenler	f
Bitki Dikmek	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖE14,	8
Müze Oluşturmak	ÖK1, ÖK4, ÖE9, ÖK15,	4
Folklor	ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖK11,	4
Yiyecek Hazırlamak	ÖE2, ÖE12, ÖE14	3
Çöp Toplamak	ÖK5, ÖK6, ÖE12,	3
Geri Dönüşüm Etkinlikleri	ÖK1, ÖK5,	2
Satış Yapmak	ÖE9, ÖE10,	2
TEMA Vakfı Etkinlikleri	ÖK4	1

Sınıf öğretmenlerinden alınan cevaplar doğrultusunda 8 kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler: bitki dikmek, müze oluşturmak, folklor, yiyecek hazırlamak, çöp toplamak, geri dönüşüm etkinlikleri, satış yapmak, TEMA Vakfı etkinlikleridir. Sınıf öğretmenlerinin kitapçıkta yer alan etkinliklerden en çok yapılan etkinlik bitki dikmek olarak tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Turşu falan değil de. Bitki gözlemi yaptırdık, atık materyallerden ürün çıkardık, yerli ürün sergisi yaptık. (ÖK1)

Bazılarını yaptırabildim fidan dikimi, bitki gözlemi, öğün hazırlama, kişisel bakımdaki uygulamalar, diğerlerinin de uygulanabilir olduğunu düşünüyorum. (ÖE2)

Örneğin bitli dikimini yaptık, çöp toplama yaptık, folklor yapıyoruz, halı dokuyamadık ama atkı dokuma yaptık vb. (ÖK5)

Müze oluşturmayı kesinlikle yaptırabildim aslında hepsini yaptırabiliriz. Tam olarak aynı ortamı oluşturamam ama kendim benzerini uyarlayabilirim. Hepsi yapılabilir etkinlikler. (ÖK15)

2.2.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Covid-19 salgını sürecinde yaşam becerileri öğretimini nasıl yaptınız?” şeklinde düzenlenmiştir. Katılımcı sınıf öğretmenlerine, Covid-19 sürecinde yaşam becerileri öğretiminin nasıl yapıldığını belirleyebilmek ve öğrencilerin yaşam becerilerini almış olma veya olmama durumlarının uzaktan eğitim sürecini nasıl etkilediğini belirlemek için görüşme formunun 3. bölümünde yer alan 5. ve 6. sorular yöneltmiştir. Bu sorular; “Yaşam Becerileri öğretimini Covid-19 salgını sürecinde nasıl yürüttünüz?” “Öğrencilerin yaşam becerilerini almış olmaları/olmamaları uzaktan eğitim sürecinizi nasıl etkiledi.” Elde edilen veriler tablo 33’te sunulmuştur.

Tablo 33. Covit19 sürecinde yaşam becerileri öğretimi

Kategoriler	Öğretmenler	f
Video ile	ÖK1, ÖK3, ÖK4, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	7
Veli desteği ile	ÖE2, ÖK5, ÖK8, ÖE9, ÖK13, ÖK15	6
Canlı derslerde uygulama yaparak	ÖK3, ÖK5, ÖE7, ÖE9, ÖE10,	5
Ev ödevi vererek	ÖK1, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE12	5

Sınıf öğretmenlerinden alınan cevaplar doğrultusunda 4 kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler: video ile, veli desteği ile, canlı derslerde uygulama yaparak ve ev ödevi vererek şeklindedir. Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 sürecinde yaşam becerileri öğretimini en çok video ile ve veli desteği ile yaptığı tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Sağlık ve beslenmelerini çok aktif olarak yaptıramadım ama salgından etkilenmeyenleri yaptırdım. Zoomdan beraber kahvaltı yaptık, kahvaltı tabağı hazırladık. Videolar ile görevlendirerek kontrol sağladım. (ÖK3)

Pandemi sürecinde etkinlikleri yapmada biraz kısıtlandık, istediğimiz gibi rahat hareket edemedik ama yine de az öğrenci oldukları için bir şeyler yapabildik. Eve ödevlendirme olarak çalışmaya devam ettik. Çok fazla bir etkinlik yapamadık. (ÖK6)

Uzaktan yürüttük. Mesela beden eğitiminde çocukların düzeyinde uygun egzersiz videoları kullandım. Örnek olarak benle beraber yaptılar. Resimde de aynı şekilde belli sitelerden yansıtıp beraber yaptık. İşbirlikçi çalışmaları ekran paylaşımı ile çalıştırdım. Üç kişi bir bölüme, üç kişi diğer bölüme şeklinde görevlendirdim. Temel derslerde de videolar kullandım. Aileden destek aldım. (ÖE9)

Öğrencilerin yaşam becerilerini alma veya almama durumlarının uzaktan eğitim sürecine etkisi sorulmuş alınan cevaplar Tablo 34'te sunulmuştur.

Tablo 34. Öğrencilerin yaşam becerisi edinmiş olma ve olmama durumlarının uzaktan eğitim sürecine etkisi

Temalar	Kategoriler	Öğretmenler	f
Yaşam becerisi edinmiş öğrenci	Derse düzenli katıldı	ÖK1, ÖK4, ÖK5, ÖK8, ÖE9, ÖE12,	6
	Daha başarılı oldular	ÖK5	1
	Diğer	ÖK13	1
Yaşam becerisi edinmemiş öğrenci	Derse düzenli katılmadı	ÖK1, ÖK4, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖE14	6
	Yemeği düzenli yemedi	ÖE2, ÖE10	2
	Başarısı düştü	ÖK5, ÖK15	2
	Sosyal anlamda pasif	ÖK5	1
	Diğer	ÖE2, ÖK3, ÖK6, ÖE7, ÖK15	5

Sınıf öğretmenlerinden alınan bilgiler; yaşam becerisi edinmiş öğrenci ve edinmemiş öğrenci olarak iki temada ve 8 farklı kategoride tanımlanmıştır. Yaşam becerisi edinmiş öğrenciler temasında: derse düzenli katılma, başarılı olma ve diğer kategorileri yer almaktadır. Yaşam becerisi edinmemiş öğrenci temasında ise; derse düzenli katılmama, başarının düşmesi, sosyal anlamda pasif olma ve diğer kategorisinde: öğretmenlerin ve ailelerin zor durumda kalması, öğrencinin sorumluluk almaması ifade edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinden örnekler aşağıda sunulmuştur;

Uzaktan eğitim sürecinde aile yeterli ilgiye sahipse yaşam becerisi kazanımı verilebildi. Aile desteği ile aile örnek olduysa rahatlıkla çalıştık becerileri. Öğünlerini zamanında yapmadı, derste yemek yediğini gördük. Sorumluluk alamadı ve süreci yönetemedi. (ÖE2)

Uzaktan eğitim veli desteği ile yürüdü bence özyönetimi iyi alan çocuklar kendileri süreci yürütebildi ama ailesi yapmayan katılmadı. Ama becerisi olan ders saatini kendi takip etti. Velinin desteği çok önemliydi en azından internet sağlaması gibi. Öz yönetim becerisi olanlarla daha iyi yürüdü süreç. (ÖK4)

Uzaktan eğitim sürecinde 1. Sınıftaydım çoğu eğitimi uzaktan yürüttük, yaşam becerilerinde bize katkı sağlayan velilerin çocukları daha verimli daha başarılı olduklarını gözlemledim. Ama almayan çocukların daha başarısız ve sosyal olarak daha geri planda kaldıklarını gördüm. (ÖK5)

Yaşam becerisi alamayan çocuk kahvaltı yapmamış dersin ortasında beslenme yapıyor veya bakıyorum ekranı kapatmış yandan yemek yiyor, tabak sesleri geliyor. Annesi gelmiş yediriyor, kendi yiyemiyor. (ÖE10)

3. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

3.1. Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenlerine 2018 HBÖP’de yer alan yaşam becerilerine görüşleri; toplumsallaşma, günlük hayata hazırlama kategorilerinde yoğunlaşmıştır. Bunun yanında öne çıkan diğer kategoriler; beslenme, kişisel bakım ve iletişim kurmadır. Bu kategorilerin HBÖP’de yer alan becerilerden kişisel bakım, dengeli beslenme ve iletişim kurna becerileri ile benzerlik göstermeleri nedeni ile katılımcı sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerini bu beceriler ile eşleştirdikleri tespit edilmiştir. Calp ve Edis’in (2020) çalışmalarında da öğretmenlerin yaşam becerisi kavramının öz bakım becerileri kavramıyla aynı anlamda olduğunu düşündükleri ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri yaşam becerilerin ismini duyduklarında öğretim programında yer alan kazanım ile eşleştirmiş ve görüş ifade edebilmişlerdir. Arasomwan ve Mashiya’nın (2021) çalışmalarında ise öğretmen adaylarının yaşam becerisi farkındalıklarının eksikliği ortaya konulmuştur. Bu durumda öğretmenlerin becerilere dair bilgisi HBÖP’de yer alan kazanımlar ile sınırlı olduğu düşünülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin araştırma kapsamında belirlenen 11 yaşam becerisine dönük görüşleri aşağıda verilmiştir:

Dengeli beslenme becerisinin her besinden yeterince tüketmek, sağlıklı yiyecekleri tanımak, öğünleri bilmek ve sağlık için dengeli beslenmek olarak algılandığı sonucuna ulaşılmıştır. Başçı’nın (2020) çalışmasının sonucunda sağlıklı beslenme davranışlarının erken yaşlarda yaşam biçimi haline gelmesinin ileride çocukların sağlıklı bireyler olma sürecinde büyük bir önem taşıdığı ve bu nedenle erken yaşlarda verilecek beslenme eğitiminin ileride sağlıklı nesiller oluşmasında önemli rol oynadığı ifade edilmektedir. Uzşen’in (2016) çalışmasında da öğrencilere doğru beslenme alışkanlıklarının kazandırılması için eğitim ve öğretimin her aşamasında beslenme eğitimi verilmesinin faydalı olabileceği vurgusu yapılmaktadır. Doğayı koruma becerisinin sınıf öğretmenleri tarafından doğayı koruma ve zarar vermemek olarak algılandığı görülmüştür. Bastık’ın (2018) çalışmasının sonucuna göre doğayı ve çevreyi koruma becerisinin kazandırılmasında hayat bilgisi dersinin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik becerisine dair görüşleri ise kendini ifade etme, atılım yapma ve cesaret olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmenleri gözlem becerisine dair görüşlerini, çevresinin farkında olmak ve çıkarım yapmak olarak belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerisine dair görüşü kendini ifade etme ve doğru diyalog kurma olarak belirlenmiştir. Deniz'in (2003) araştırmasında iletişim becerileri eğitimi programına katılan öğrencilerin iletişim becerilerinde artış görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun iletişim becerisine dair sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlerden “kendini ifade etme” kategorisi ile uyumlu olduğu düşünülmektedir. Ayrıca girişimcilik ve iletişim becerilerine dair çıkan görüşler sonucunda “kendini ifade etme” kategorisinin ortak olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin iş birliği becerisine dair görüşü sonucunda ortaya çıkan kategoriler, birlikte çalışmak, yardımlaşmak ve paylaşmak olarak belirlenmiştir. Bu kategoriler incelendiğinde “iletişim” kategorisi dikkat çekmektedir. Özdemir'in (2021) “İnsanların iletişim kurması hayatı güzelleştirmektedir. İnsanlar arası iş birliği de iletişimden geçmektedir.” cümlesi ulaşılan bu sonuç ile örtüşmektedir. Sınıf öğretmenlerinin kaynakların kullanımı becerisine ait görüşü: elimizdeki kaynakları verimli kullanmak ve tasarruflu olmak olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin kişisel bakım becerisine görüşü: beden temizliği, kıyafet temizliği ve çevre temizliği olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin milli kültür ve değerleri tanıma becerisine dair görüşü: bayrağını tanımak, yaşadığı ülkeyi tanımak, milli ve dini bayramları tanımak olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin özdenetim becerisine dair görüşü: kendini kontrol etmek, hayatı ile ilgili karar almak ve kendini tanımak olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin sağlığını koruma becerisine dair görüşü ise dengeli beslenmek, kişisel bakım, kendini korumak ve spor yapmak olarak belirlenmiştir.

Öğretmenlere yaşam becerilerini hangi ders kapsamında çalıştıkları sorulduğunda disiplinler arası bir yol izlediklerini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin HBÖP'de yer alan yaşam becerilerini kazandırmaya dönük etkinlikleri hayat bilgisi dersinde yaptıklarını, bunun yanında diğer derslerle de ilişkilendirip yaşam becerisi etkinliklerini icra ettiklerini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri hayat bilgisi dersinden sonra yaşam becerileri kazandırmaya yönelik etkinliklere en çok Türkçe dersinde, en az müzik dersinde yer verdikleri ortaya

konmuştur. Tan (2018) ise yaşam becerileri öğretimine yönelik tüm paydaşların önemine vurgu yapmış, aile ve okula büyük sorumluluk düştüğü sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin araştırma kapsamında belirlenen 11 yaşam becerisi için en fazla tercih edilen etkinlikler şöyledir. Dengeli beslenme: öğün hazırlama, beslenme listesi hazırlama. Doğayı koruma: bitki dikmek, örnek olay, video izletme, çöp toplama. Girişimcilik: öğrencinin sunum yapması. Gözlem becerisi: gözlem yapma. İletişim becerisi: drama, oyun oynama. İş birliği becerisi: grup çalışması, akran öğretimi ve oyun oynama. Kaynakları kullanma becerisi: örnek olay, model olma ve geri dönüşüm etkinlikleri. Kişisel bakım: model olma, gösterip yaptırma, video izletme ve drama. Milli kültür ve değerleri tanıma becerisi: müze ziyaretleri, milli bayram kutlamaları. Özdenetim becerisi: soru cevap, drama. Sağlığını koruma becerisi: model olma, video izleme, uygulamalı etkinlikler, spor yapmadır. Öğretmenlerin verdiği etkinlik örnekleri incelendiğinde öğrenci merkeze alan, aktif yaşantı sağlayan etkinlik örnekleri sundukları tespit edilmiş olup Kılıç'ın (2015) araştırmasının sonunda, hayat bilgisi dersinde etkin öğrenme yöntem ve teknikleri kullanıldığında öz-yönetim becerisinin geliştirildiği sonucuna ulaşılmış ayrıca hayat bilgisi dersinde söz konusu yöntem ve teknikler kullanıldığında öğrencilerin derste eğlenceli zaman geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Calp ve Edis'in (2020) araştırmalarının sonucuna göre ise sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerini öğrencilere kazandırırken yaparak yaşayarak öğrenme modelini sıkça kullandıkları ve bu kazanımları belirli bir plan dahilinde çocuklara kazandırdıkları bunun yanında bazı öğretmenlerin disiplinler arası bir yaklaşımla hareket ettiğini, bazılarının ise şiir, hikâye, masal gibi edebi türlerden faydalandığını ya da öğrencilere bol bol sorumluluk verdiğini, bazıları ise kulüp çalışmalarını işe koştüğünü ifade etmişlerdir. Ghabakhlou, Ghalavandi ve Hosseinpour'un (2021) çalışması sonucuna göre toplumda yaşam becerileri kullanılırken okul eğitim sisteminde çok fazla kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin araştırmacı tarafından hazırlanan YBEK'e dair görüşleri: uygulanabilir, somut etkinlikler içerir, açıklayıcı ve yaparak-yaşayarak etkinlik örneklerinden oluşur fikirlerinde yoğunlaşmış olduğu tespit edilmiştir. Bazı sınıf öğretmenleri kitapçığın bir örneğini istemiş, bu şekilde bir kılavuz yayınlandığında faydalı olacağını vurgulamışlardır. Sınıf öğretmenlerine kitapçıkta

yer alan etkinlik örneklerinin uygulanabilir olup olmadığı sorulduğunda uygulanabilir bulmuşlardır. Fakat kendi sınıf veya okul ortamına göre uygulama boyutunda il merkezinde görev yapan öğretmenler kısmen uygulayabileceklerini belirtmişlerdir. Bastık'ın (2018) çalışmasında hayat bilgisi dersinde yer alan kazanımların beceri geliştirmesi hakkında olumsuz görüş belirten sınıf öğretmenleri, kazanımların bütün öğrencileri kapsayacak şekilde hazırlanmadığını, derslerin bilgi ağırlıklı, günlük yaşamdan uzak, sınıfların kalabalık, beceri geliştirecek materyallerin yetersiz, ders kitaplarında eksikliklerin ve dersin ezbere dayalı olduğunu, teorikte kaldığını ve beceri geliştirilmek için kullanılan yöntemlerin sıkıntılı olduğunu ifade etmişlerdir. Boysak (2020) da çalışmasında öğretmenlerin yaşam becerilerinin yaşadığı şehir ile alakalı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Tan (2018) ise yaşam becerisi öğretiminde çocukların içinde bulunduğu toplumun önemli olduğunu vurgulamıştır.

Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri öğretimini Covid-19 sürecinde eve ödevlendirme yaparak, video isteyerek ve veli desteği alarak yaptıkları sonucuna ulaşmıştır. Covid-19 sürecinde yüz yüze eğitim yapılsa da pandemi şartları dolayısı ile öğrenciyi merkez alan, grupla yapılan etkinlikleri sınıf ortamında yapamadıklarını bunun yanında uzaktan eğitim sürecinde kısmen de olsa yaşam becerisi öğretimini yapabildiklerini ifade etmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin yaşam becerileri edinmiş olma veya olmama durumlarının eğitim sürecini nasıl etkilediği sorusuna verdiği yanıtlar incelendiğinde; yaşam becerisi edinmiş öğrencilerin derse katılımının daha düzenli olduğu ve bu öğrencilerin daha başarılı oldukları vurgulanmıştır. Yaşam becerisi edinmemiş öğrencilerin ise derse düzenli katılmadıkları, beslenmelerini ders içinde yaptıkları, ailesi yanlarında olmadan ders takibi yapamadıkları vurgulanmıştır. Öğretmenlerden alınan bilgiler doğrultusunda öğrencilerin becerileri edinmediğinde uzaktan eğitim süreçlerini zorlaştıran yaşam becerilerinin; özdenetim ve dengeli beslenme becerisi olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenleri özellikle bu becerilere vurgu yapmışlardır. Uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenleri uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere verebilmek için daha çok veli desteği aldıklarını ifade etmişlerdir.

3.2. Öneriler

Öğretmenlere/Uygulayıcılara Öneriler

- Yaşam becerileri ile ilgili yapılan bilimsel araştırmalardan faydalanılabilir.
- HBÖP’de yer alan yaşam becerilerini incelemeleri önerilmektedir.
- Yaşam becerilerini içeren ders kazanımları uygulamaya dönük etkinliklerle işlenebilir.
- HBÖP’de yaşam becerilerine daha detaylı yer verilebilir.
- HBÖP’de yer alan yaşam becerilerini öğretmenlerin daha detaylı öğrenmeleri adına yaşam becerisi eğitimleri ve çalıştayları yapılabilir.
- Öğretmenlere yönelik yaşam becerileri uygulamalı etkinlik örnekleri içeren kitapçıklar geliştirilebilir.
- Programda yer alan kazanımların yaşam becerileri ile olan ilişkisi artırılabilir.
- Güncellenecek öğretim programı oluşturulurken güncel makale ve tezlerden faydalanılabilir.

Araştırmacılara Öneriler

- HBÖP’da yer alan yaşam becerilerinin her birini içeren araştırmalar yapılması önerilmektedir.
- İlkokul düzeyinde 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri ile yapılan bu araştırmanın diğer eğitim kademelerinde yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akfirat, N. ve Sefer, S. R. (2009). Yaşam becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin kullanılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(8), 99-112.2 (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Arasomwan, D. A. ve Mashiya, N. (2021). *Foundation phase pre-service teachers' experiences of teaching life skills during teaching practice*. *South African Journal of Childhood Education*, 11(1), 1-10.
- Bastık, U. (2018). *Hayat bilgisi dersinde yaşam becerilerinin kazandırılmasına yönelik öğretmen görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Başçı, A. B. (2020). *Sağlık davranışı etkileşim modeline dayalı sağlıklı beslenme programının ilköğretim öğrencilerinin beslenme tutum ve davranışlarına etkisi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Bekiroğlu, D. (2021) *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde düşünme ve yaşam becerilerinin eğilimleri: Nitel meta sentez çalışması*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Boysak, M. E. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerine ilişkin görüşlerinin çoklu değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Buğan, M. G. (1999). *Yetişkin zihin engelli kadınların günlük yaşam becerilerini gerçekleştirme durumlarının belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Calp, Ş. ve Edis, A. (2020). *Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileriyle İlgili Bilgi ve Deneyimleri*. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 549-565.
- Chirwa, G. ve Naidoo, D. (2014). *Structural and social constraints in the teaching of life skills for HIV/AIDS prevention in Malawi primary schools*. *South African Journal of Childhood Education*, 4(1), 61-79.
- Chupradit, P. W., Vitayacheeva, P., Prommas, R., Prasannarong, M., Thummasorn, S., Apichai, S., Chupradit, S. (2020). *New Paradigm for the Life Skills Development of Children and Youth in Elementary Education Schools in the Rural Highland of Omkoi District, Chiang Mai, Thailand: Towards Achieving the Sustainable Development Goals (SDGs)*. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11(9), 713-718.

- Deniz, İ. (2003). *İletişim becerileri eğitiminin ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin iletişim becerisi düzeylerine etkisi* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Doğan, B. ve Erbil, B. A. (2019). *İlkokul hayat bilgisi dersi öğretim programı için öğretmenlerin görüşlerine göre ortaya çıkan ihtiyaçlar*. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, 5(1), 14-26.
- Doğan, M. (2010). *Zihinsel yetersizlikten etkilenmiş öğrencilere günlük yaşam becerilerinin kazandırılmasında davranış öncesi ipucu ve sınama işlem süreci ile yapılan öğretimin etkililiği* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Doğan, Y. (2013). *Görme ve zihinsel yetersizliğinden etkilenmiş öğrencilere günlük yaşam becerilerinin kazandırılmasında davranış öncesi ipucu ve sınama ipucu işlem süreci ile öğretimin etkililiği*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Eskici, G. Y. ve Özsevgeç, T. (2019). *Yaşam becerileri ile ilgili çalışmaların tematik içerik analizi: bir meta-sentez çalışması*. International e-Journal of Educational Studies, 3(5), 1-15.
- García-Alba, L., Postigo, Á., Gullo, F., Muñiz, J., Del Valle, J. F. (2022). *Assessing independent life skills of youth in child protection: a multiinformant approach*. European journal of psychology applied to legal context, 14(1), 1-10.
- Ghabakhlou, B., Ghalavandi, H., ve Hosseinpour, A. (2021). *Provision of Curriculum Model of Student Life Skills at Primary Schools of Iran*. Journal of Educational Psychology-Propositos y Representaciones, 9.
- Gökçek, Y. (2019). *Öğretmen Adaylarının Model ve Modelleme ile Yaşam Becerilerine Ait Görüşlerinin Bilişötesi Farkındalıklarıyla Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Göktürk İnce, F. (2014). *Barışçıl yaşam becerileri temalı eğitim programının okul öncesi dönem çocuklarının sosyal uyum ve becerilerine etkisinin incelenmesi (Malatya ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Güleç, V. K. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri ile eğitsel değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Afyonkarahisar ili örnekleme)* (yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Güleş, E. ve Kılınç, H. H. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin tasarım beceri atölyelerine ilişkin görüşleri*. Turkish Studies, 15(6), 4227-4245.
- Gültekin, N. (2020). *Koruma ve bakım altında olan ergenlere yaşam becerileri kazandırılması Grup Odaklı Sosyal Hizmet Müdahalesi Örneği* (Master's

- thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Güven, S. ve Kaymakçı, S. Ö. (2015). Hayat bilgisi dersi (1.2. ve 3. sınıflar) Ankara: Pegem Akademi.
- Karaca, N. H. (2008). *İlköğretim Hayat Bilgisi ders kitaplarının 2005 Hayat Bilgisi ders programında yer alan becerileri uygunluk düzeyinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Afyonkarahisar ili örnekleme)* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Karakuş, C. (2021). *İlkokul Hayat Bilgisi programı (2018) kazanımlarının yaşam becerileri yönünden incelenmesi*. Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi, 4(1), 1-25.
- Karal, E. (2019). *Fen bilimleri öğretmenlerinin yaşam becerileri ve yaşam becerilerinin öğretim programındaki yerine ilişkin görüşleri* (Master's thesis, Fen Bilimleri Enstitüsü). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kaya, İ. (2016). *Yaşam becerileri programının (YBP) 4 yaş çocukların problem davranışlarına ve sosyal becerilerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kılıç, Z. (2017). *Hayat bilgisi dersinde öğrencilerin yaşam becerilerinin geliştirilmesinde etkin öğrenme uygulamaları*. (Doktora Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kılıç, A. (2019). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sevgi değerine yönelik algıları* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Koç, E. S. (2020) *Yaşam Becerilerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında Yer Alma Durumu*. Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 11(2), 605-624.
- MEB. (2018). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı. (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar).
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev.) Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Nasheeda, A., Abdullah, H. B., Krauss, S. E., Ahmed, N. B. (2019). A narrative systematic review of life skills education: effectiveness, research gaps and priorities. *International Journal of Adolescence and Youth*, 24(3), 362-379.
- Okech, D. O. ve Role, E. M. (2015). *Implications of life skills education on character development in children: a case of hill school*. Baraton Interdisciplinary Research Journal, 5(özel sayı), 173-181.
- Özdemir, C. (2021). *Hayat bilgisi dersinde yer alan sorumluluk değeri ve iş birliği becerisinin kazandırılmasında uzman mantosu yaklaşımının etkisi*.

- (Yayınlanmamış Doktora Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Özdemir, D. (2015). *Fen bilimleri öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkındaki görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Özer, M. A. (2005). *Etkin öğrenmede yeni arayışlar: İşbirliğine dayalı öğrenme ve buluş yoluyla öğrenme*. Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, 35, 105-131.
- Özmete, E. (2009). *Gençlere yönelik yaşam becerileri eğitimi programının geliştirilmesi ve uygulanması*. (Araştırma Raporu TÜBİTAK proje no: 104K084). Ankara.
- Parlakıyıldız, B. (2008). *Portfolyoya dayalı değerlendirmenin üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve bilişsel yaşam becerilerine etkisi*. (Yayınlanmamış doktora tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Roselyne, K. (2014). *Teaching life skills curriculum in primary schools in Lurambi division, Kakamega county, Kenya*. Yüksek lisans tezi, Kenyatta Üniversitesi
- Selçuk, A. M. (2019). *Öğretim elemanlarının yaşam becerileri hakkındaki görüşleri* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Singh, M. (2003). *Understanding Life Skills*. 2004/ED/EFA/MRT/PI/69.
- Sözdinler Karahan, H. S. (2007). *İşitme engelli öğrencilerin okul yaşamından toplumsal yaşama geçişte sahip olmaları gereken bağımsız yaşam becerileri ile ilgili anne-baba ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). *Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(2), 419-426.
- Şahin, Ü. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sosyal katılım becerisi kazanma durumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Tan, S. (2018). *Life skills education: teachers' perceptions in primary school classrooms in Finland and Singapore*. (Eğitimde yüksek lisans tezi) Jyväskylä Üniversitesi Eğitim Bölümü.
- Taşçı, M. (2020). *Ortaöğretimde Sportif Faaliyetlere Katılımın Bireyin Yaşam Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Taştan Akdağ, F. (2017). *STEM Uygulamalarının Öğrencilerin Akademik Başarı, Bilimsel Süreç ve Yaşam Becerileri Üzerine Etkisi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Temur, H. (2004). *Çoklu Zekâ Kuramını Temel Alan Etkinliklerin Hayat Bilgisi Dersinde Öğrenci Erişimine ve Kalıcılığa Etkisi*. Ankara: Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Topçu Bilir, Z. (2019). *Yaşam becerileri programının beş yaş çocuklarının yaşam becerileri, benlik algıları ve sosyal duygusal uyum düzeylerine etkisi*. (Doktora Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Turgut, S. (2019). *Öğretmen adaylarının yaşam becerilerine yönelik görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- T.D.K. (2022). Türk Dil Kurumu Sözlüğü. <http://www.tdk.gov.tr> adresinden 08.03.2022 tarihinde edinilmiştir.
- Türköz, A. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi dersinde yararlandıkları öğretim materyalleri, strateji, yöntem ve tekniklerine ilişkin kullanma durumları ve görüşleri* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- UNESCO (2004) *Report of the Inter-Agency Working Group on Life Skills in EFA*. Paris: UNESCO <https://www.unesco.org.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Uzşen, H. (2016). *Okul çağı çocuklarının beslenme alışkanlıklarının değerlendirilmesi ve oyunla beslenme eğitiminin beslenme alışkanlıklarına etkisi* (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Ütkür, N. (2018). *Sınıf Öğretmeni Adayları Hayat Bilgisi Derslerinin Öğretimine Yönelik Neler Düşünüyor?* İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(2), 189-203.
- WHO (1997). *Life skills education for children and adolescents in schools*. Geneva: Programme on Mental Health World Health Organization. <https://www.who.int/> adresinden edinilmiştir.
- WHO (2004). *Information Series on School Health. Document 9 (3)*. <https://www.who.int/> adresinden edinilmiştir.
- Yarar Kaptan, S. (2019). *Karakter ve Değer Eğitiminde Yaklaşımlar, Yöntemler ve Teknikler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yayla Eskici, G. (2017). *Birleştirme II tekniğinin ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin yaşam becerilerine ve akademik başarılarına etkisi* (Doktora tezi). Trabzon,

Karadeniz Teknik Üniversitesi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Yeniay Üsküplü, Z. D. (2019). *Eğitim sosyolojisi açısından 21. yüzyıl becerileri-Türkiye'de çocuk üniversiteleri modeli*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yıldırım, G. (2020). *İlkokul düzeyinde öğrencilere kazandırılması gerekli temel yaşam becerilerinin hayat bilgisi dersi bağlamında analizi* (Doktora Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yıldırım, G. (2021). *Hayat Bilgisi Dersi Temel Yaşam Becerileri ve Kazanımlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (52), 168-184.
- Yıldırım, Y. (2017). *Anasınıfına devam eden çocuklara uygulanan yaşam becerisi eğitim programının çocukların yaşam becerilerine ve sosyal uyumlarına etkisi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yıldız, F. Ü. (2018). *Montessori Anne Destek Eğitim Programının; Montessori Eğitimi Alan 4-5 Yaş Çocukların Matematik ve Günlük Yaşam Becerilerine Etkilerinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

EKLER

Ek-1. Tablo 1'in genişletilmiş hali

Temel Yaşam Becerileri	Kazanım	f	Toplam
Araştırma	HB.1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır.	Birinci sınıf	1
	HB.2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.		
	HB.2.5.3. Atatürk'ün çocukluğunu araştırır.		
	HB.2.6.9. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır.	İkinci sınıf	4
	HB.2.5.6. Yakın çevresindeki kültürel miras öğelerini araştırır.		
	HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.	Üçüncü sınıf	4
	HB.3.5.8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır.		
	HB.3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.		
	HB.3.6.2. Meyve ve sebzelerin yetiştirme koşullarını araştırır.		
Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma	HB.1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır.	Birinci sınıf	1
	HB.2.4.5. Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda duyarlı olur.		
	HB.3.2.5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir.	İkinci sınıf	1
		Üçüncü sınıf	1
Değişim ve Sürekliliği Algılama	HB.3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.	Üçüncü sınıf	1
Dengeli Beslenme	HB.1.3.4. Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.	Birinci sınıf	1
	HB.2.3.2. Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.		
	HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir	İkinci sınıf	1
		Üçüncü sınıf	1

Ek-1 (Devam). Tablo 1'in genişletilmiş hali

Doğayı Koruma	HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.	Birinci sınıf	3	14
	HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.			
	HB.1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.			
	HB.1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.			
	HB.2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır.	İkinci sınıf	7	
	HB.2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.			
	HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.			
	HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur. HB.2.6.5. Doğa olaylarını tanıır.			
	HB.2.6.6. Doğal afetlere örnekler verir.	Üçüncü sınıf		
	HB.2.6.7. Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar.			
Gözlem	HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.	İkinci sınıf		5
	HB.3.6.4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.		4	
	HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.	Üçüncü sınıf		
	HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir			
	HB.1.4.2. Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler.	Birinci sınıf	4	
	HB.1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.			
İletişim	HB.1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.	İkinci sınıf	1	6
	HB.1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler.			
	HB.2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.	İkinci sınıf		
	HB.2.6.8. Güneş'i gözlemleyerek yönleri gösterir.			
	HB.1.1.1. Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.	Birinci sınıf	3	
	HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.			
	HB.1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.	İkinci sınıf		
	HB.2.1.8. Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.		2	
	HB.2.1.9. Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	Üçüncü sınıf		
	HB.3.1.8. Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder		1	

Ek-1 (Devam). Tablo 1'in genişletilmiş hali

Girişimcilik	HB.3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.	Üçüncü sınıf	2	
İş birliği	HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır. HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupla çalışma kurallarına uyar.	İkinci sınıf	1	1
Karar Verme	HB.1.1.17. Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer. HB.2.1.4. Sınıfta ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır. HB.2.2.5. Aile içi karar alma süreçlerine katılır.	Birinci sınıf	1	3
		İkinci sınıf	2	
Kariyer Bilinci	HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır.	İkinci sınıf	1	2
Geliştirme	HB.3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.	Üçüncü sınıf	1	
Kaynakların Kullanımı	HB.1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır. HB.2.1.6. Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir. HB.2.1.11. Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar. HB.3.2.8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir. HB.3.3.1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır. HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.	Birinci sınıf	1	5
		İkinci sınıf	1	
		Üçüncü sınıf	3	
Kendini Koruma	HB.1.1.3. Okula geliş ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar. HB.1.1.12. Okul kurallarına uyar. HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar. HB.1.3.6. Yemek yerken görgü kurallarına uyar. HB.1.4.1. Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar. HB.1.4.3. Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar. HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupla çalışma kurallarına uyar. HB.2.1.10. Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar. HB.2.3.3. Yemek yerken görgü kurallarına uyar. HB.2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar. HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar. HB.3.4.2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.	Birinci sınıf	5	10
		İkinci sınıf	4	
		Üçüncü sınıf	1	
Kendini Tanıma	HB.1.1.2. Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder. HB.2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır. HB.3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.	Birinci sınıf	1	3
		İkinci sınıf	1	
		Üçüncü sınıf	1	

Ek-1 (Devam). Tablo 1'in genişletilmiş hali

[illegible]

Ek-1 (Devam). Tablo 1'in genişletilmiş hali

Özyönetim	HB.1.1.15. Oyunlara katılmaya ve oyun oynamaya istekli olur.	Birinci sınıf	1	4
	HB.3.1.2. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.			
	HB.3.1.3. Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.	Üçüncü sınıf	3	
	HB.3.1.4. Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.			
Sağlığını Koruma	HB.1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.	Birinci sınıf	4	10
	HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.			
	HB.1.3.5. Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.	İkinci sınıf	4	
	HB.1.3.7. Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.			
	HB.2.3.1. Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder.		2	
	HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar. HB.2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder.			
	HB.2.3.7. Mevsim şartlarına uygun kıyafet seçer.			
	HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir. HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.	Üçüncü sınıf		
	HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar			
	HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.	Üçüncü sınıf	1	1
Sosyal Katılım	HB.1.1.11. Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.	Birinci sınıf	1	5
	HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.			
	HB.2.4.3. Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur.	İkinci sınıf	2	
Zaman Yönetimi	HB.1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.	Birinci sınıf	1	3
	HB.2.2.8. Gün içerisinde planladığı işleri uygular.			
	HB.3.2.7. Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir	İkinci sınıf	1	
		Üçüncü sınıf	1	

Ek-2. Araştırma mülakat formu

“Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkındaki görüşleri” Mülakat (Görüşme) Formu Soruları:

Öğretmen Görüşme Formu:

Değerli Öğretmenim,

Bu form, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalında Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkındaki görüşleri ile ilgili hazırlanacak olan yüksek lisans tezine veri toplamak amacıyla görüşlerinizden faydalanmak için geliştirilmiştir. Elde edilen veriler sadece bu araştırma için kullanılacak olup başka kişi ve kurumlarla paylaşılmayacak ve başka bir amaçla kullanılmayacaktır.

Görüşme formu, üç bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde katılımcının demografik bilgileri alınacaktır. 2. Bölümde katılımcı öğretmenlerin Hayat Bilgisi Öğretim Programında yer alan yaşam becerileri ile ilgili görüşleri alınacaktır. 3. Bölümde ise katılımcının tarafımızca geliştirilen “Yaşam Becerileri El Kitabı” ile ilgili görüşleri alınacaktır.

Görüşmenin, 30-45 dakika arası sürmesi beklenmektedir. Gerekli izinler alınmış olup Görüşme kayıt (ses ve görüntü) altına alınacaktır.

Değerli görüşleriniz araştırma için katkı sağlayacaktır. Bu sebeple soruları boş bırakmamanız önem arz etmektedir. Çalışmaya katılıp görüşlerinizi aktaracağınız için şimdiden teşekkür ederim.

Ayşe KALYON GÜNTÜRK

Sınıf Öğretmeni/

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Öğrencisi

Bölüm 1: Demografik Bilgiler

- Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()
- Meslekteki görev yılınız: 0-5 () 6-10 () 11-15 () 16-20 () 21 ve üstü ()
- Sınıf Seviyeniz: 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf ()
- Görev yaptığınız bölge: İl merkezi () İlçe Merkezi () Köy ()
- Yaşam Becerileri konulu bir proje çalışmasın katıldınız mı? Evet () Hayır ()
- Evet ise proje detaylarını söyler misiniz? Evet () Hayır ()

Ek-2 (Devam). Araştırma mülakat formu

- Yaşam Becerileri konulu bir proje yürütücülüğü üstlendiniz mi? Evet ()
Hayır ()
- Evet ise proje detaylarını söyler misiniz? Evet ()
Hayır ()

Bölüm 2: Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşler

- 1) Hayat Bilgisi yaşam becerilerinin ne olduğunu biliyor musunuz? Bu becerileri nelerdir örnek verir misiniz?

Dengeli Beslenme

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Doğayı Koruma

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Girişimcilik

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Gözlem

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

İletişim

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

İş Birliği

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Ek-2 (Devam). Araştırma mülakat formu

Kaynakların Kullanımı

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Kişisel Bakım

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Millî ve Kültürel Değerleri Tanıma

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Öz Yönetim

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?
- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Sağlığını Koruma

- 1) Bu beceri size ne ifade ediyor?
- 2) Bu beceriyi hangi ders kapsamında veriyorsunuz?

Hayat Bilgisi ve Fen Bilimleri dersinde veririm.

- 3) Bu beceriyi öğrencilere kazandırmak için nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

Bölüm 3: “Yaşam Becerileri El Kitabı” Hakkındaki Görüşler

- 1) Yaşam Becerileri El Kitabı'nı nasıl buldunuz?
- 2) Bu etkinlik örneklerinin uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz? Hayırsa neden?
- 3) Broşürde yer alan çalışmaların hangilerini yaptırabiliyorsunuz?
- 4) Broşürde yer alan çalışmalar okul ortamınıza göre uygulanabilirlik açısından değerlendirir misiniz?
- 5) Yaşam Becerileri öğretimini Covid-19 salgını sürecinde nasıl yürüttünüz?

Ek-2 (Devam). Araştırma mülakat formu

- 6) Öğrencilerin yaşam becerisi almış olması/olmaması uzaktan eğitim sürecinizi nasıl etkiledi?

Ek-3. Öğrenci izin belgeleri

VELİ ONAY FORMU

“Sayın veli,

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri” adlı tez araştırmasına katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.”

Sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkındaki görüşlerini almak amacı ile hazırlanacak tez kapsamında Yaşam Becerileri El Kitapçığı geliştirilecektir. Bu kitapçıktaki etkinlikleri görsel olarak desteklemek amacı ile velisi olduğunuz öğrenciden elde edilmiş sınıf içi fotoğraflar kullanılacaktır. Velisi olduğunuz öğrenci bireysel veya toplu fotoğraflarda yüzü açık bir biçimde yer alabilir. Kitapçık basıldıktan sonra öğrencinin fotoğrafı anonimleştirilecektir.

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum (ya da sözlü olarak dinledim). Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacıya sordum ve doyurucu yanıtlar aldım. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığımı kanısındayım.

İste bilgilerin alındığı, velinin bilgilendirildiği, ve yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin verildiğini,

15/11/2023

Araştırmacı:

Ayşe Kalyon Öztürk

Sınıf Öğretmeni

İmza:

Velî Adı-Soyadı: Arzuhan Kaya

Telâfıs Numarası: 05 35 00 61 140

Arzuhan Kaya
[İmza]

Ek-4. Yaşam becerileri el kitapçığı

İÇİNDEKİLER

Sağlığını koruma.....	1
Dengeli beslenme.....	1
Kişisel Bakım.....	2
Öz Denetim.....	2
Girişimcilik.....	3
İş birliği.....	3
İletişim.....	3
Doğayı Koruma.....	4
Kaynakların Kullanımı.....	4
Gözlem.....	5
Milli Kültür ve Değerleri Tanıma.....	6
Kaynakça.....	8
Teşekkür.....	9

Ek-4 (Devam). Yaşam becerileri el kitapçığı

SAĞLIĞINI KORUMA DENGELİ BESLENME

Sağlıklı beslenme davranışlarının erken yaşlarda yaşam biçimi haline gelmesi ileride çocukların sağlıklı bireyler olma sürecinde büyük önem taşımaktadır. Eğitim, bu sürece etki eden önemli faktörlerden birisidir. Bu nedenle erken yaşlarda verilecek beslenme eğitimleri ile sağlıklı nesiller oluşması sağlanabilir (Başçı, 2020).

YAPILAN ETKİNLİKLER

- Kahvaltı ve öğle yemeği hazırlanarak görgü kurallarına uygun olarak yenmesi
- Sınıfta yoğurt, turşu, sirke konserve hazırlanması.

KAZANIMLAR

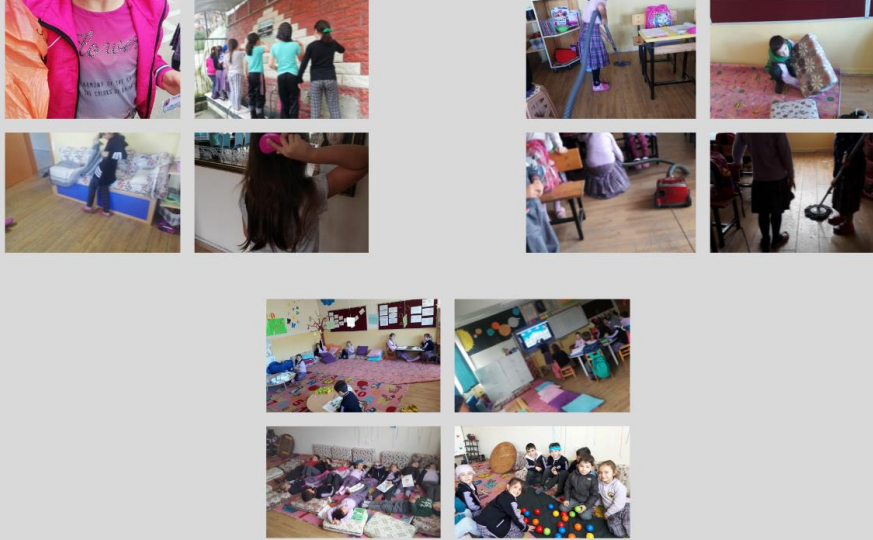
- HB 1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.
- HB 1.3.4. Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.
- HB 1.3.5. Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.
- HB 1.3.6. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.
- HB.2.3.3. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.
- HB.2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder.
- HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.

KİŞİSEL BAKIM ÖZ YÖNETİM

Öz Yönetim; kişinin kendi kendini yönlendirdiği bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Diğer bir ifadeyle bireyin herhangi bir hedefine hizmet etmek için kendi bilişlerini, duygularını ve eylemlerini yönettiği ve gerektiğinde çevresel özelliklerini değiştirdiği bir süreçtir (Yaka, 2011).

YAPILAN ETKİNLİKLER

- Günlük kişisel bakımın (diş fırçalama, saç tarama) okulda yapılması,
- Sınıf temizliğinde aktif rol alınması,
- Sınıfta oluşturulan etkinlik köşesinde dersini tamamlayan öğrencilerin bu alanda vakit geçirmesi.

KAZANIMLAR

- HB 1.3.1. Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.
- HB 1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.
- HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar.
- HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.
- HB.3.3.1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.

Ek-4 (Devam). Yaşam becerileri el kitapçığı

GİRİŞİMCİLİK İŞ BİRLİĞİ-İLETİŞİM

İletişim; bütün canlılar yaşadıkları çevreye uyum sağlamak zorundadırlar. İletişim, konuşan ve dinleyenin güdü, algı, eğilim ve tutumlarından oluşan karmaşık bir süreçtir. İnsan toplumsal yaşam içinde, başkaları ile olan ilişkilerini düzenleyerek çevresine uyum sağlamaya çalışır. Bu açıdan bakıldığında iletişimin, insanın, nitelikli bir yaşam geçirebilmesi için ön koşul olmaktan öte, insan için zorunlu bir süreçtir (Deniz, 2003).

Girişimcilik: Girişimcilik becerisi, bireylerin sahip olduğu bilgiyi kullanmalarında ve yeni durumlara uyarlamalarında anahtar rol üstlenen etmenlerden biridir. Böylelikle birey bulunduğu toplumda kendine bir yer edinerek daha çabuk kendini gerçekleştirebilir (Akyürek, 2013).

YAPILAN ETKİNLİKLER

- Öğrencilerin derslerde ürettiği ürünleri satması,
- Kermes düzenleyerek satışlarda görev alınması,
- Oluşturulan sınıf kumbarasına her hafta düzenli para atılması, sınıf kumbarası gelirleri ile yardım kolisi hazırlanarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması,
- Sahne gösterilerinde (belirli gün ve haftalar ile ilgili organize edilen gösteriler) rol alınması

KAZANIMLAR

HB.1.1.13. Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.

HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupta çalışma kurallarına uyar.

HB.2.1.8. Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.

HB.2.1.9. Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.

HB.3.1.7 Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.

HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.

DOĞAYI KORUMA KAYNAKLARIN KULLANIMI

Doğa: Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi (Türk Dil Kurumu [TDK])

Korumak: Bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilere, tehlikeye, zor bir durumdan uzak tutmak, esirgemek, muhafaza etmek(TDK)

Kaynak: Gelir, kazanç, sağlık vb.ni sağlayıcı öge (TDK)

YAPILAN ETKİNLİKLER

- Düzenli olarak okul çevresindeki çöplerin toplanması,
- Görsel sanatlar dersinde geri dönüşüm materyalleri ile çalışmalar yapılması,
- Hayvan barınağı yapılarak okul çevresine yerleştirilmesi, okul çevresindeki hayvanların beslenmesi.

KAZANIMLAR

- HB 1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.
- HB 1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.
- HB 1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.
- HB 1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.
- HB.2.1.6. Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.
- HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur.
- HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.
- HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.
- HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.

Ek-4 (Devam). Yaşam becerileri el kitapçığı

GÖZLEM

Bir olayın, bir gerçeğin ya da bir nesnenin niteliklerini öğrenmek, bilmek ereğiyle, onun özenli, planlı ve dikkatli bir biçimde ele alınıp, gözetlenip incelenmesi işi (TDK)

YAPILAN ETKİNLİKLER

- Bitki çimlendirerek gözlenmesi,
- Sınıfta sirke, turşu, konserve yapılarak sonuçlarının gözlenmesi/takip edilmesi.

[Menüye Bak >](#)

KAZANIMLAR

- HB 1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.
HB 1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.
HB.2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.

MİLLİ KÜLTÜR VE DEĞERLERİ TANIMA SOSYAL KATILIM

Kültür: Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünüdür.
Değer: Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü
Sosyal katılım: Bireylerin başkaları için koşulları iyileştirmesi veya toplumun geleceğini şekillendirmeye yardımcı olmak için aktif olarak toplum hayatına katılmalarıdır (Adler ve Goggin, 2005, s.241; akt. Şahin, 2020).

YAPILAN ETKİNLİKLER

- Özellikle 23 Nisan'da folklorik gösterilerde (yöresel kıyafetleri ile folklor dans sunumları) görev alınması,
- yerli malı haftasında yerli ürünler ile etnografya müzesinin oluşturularak tüm okulun ziyaretine sunulması,
- yöresel ürünlerin olduğu pazar kurularak satış yapılması,
- yöresel yemeklerin tanıtılarak okuldaki öğretmen, öğrenci ve idarecilere yöresel dans eşliğinde ikram edilmesi,
- kına gecesi gibi milli kültüre özel günlerin sınıfta tatbik edilmesi,
- çini ve ebru sanatı çalışmaları

KAZANIMLAR

HB 1.5.6. Bayram, kutlama ve törenlere katılmaya istekli olur.
HB 1.5.1. Yaşadığı yeri bilir.
HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar.
HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı'nın vatani ve milleti için önemini fark eder.
HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar.

Ek-4 (Devam). Yaşam becerileri el kitapçığı

Ek-4 (Devam). Yaşam Becerileri el kitapçığı

Kaynakça

- Akyürek, Ç. (2013) İlkokul Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerisine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Çanakkale: 18 Mart Üniversitesi**
- Başçı, A. B. (2020). Sağlık Davranışı Etkileşim Modeline Dayalı Sağlıklı Beslenme Programının İlköğretim Öğrencilerinin Beslenme Tutum Ve Davranışlarına Etkisi Ankara: Hacettepe Üniversitesi,**
- Deniz, İ. (2003). İletişim Becerileri Eğitiminin İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerine Etkisi Ankara: Gazi Üniversitesi**
- Kılıç, Z. (2015). Hayat Bilgisi Dersinde Öğrencilerin Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesinde Etkin Öğrenme Uygulamaları Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**
- MEB (2005) İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6-8. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları**
- MEB (2005) İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6-8. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları**
- TDK (2020) <http://www.tdk.gov.tr/>**
- Yaka, A. İ. (2011). Bağlanma, Erken Döneme Yönelik Şemalar, Öz-Yönetim ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkiler Ankara: Ankara Üniversitesi**
- Yıldız, S. (2016) Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Öğretim Programında Yer Alan Gözlem Becerisinin Kazandırılmasına İlişkin Sosyal Bilgiler Öğretmen Görüşleri Tokat: Gazi Osman Paşa Üniversitesi**

**Danışmanım Dr. Öğrt. Üyesi Seher YARAR
KAPTAN' a,**

**Kendirli Şehit Azim ÖZDEMİR İlkokulu 2016-
2019 Yılları arasında Eğitim Öğretini
tamamlayan değerli öğrencilerime ve
velilerine teşekkür ederim.**

Ek-5. Araştırma izinleri

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-57774812-605.01-42874812
Konu : Tez Çalışması İzni

07.02.2022

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünün 28/01/2022 tarihli ve 3674 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Ayşe KALYON GÜNTÜRK'ün "Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri" konulu tez çalışmasına ait Valilik Oluru ve veri toplama araçları ekte gönderilmiştir.

Onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının yüz yüze eğitimin tam olarak başlamasıyla birlikte 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında ilimiz genelinde bulunan sınıf öğretmenlerine ; denetimi okul idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre uygulanmasına ilgi (b) Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Ahmet GÜRBÜZ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

Ek: İlgi yazı ve ekleri (35 sayfa)

Dağıtım :
İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerine
Merkez İlçe İlkokul Müdürlüklerine

Adres : Rize Valiliği Hizmet Binası Kat:3
Telefon No : 0 (464) 280 53 77
E-Posta: arge53@meb.gov.tr
Kep Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Özlem BERBER - Şef
İnternet Adresi: www.rizemeb.gov.tr
Faks: 0 (464) 280 53 63

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 76f4-e17a-3181-81fc-035b kodu ile teyit edilebilir.

Ek-5 (Devam). Araştırma izinleri

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Ayşe KALYON GÜNTÜRK
Kurumu / Üniversitesi	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Rize
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Rize ili ve ilçelerindeki görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri
Araştırmanın konusu	Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri
Üniversite / Kurum onayı	Var
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	Tez önerisi
Veri toplama araçları	Mülakat
Görüş istenilecek Birim/Birimler	-
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
Sunulan veri toplama araçları kullanılarak öğretmenlerden araştırma kapsamında bilgi toplanmasında bir sakınca görülmemektedir.	
Komisyon kararı	Oybirliği / Oyçokluğu ile alınmıştır.
Muhalf üyenin Adı ve Soyadı:	Gerekçesi:

Ek-5 (Devam). Araştırma izinleri

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-57774812-605.01-42822675
Konu : Tez Çalışması İzni

07.02.2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünün 28/01/2022 tarihli ve 3674 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Ayşe KALYON GÜNTÜRK'ün "Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri" konulu bilimsel araştırması kapsamında ekte sunulan form ve testleri 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında ilimiz genelinde bulunan sınıf Öğretmenlerine uygulama isteği ilgi yazı ile bildirilmektedir.

Söz konusu form ve testlerin 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında denetimi okul idaresinde olmak üzere, tüm salgın tedbirlerine uyularak, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre ilimiz genelinde bulunan sınıf öğretmenlerine uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ahmet GÜRBÜZ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
07.02.2022

Engin EMEN
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

Adres : Rize Valiliği Hizmet Binası Kat:3
Telefon No : 0 (464) 280 53 77
E-Posta: arge53@meh.gov.tr
Kep Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Özlem BERBER - Şef
İnternet Adresi: www.rizemeb.gov.tr
Faks: 0 (464) 280 53 63

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meh.gov.tr> adresinden 22ca-b8d0-33a7-a672-66bb kodu ile teyit edilebilir.

Ek-6. Öğretmen katılım belgeleri

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşlerini içeren, Ayşe KALYON GÜNTÜRK tarafından 2021-2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Bu çalışmada, ilkökul yaşam becerileri tanıtım kitapçığı geliştirerek sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkında farkındalık oluşturmalarına katkı sağlayarak, sınıf öğretmenlerinin yaşam becerileri hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır.

Araştırmamanın Nedeni: Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer: Rize İli

Araştırma Uygulaması: Görüşme

Araştırma T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

[illegible]

Ek-7. Tablo 17'nin geliştirilmiş hali

Yaşam Becerileri											
Dersler	Dengeli beslenme	Doğayı koruma	Girişimcilik	Gözlem	İletişim	İş Birliği	Kaynakların Kullanımı	Kişisel Bakım	Milli Kültür ve değerleri tanıma	Öz denetim	Sağlığını koruma
Türkçe	ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK15	ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK15	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖE9, ÖK11, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖE15	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK15	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK5, ÖE10, ÖE12, ÖK15
	ÖK3, ÖE9,	ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖK15	ÖK3, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖK11, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12,	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖE10, ÖE12, ÖK15
Matematik					ÖE12, ÖK13, ÖE14, ÖK15	ÖE12, ÖK13					
Hayat bilgisi	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13, ÖE14, ÖK15	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖE7, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11
											91
											78
											158

Ek-7 (Devam). Tablo 17'nin geliştirilmiş hali

Fen bilimleri	ÖK1, ÖE9	ÖK1, ÖE9, ÖK15	ÖK3, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖK11, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK11	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖE10, ÖK15	74
	ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖK11	ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖK11, ÖE14, ÖK15	ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK5, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12,	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK11	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK15	82
	ÖK5, ÖE9, ÖK11	ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖK15	ÖK8, ÖE9, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12,	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK11	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK15	71
Müzik	ÖK5, ÖE9, ÖK11	ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖK15	ÖK8, ÖE9, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖE14	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖE10, ÖE12, ÖK15	79
Görsel sanatlar	ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖK11	ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖK15	ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖE14	ÖK1, ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖK13	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE9, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK5, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13, ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10, ÖE12, ÖE14	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖK5, ÖE10, ÖE12, ÖK15	79

Ek-7 (Devam). Tablo 17'nin geliştirilmiş hali

Serbest etkinlik	ÖK3, ÖE9, ÖK11 , ÖK15	ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖK1 5	ÖK8 ÖE9, ÖE10 ÖK11 , ÖE12,	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE12 ,	ÖK1, ÖE2, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11 , ÖE12, ÖK13 , ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK6, ÖK8, ÖE9, ÖE10, ÖK11 , ÖE12, ÖK13 , ÖE14, ÖK15	ÖK1, ÖE2, ÖK5, ÖE12 , ÖK13	ÖE2, ÖK8, ÖE9, ÖE12, ÖK13 , ÖK15	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖE9, ÖE10 , ÖE12	ÖE2, ÖK3, ÖK5, ÖK6, ÖE9, ÖK11 , ÖE12, ÖK13	ÖE2, ÖE10 , ÖE12	74
Toplam	38	48	56	68	93	75	55	59	64	76	49	

ETİK KURUL KARARI

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU**

DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi : 10/08/2021
Toplantı K. Sayısı : 2021/189

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe KALYON GÜNTÜRK “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Becerileri Hakkındaki Görüşleri” isimli projesi kapsamında yürütülecek çalışmalar için izin talebi kurulumuzca değerlendirilmiş olup;

- ☒ Etik açıdan uygun bulunmuştur.
- ☐ Etik açıdan uygun bulunmamıştır.
- ☐ Etik açıdan önerilen değişikliklerin yapılmasıyla uygun bulunmuştur.

Başkan

Sekreter